Glas Crkve

ISSN 1331-4130

Godina XXII
broj 56-57
prosinac 2017.

RIJEČ str. 3
Obnova Crkve i jedinstvo crkava

MLADIMA str. 22
Konferencije mladih u Rijeci i Zagrebu

IZ NAŠIH CRKAVA str. 12
Ivica Horvat – novi pastor BC Zagreb

NAŠI RAZGOVORI str. 30
O poslovnoj etici i kršćanstvu

REF 500 str. 45
500. OBLJETNICA REFORMACIJE

Glas Crkve

ISSN 1331–4130.
Godina XXII
Broj 56–57, prosinac 2017.

Osnivač i izdavač:
Savez baptističkih crkava
u Republici Hrvatskoj
Radićeva 30
10 000 Zagreb

tel (+385 1) 4813 168
fax (+385 1) 4873 403

Uredništvo:
Giorgio Grlj, Ruben Knežević,
Ksenija Magda, Toma Magda,
Svjetlana Mraz, Željko Mraz.

Glavni urednik: Ruben Knežević

Grafički urednik: David Hošnjak

Službena web stranica:
www.baptist.hr

E-mail: glascrkve@baptist.hr

Tisak: TOP DAN d.o.o.

Dragovoljni prilozi uplaćuju
se na žiro-račun Saveza
baptističkih crkava u RH
IBAN HR8823600001101525063
s naznakom „Donacija za GC".

Prilozi iz inozemstva šalju se
u korist Saveza baptističkih
crkava u RH,
IBAN HR88
23600001101525063,
BIC (Swift) ZABAHR2X

Fotografija na koricama:
Svečana akademija u HNK
Zagreb povodom 500.
godišnjice reformacije.
Fotografirao: Matej Paluh

Uvodnik

Reformacija, revolucija i metanoia

Reformacija, shvaćena u smislu temeljite i postepene unutarnje obnove nekog društvenog entiteta ili Crkve, često se postavlja suprot revoluciji, koja se najčešće razumijeva kao nagla i nasilna promjena, a posljedično i rušenje samih osnova postojećega društvenog poretka. Zagovaratelji reformi obično će se, ili bar polazno, distancirati od svake pomisli na nasilne revolucionarne prevrate, dok će revolucionari pomalo i prezrivo percipirati reformatore kao puke uzaludne popravljače onoga što se više popraviti ne da.

Ova se polarizacija još više zaoštrava u vjerskome i crkvenom kontekstu, ali poprimajući u današnje vrijeme i stanovitu relativizirajuću notu: reformatori su načelno poželjni, premda ne bi smjeli previše zaoštravati nataložene suprotnosti niti se aktivnije uključivati u nastojanja za boljitkom. Dovoljno je da ukažu na problem nepravednih društvenih struktura, već će to netko vjerojatno dalje razrađivati u komisijama i radnim grupama, ili bar spomenuti u medijima. Revolucionari su pak, nekako po svome višestoljetnom burnom političkom nasljeđu, krajnje nepoželjni, oni unose zbrku, nesigurnost, podjele i otcjepljenja – čak i u slučajevima kada je njihova revolucija vjerski i aktivno kršćanski obojena te se zalažu za dostojanstven život i prava siromašnih te obespravljenih.

Fenomen vjerske reformacije obilježio je gotovo cijelo jedno stoljeće, a nije izblijedio ni nakon pola milenija bremenitoga crkvenog življenja. Tijekom cijele se godine na različite načine, svečanije ili službeno uglađenije, obilježavala njezina petstota obljetnica. Ponekad se čini kao da je iskra onoga prvog reformacijskog impulsa još uvijek zapaljiva, permanentno zazivajući na duhovnu obnovu društva i Crkve, koja je uvijek potrebita reforme (*ecclesia semper reformanda*). S druge strane, za novu izgradnju i jedno iz temelja potpuno restrukturiranje zalažu se i suvremene kršćanske „revolucije", posebice zahtjevi tzv. teologija oslobođenja koje kritički analiziraju i nastoje promijeniti grješne društvene strukture što omogućuju i dopuštaju nehumane životne uvjete te neljudsko djelovanje i postupanje. U kršćanskom kontekstu, i reformacija i revolucija (posebice teološko razumijevanje revolucije) nose konotacije cjelovite obnove pa su obje načelno prihvatljive u zahtjevnoj zadaći mijenjanja društva.

Veliki jedan čovjek, koga do danas proglašavaju i reformatorom i revolucionarom, koristio se međutim drugim terminom, još prodornijim i obnoviteljskijim. Isusova je reformno-revolucionarna koncepcija bila *metanoia*, termin koji upućuje na korjenitu, sržnu promjenu čovjekova uma, misli i stavova, a posljedično življenja i djelovanja (Mk 1,15). Jednom riječju, tiče se duhovnog obraćenja i unutarnje obnove čovjeka pojedinca, označavajući onaj temeljni životni zaokret koji je uvijek prethodio najvećim vjerskim preobražajima: bilo to iskustvo prvih Isusovih sljedbenika koji ostaju zatečeni neposrednim dodirom drukčije i neshvatljive stvarnosti (Lk 5,8) postajući, nakon tog iskustva, jezgrom kršćanskog pokreta; ili bio to Lutherov proživljaj obraćenja u samostanskom tornju (*Turmerlebnis*) kada mu se jasno otkrila smisao Božje spasavajuće pravednosti što je gotovo spontano potaknulo na sveobuhvatnu reformu u onodobnoj Crkvi i društvu; ili bilo to pak, u domaćem baptističkom kontekstu, iskustvo obraćenja baptističkih pionira u pogibelji Prvoga svjetskog rata, koji su, tom gorljivošću nošeni, utemeljili upravo prije stotinjak godina vjerničke zajednice u svojim sredinama.

Kada je duboka i istinska *metanoia* pokretač ključnih povijesnih promjena, tada nitko neće biti u stanju pokolebati istinskog obraćenika – reformatora ili revolucionara, svejedno – u njegovim nastojanjima da se potpuno založi i izloži za svoje ciljeve te rekne kao Luther nekada, na carskom saboru u Wormsu 1521. godine: *Na tome stojim i drukčije ne mogu; neka mi Bog pomogne!* ● **Ruben Knežević**

Premda je čovjek kruna Božjeg stvaranja, posljedica njegova grijeha bio je izgon iz zajedništva s Bogom. U nekim prijašnjim vremenima, kada su ljudske zajednice bile bliskije i kompaktnije, izgon iz zajednice bila je najstrašnija kazna. No Bog je u svojoj milosti poslao Krista da pronađe i vrati čovjeka u zajednicu. Cijena je bila velika – ovaj je put zbog grijeha svijeta Krist bio izgnan izvan vrata, izvan tabora (Heb 13,12) s osjećajem da ga je i Otac odbacio i ostavio (Mt 27,46). Bog je najvećom žrtvom poništio najveću ljudsku traumu – odbačenost zbog grijeha. Ta on ni svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao! (Rim 8,32)

Pouzdajući se u ljubav i milost takvoga Boga, krenimo s vjerom u Boga u novu godinu. Osjećamo li se odbačenima, pristupimo k njemu, jer će nas prihvatiti. Ako smo već u zajedništvu s njim, potražimo one koji još uvijek pate pod teretom odvojenosti od Boga i pokažimo im put, istinu i život – Krista.

Želim vam svima obilje Božjeg blagoslova na tom putu, u novoj godini 2018!

Toma Magda
Predsjednik Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj

Obnova i jedinstvo

Obnova Crkve i jedinstvo različitih kršćanskih crkava kao bit reformacijskih nastojanja

Doc. dr. sc. **Lidija Matošević,** voditeljica je Sveučilišnoga centra za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik na zagrebačkom Sveučilištu

Teško da bi bilo moguće pronaći verbalni dvojac koji bi bolje izrazio namjeru i bit reformacijskog nastojanja od ovoga koji se pojavljuje u naslovu teksta: obnova Crkve i jedinstvo Crkve.

Jer – premda se na prvi pogled može činiti drugačije – reformacija jest bila pokret koji je želio upravo to dvoje: i obnovu Crkve i njezino jedinstvo. I to ne prvo bez drugoga i ne drugo bez prvoga; na način da je reformatorima obnova Crkve bila nezamisliva bez njezina jedinstva, ali jednako tako, i jedinstvo Crkve koje bi se na bilo koji način pokušavalo živjeti nauštrb obnove te ignorirajući potrebu temeljite reforme crkvenog života, nije za njih imalo autentičnost, težinu i smisao.

Reformacija i obnova Crkve

Postoji jedna uvriježena, zapravo točna teza koju je moguće pronaći u gotovo svakom udžbeniku povijesti; ona kaže da je kršćanska Crkva u predvečerje reformacijskog gibanja bila u iznimno lošem stanju. Jer kasnosrednjovjekovna Crkva uistinu jest bila preopterećena nizom problematičnih stanja i situacija. Crkvu je tako teško obremenjivala činjenica da je njezin brojni kler nerijetko bio vrlo slabo obrazovan te da velik broj klerika nije bio u stanju pružiti nešto više od izgovaranja napamet liturgijskih obrazaca čiji smisao ni sam često nije razumio, te da je bio slabo ili gotovo nikako kvalificiran za obnašanje samih pastoralnih obveza. Situacija nije bila puno bolja ni među višim crkvenim dužnosnicima koji su vrlo često zapostavljali svoje obveze nadgledanja i upravljanja svojim pastoralnim teritorijima. Tako su ponekad provodili vrijeme svoje službe boraveći izvan svojih biskupija i baveći se nekim sasvim drugim poslovima, prepuštajući olako kršćanski puk različitim oblicima praznovjerja, a pritom vrlo često motivirani častohlepljem ili materijalnim probitkom. Znalo je, nažalost, biti i kupovanja crkvenih položaja (tzv. simonije), zloporabe oko prodaje oproštajnica, gomilanja misa iz financijskih interesa te različitih drugih financijskih zloporaba te drugih nemilih situacija poput primjerice raskola u samome papinstvu.

Lidija Matošević

Sasvim je razumljivo da su u situaciji društva – koje se u to vrijeme intenzivno mijenja na način da u njemu jača sloj obrazovanih ljudi, građanstva koje postaje svjesno svoje materijalne i intelektualne moći – ovakvo stanje u Crkvi mnogi kritizirali te su se na njega žalili. U tom su smislu bila poznata tzv. „gravamina“ tj. „pritužbe“. Osobito su česte bile pritužbe njemačkog naroda. Podnosile su se na carskim saborima, a njihova je sržna poruka glasila da Rim, odnosno papa otima njemačkom narodu njegovu slobodu, bogatsvo i čast. Loše stanje u Crkvi ismijavali su i mnogi vrhunski intelektualci, među kojima posebno mjesto zauzimaju humanisti. Tako je, primjerice, upravo u vrijeme koje je neposredno prethodilo reformaciji veliku popularnost steklo djelo humanista Erazma Roterdamskog pod naslovom *Pohvala ludosti*. Pritom ne treba smetnuti s uma da je upravo postojanje tiska pridonijelo širenju Erazmovih kao i drugih tekstova koji su kritizirali život kasnosrednjovjekovne Crkve.

> **Ono što je pokrenulo obnovu, pa tako i reformaciju kao jedan od važnih obnoviteljskih pokreta u onovremenoj Crkvi, svakako je bilo nešto drugo i nešto više od puke kritike. To „drugo“ i „više“ bila je činjenica da se upravo u toj dekadentnoj kasnosrednjovjekovnoj Crkvi pojavio sloj ljudi koji su – sasvim svjesni koliko je stanje u Crkvi loše – odlučili skupiti hrabrost i preuzeti odgovornost.**

No, koliko god kritika stanja u Crkvi predstavlja jedan od uzroka reformacije, ne bi bilo primjereno reći da su loše stanje u Crkvi te kritika takva stanja bili i preduvjet obnove koju je reformacija donijela. Premda važnost kritike – koja je zapravo značila da se smoglo hrabrosti loše pojave u Crkvi jasno i glasno nazivati njihovim pravim imenom – ne treba zanemariti, ona sama po sebi nije vodila u obnovu, nego je samo manje ili više oštroumno ustvrdila koliko je stanje zapravo loše. Ono što je pokrenulo obnovu, pa tako i reformaciju kao jedan od važnih obnoviteljskih pokreta u onovremenoj Crkvi, svakako je bilo nešto drugo i nešto više od puke kritike.

To „drugo“ i „više“ bila je činjenica da se upravo u toj dekadentnoj kasnosrednjovjekovnoj Crkvi pojavio sloj ljudi koji su – sasvim svjesni koliko

je stanje u Crkvi loše – odlučili skupiti hrabrost i preuzeti odgovornost. Najprije, dakako, za svoj vlastiti život, a onda i za život šire kršćanske zajednice. Bili su to pojedinci koji su ponajprije sebi samima rekli: činjenica da su ovi ili oni koji su za Crkvu odgovorni postali korumpiranima, još uvijek nije izlika za to da ja promašim svoj život, a to znači svoj odnos s Bogom, s bližnjima i u konačnici sa samim sobom. Bili su to pojedinci koji su sami sebi rekli: činjenica da su mnogi od onih koji bi trebali naviještati Riječ Božju to prestali činiti još uvijek me ne priječi da njegujem osobnu pobožnost, molim, čitam biblijske tekstove i tako nadahnut učinim neki korak za svoje duhovno dobro i za dobro kršćanske zajednice. Ukratko rečeno, bili su to pojedinci koji su sebi samima rekli: činjenica da se mnogi među onima koji su za Crkvu odgovorni, zapravo ponašaju neodgovorno, još uvijek mi ne daje pravo da provedem život zarobljen u ukletom krugu kritike i frustracije. Kako to vrlo često biva, kada se čovjek uputi na put osobne obnove on ubrzo započinje tražiti istinsko zajedništvo s drugim kršćanima. I tako su u kasnom srednjem vijeku ubrzo nastajali čitavi pokreti duhovne obnove koji nisu uključivali samo klerike ili redovnike, nego vrlo često, a zapravo i pretežito laikinje i laike. Među takvim je pak pokretima od prvorazrednog značenja bio pokret *devotio moderna*. Pripadnici ovog pokreta živjeli su u tzv. zajednicama Sestara zajedničkog života i Braće zajedničkog života. Ovdje je zanimljivo pripomenuti da je i sam začetnik reformacije, Martin Luther, jedno vrijeme svoga školovanja proveo živeći upravo u jednoj od takvih zajednica, odnosno kuća.

Ukoliko se još na čas vratimo na gore spomenuto pitanje uzroka i preduvjeta reformacije, onda bismo mogli reći da se reformacija kao pokret obnove Crkve dogodila s jedne strane zbog toga što je stanje u Crkvi bilo loše i dekadentno. Ali također i to da je reformacija kao pokret obnove mogla otpočeti, a zatim i opstati zato jer je kasni

> **“Reformacija se mogla dogoditi jer su mnogi ljudi u kasnom srednjem vijeku – kojega se upravo zbog toga ponekad i naziva jednim od najpobožnijih razdoblja u povijesti zapadnog kršćanstva – počeli vapiti za Bogom. Taj vapaj, a slobodno bismo mogli reći i krik, koji je kasni srednji vijek pretvorio u jedno veliko duhovno hodočašće, omogućio je i reformaciju kao pokret obnove.**

srednji vijek iznjedrio istinsku duhovnu kvalitetu koja je imala daha nadići puku humanističku kritiku i frustraciju zbog lošeg stanja u Crkvi. Štoviše, ne bi bilo pretjerano kazati da se reformacija mogla dogoditi jer su mnogi ljudi u kasnom srednjem vijeku – kojega se upravo zbog toga ponekad i naziva jednim od najpobožnijih razdoblja u povijesti zapadnog kršćanstva – počeli vapiti za Bogom. Taj vapaj, a slobodno bismo mogli reći i krik, koji je kasni srednji vijek pretvorio u jedno veliko duhovno hodočašće, omogućio je i reformaciju kao pokret obnove.

Obnova, dakako, kakvu je reformacija artikulirala imala je i svoja specifična obilježja po kojima reformacija s jedne strane stoji u kontinuitetu s kasnosrednjovjekovnim pokretima obnove, ali ih s druge strane i nadilazi. I to na način da jasnije i preciznije artikulira krik kasnosrednjovjekovnog čovjeka te također relativno jasnije i opsežnije ocrtava i argumentira mjere obnove za koje je smatrala da ih valja poduzeti. A ponajviše se pak reformacija razlikuje od kasnosrednjovjekovnih pokreta obnove po tome što ona to sve čini odlučnije i otvorenije: izravnije oslovljavajući odgovorne u Crkvi, ali i društvu te tako 'budeći' i pokrećući široke narodne mase te pozivajući ih na konkretnije korake. Utoliko bi se moglo reći da su reformatori bili ljudi koji su – premda su i sami imali svoje duhovne korijene u dubokoj osobnoj pobožnosti – u jednom trenutku iskoračili iz svojih molitvnih ćelija te se izložili riziku koji sa sobom uvijek nosi javno zauzimanje stava u skladu s vlastitom savjesti.

Kao što je poznato iz povijesti Crkve, rasprava koja je označila početak reformacije bila je ona oko prodaje indulgencija ili oproštajnica. Riječ je o učenju i praksi koji su se pojavili u 11. stoljeću, a bili su povezani sa sakramentom pomirenja (pokore), odnosno s razumijevanjem o tome da kršćanin koji sagriješi – premda mu Bog sam grijeh prašta po milosti – za kompletiranje svojega spasenja treba izvršiti djela pokore odnosno zadovoljštine, a čiji opseg i trajanje propisuje Crkva. U stoljećima koja su prethodila Lutheru i reformaciji predodžba o težini i trajanju zadovoljštine znala je poprimiti neslućene razmjere te se, povezano s naukom o čistilištu koji se također započeo paralelno razvijati, govorilo i o pokori neslućenih razmjera u čistilištu. U cijelom tom teološko-pastoralnom sustavu, indulgencije su trebale poslužiti kao svojevrsna olakšica koju, uz određenu novčanu naknadu, a pozivajući se na, također u tom istom razdoblju razvijen, nauk o crkvenom blagu koje se sastoji od 'viška' zasluga Krista i svetaca, može vjerniku udijeliti Crkva koja tim blagom upravlja . Luther je – koji si je poput mnogih njegovih suvremenika i sam bio kupio indulgenciju kako bi ublažio svoje strahove – godine 1517., nakon svojevrsnog obraćenja koje je iskusio, oštro istupio s kritikom ovakve prakse. Svojom kritikom prodaje indulgencija Luther je sebi suvremenoj Crkvi poručio prije svega to da ona nema baš nikakvo pravo ljudima otežavati njihovu tjeskobu po pitanju posljednjih stvari. Riječ je o tjeskobi koja je inherentna svakom ljudskom biću, a koja bi se mogla sažeti u pitanju: Hoću li na kraju svoga životnog puta, nakon svih muka koje prolazim i još moram proći na ovoj zemlji, pronaći milost barem u Božjim očima? Ili će se pak cijeli moj životni napor pokazati nedostatnim – na nekom posljednjem sudu i pred Bogom? Luther – koji je u to vrijeme već imao iskustvo i kao dušobrižnik – sebi suvremenoj Crkvi duboko je zamjerio to što ona, umjesto da čovjeku ukaže na milostivog Boga i bezuvjetnost njegove milosti te mu tako pomogne osloboditi se straha i tjeskobe, zapravo zloupotrebljava ljudsku muku i tjeskobu. A pritom još – prodajući indulgencije – pokušava na toj muci i zaraditi.

Premda ni sam Luther to isprva nije očekivao, rasprava o indulgencijama otvorila je niz drugih pitanja. Jednostavno rečeno, nakon što se uvjerio da Crkva griješi u tom određenom segmentu, Luther je započeo propitivati i druge oblike crkvenoga govora i prakse. Ubrzo je došao da zaključka da i u nekim drugim pitanjima postoji odstupanje crkvenog nauka i života od onoga što uči Sveto pismo. Iz ovoga se pak profiliralo reformacijsko shvaćanje o nadređenosti Svetog pisma nauku kršćanske Crkve. Ovo je shvaćanje bilo prilično daleko od toga da se unaprijed odbaci sve ili čak većina onoga što je kršćanska Crkva naučavala tijekom svoje povijesti, uključujući i Lutherovo vrijeme. Štoviše, Lutherov je načelni stav bio da Crkvu, njezinu tradiciju u prošlosti, kao i njezino živuće učiteljstvo (autoritete) treba poštivati te je u tom smislu moguće reći da je Lutherov stav prema crkvenoj tradiciji bio u svojoj biti sličan stavu prema tradiciji u ranim stoljećima kršćanstva. Ali, ukoliko se pokaže da tradicija Crkve ili živući crkveni autoriteti naučavaju nešto protivno Svetom pismu, onda je, prema Lutheru, dužnost i odgovornost svakog vjernika da se takvom naučavaju odupre i ne pokori mu se.

Dakako da je preduvjet za realiziranje ovakve vjerničke odgovornosti bilo omogućava-

nje dostupnosti Svetog pisma svakom čovjeku i to na njegovu jeziku, kao i samo vršenje bogoslužja na narodnom jeziku. I upravo su stoga prijevodi Biblije na narodne jezike bili jedno od velikih imperativa i postignuća reformacije. Vrlo je usko povezano s ovim i reformacijsko „otkriće" Crkve kao zajednice vjernika, odnosno ponovno „otkriće" novozavjetne ideje o svećenstvu svih vjernika (1 Pet 2,9). Riječ je o ideji koja naglašava jednako dostojanstvo i jednaku odgovornost za život kršćanske Crkve svih kršćana. Ovo je značilo da se ukida, primjerice, bitna razlika između klerika i laika, a jedan od simbola ovakvog stava bilo je i uvođenje pričesti pod obje prilike, kako za klerike tako i za laike. Istina, ova moćna novozavjetna ideja teže se i sporije probijala u onoj mjeri u kojoj je ona, primjerice, podrazumijevala i ukidanje diskriminirajućih razlika između muškaraca i žena. Tako je protestantizmu trebalo više stoljeća da ideja o svećenstvu svih vjernika i u tom pogledu „dođe na svoje".

Važno je napomenuti da se u svojim reformnim zahtjevima reformacija nadovezala i na reformne zahtjeve nekih predreformacijskih kasnosrednjovjekovnih pokreta koje je dalje preciznije artikulirala. Među takvim pokretima, čije se ideje mogu opisati kao svojevrsna preteča Lutherovih, najpoznatiji je bio husitski pokret koji je cvao u Češkoj otprilike jedno stoljeće prije reformacije.

Reformacija i jedinstvo Crkve

Nakon što smo ukratko skicirali osnove reformacijskog programa obnove, potrebno je upitati se kakvo je bilo Lutherovo gledište, a zatim i stav drugih reformatora o načinu na koji bi obnovu bilo poželjno provesti. Kao što je već napomenuto, obnova i jedinstvo predstavljaju verbalni dvojac koji kao malo koji drugi opisuje namjeru i bit reformacijskog nastojanja. Luther, a i drugi reformatori, od samog početka svog reformacijskog djelovanja pa sve do kraja života, gledao je na obnovu i jedinstvo Crkve kao na u biti nerazdvojive stvarnosti.

Obnova za kakvu su se zalagali reformatori nije bila obnova u smislu nastanka nekog zasebnog obnovljenog ili elitnog dijela kršćanske Crkve ili zapadnog kršćanstva, nego je bila riječ o obnovi cjelokupne Crkve. Ovo „cjelokupne" odnosilo se i na način na koji je, prema shvaćanju reformatora, ova obnova trebala biti provedena: tu je obnovu trebala provesti cjelokupna Crkva. U tom je smislu osobito važno podsjetiti na to da je Luther od samoga početka svoje reformatorske karijere apelirao na crkveni koncil ili sabor kao mjesto na kojemu je trebalo raspraviti prijeporna pitanja. I u tom se pogledu Luther nadovezao na ideje jednog od važnih reformnih pokreta iz 14. i 15. stoljeća, tzv. koncilijarizma. Osnovna je ideja tog pokreta bila u zahtjevu da sporna pitanja i probleme koji su opterećivali onodobnu Crkvu treba riješiti crkveni koncil, pri čemu je uloga pape u tome da se i sam podvrgne odlukama koncila te brine o provedbi odluka koje koncil donese. Međutim, premda Lutherova apelacija na koncil predstavlja dio koncilijarističkog nasljeđa, ona ga i nadilazi; Luther ne apelira naprosto na koncil, nego na slobodni ekumenski koncil. A to je, prema njegovu shvaćanju, crkveni koncil na kojemu bi među prisutnima trebali biti i kršćani s Istoka, odnosno pravoslavni, kojima treba omogućiti slobodu izjašnjavanja.

Kao i neke druge Lutherove ideje, i ova ideja o ponovnom uključivanju kršćanskog Istoka kao relevantnog i ravnopravnog partnera u razgovor oko obnove Crkve bila je već prije prisutna kod husita koji su poduzimali putovanja na Istok tražeći sestre i braću u tim krajevima kršćanske ekumene. Stoga bi se sažeto moglo reći da je kod reformatora postojala vrlo jasna svijest o tome da je kršćanska Crkva jedna bitno povezana cjelina te da se stoga i razgovor o njezinu boljitku treba dogoditi na najširoj mogućoj osnovi.

No kao što je poznato iz povijesti Crkve, do koncila – na kojemu bi slobodno mogla doći do izražaja gledišta i pravoslavnih i rimokatolika kao i onih koji su izražavali reformacijske ideje – nije došlo. Umjesto slobodnog ekumenskog koncila, otvoren je kanonski proces protiv Luthera koji je ubrzo završio njegovom osudom i ekskomunikacijom.

Istina, godine 1545. sazvan je koncil u Tridentu (1545. – 1563.). Njegova veličina i važnost neupitni su, kao i važnost reformi koje je taj koncil donio. Ali Tridentski koncil bio je koncil Rimokatoličke Crkve i na njemu nisu sudjelovali ni pravoslavni, a ni protestanti. Istina, na čuvenoj trinaestoj sjednici ovog koncila pojavili su se protestanti kako bi iznijeli svoja reformna shvaćanja, ali bez prava glasa. No zbog problema vezanih uza siguran prolaz, protestanti su stigli na koncil *de facto* nakon glasovanja o spornim pitanjima. I unatoč sugestijama nekoliko biskupa pojedinaca, većina je biskupa odbila iznova otvoriti raspravu samo zbog toga što su se na koncilu pojavili protestanti.

Rezultat svih ovih događanja i okolnosti očitovao se u sljedećem: od reformacijskog uvjerenja o tome kako obnova i jedinstvo pripadaju jedno drugome te kako je istinsku obnovu Crkve moguće provesti samo u zajedništvu ostalo je, u ono vrijeme, a zapravo i sve do u dvadeseto stoljeće, vrlo malo. Mogli bismo zapravo reći da je od ideje slobodnog ekumenskog koncila ostala samo neispunjena čežnja koja je u narednim stoljećima uvijek iznova dolazila do izražaja: kod pojedinih teologa ili filozofa, kao i kod pojedinih duhovnih pokreta (među kojima osobitu pažnju zaslužuje pokret obnove u protestantizmu 18. stoljeća, poznat pod nazivom *pijetizam*) te kod pojedinih sekularnih vladara (kojima je s vremena na vrijeme znala dojaditi netrpeljivost među kršćanima na njihovu području te su tako poduzimali određene mjere kako bi ih privolili na dijalog). No kod samih kršćanskih crkava, kako kod onih koje su proizašle iz reformacije tako i kod Rimokatoličke Crkve, ideja o tome da su obnova i zajedništvo u svojoj biti ipak nerazdvojni, zapravo je na dulje vrijeme utonula u zaborav. Umjesto obnove i zajedništva te mira koji bi proizašao kao rezultat zajedničkog traganja za rješenjem spornih pitanja na nekoj vrsti ekumenskog slobodnog koncila, kršćanski je Zapad ušao u niz ratova koji su zatim, barem na neko vrijeme, završili Augsburških vjerskim mirom (1555.). Ovaj je mir svojim načelom *Cuius regio eius religio* (Čija je zemlja, onoga je i vjera) do neke mjere uistinu smirio situaciju, ali također isključio ideju o ekumenskom dijalogu te potrebi takvog dijaloga.

Obnova se ipak dogodila

No ne treba na ovaj dio povijesti Crkve, kao i na razdoblje koje je uslijedilo, gledati isključivo 'crno'. Jer ono što se kao posljedica reformacije dogodilo u povijesti kršćanskog Zapada zapravo i jest bila obnova. I to na neki način sveobuhvatna obnova. Istina, ne obnova u smislu one koja bi proizašla iz odluka slobodnoga ekumenskog koncila, nego obnova u

“Obnova za kakvu su se zalagali reformatori nije bila obnova u smislu nastanka nekog zasebnog obnovljenog ili elitnog dijela kršćanske Crkve ili zapadnog kršćanstva, nego je bila riječ o obnovi cjelokupne Crkve. Ovo „cjelokupne" odnosilo se i na način na koji je, prema shvaćanju reformatora, ova obnova trebala biti provedena: tu je obnovu trebala provesti cjelokupna Crkva.

smislu puno ili više zasebnih obnova u sada, barem za neko vrijeme definitivno razdvojenom, kršćanstvu na Zapadu.

Velika se obnova tako dogodila unutar onog dijela kršćanstva koje je prihvatilo reformaciju. Plodovi te obnove više su nego impozantni i oni se do danas osjećaju. Jer protestantizam je iznjedrio cijelo bogatstvo oblika crkvenosti, teologijā te osobne pobožnosti čime je pokazao sposobnost kršćanske Crkve da, iako uvijek ista, bude različita i na neki način drugačija: upravo ovisno o lokalnim, regionalnim i kulturnim uvjetima u kojima ona treba naviještati evanđelje te ovisno o stvarnim duhovnim i materijalnim potrebama konkretnih ljudi.

Protestantsko gledište, koje kaže da je Sveto pismo uvijek nadređeno Crkvi te da se njezin nauk i život uvijek iznova treba propitivati u odnosu na Sveto pismo, stvorilo je prostor koji je protestantizam zaštitio od okamenjivanja. Štoviše, povijest protestantizma u jednom je svom važnom dijelu i povijest bujanja pokreta probuđenja i permanentne obnove. Protestantski odnos prema Svetom pismu također je rezultirao zadivljujućim rezultatima na području homiletike, a zatim i znanstvene egzegeze. Protestantsko pak naglašavanje ideje o „svećenstvu svih vjernika“ rezultiralo je i zavidnim rezultatima na podučju pastoralne skrbi o vjernicima. Jer, ukoliko ih se željelo imati kao odgovorne članove kršćanske zajednice, onda ih je trebalo obrazovati i formirati. Tako su već u vrijeme reformacije počeli, primjerice, nastajati katekizmi, koje je kao zaseban žanr reformacija zapravo i uvela, a koji su kao cilj imali pouku vjernika o bitnim stvarima kršćanske vjere.

Nakon reformacije, međutim, a sasvim sigurno dobrim dijelom i kao neizravna posljedica reformacije, impozantna se obnova događa i na rimokatoličkoj „strani“. Tridentski koncil nije dakako proveo mnoge reformacijske ideje i zahtjeve. On tako ustrajava na shvaćanju odnosa između Svetog pisma i tradicije Crkve kao ravnopravnih, na bitnoj razlici između klerika i laika te na razumijevanju Crkve kao hijererhije, na latinskom kao jeziku bogoslužja kao i na latinskom prijevodu Biblije iz četvrtog stoljeća, čuvenoj Vulgati kao na službenom prijevodu Svetog pisma. Trident je također odbio reformacijsko učenje o milosti Božjoj kao isključivom sredstvu spasenja te je, ne osporavajući prioritet milosti Božje, i dalje govorio o potrebi djela za kompletiranje spasenja.

Ali unatoč jasnom odbijanju velikog dijela reformacijskih zahtjeva (neki će od njih biti uvaženi tek na Drugom vatikanskom koncilu, a neki su i do danas ostali prijepornom temom), Tridentski koncil, odnosno potridentska Rimokatolička Crkva, kreće u pravcu velebne obnove. I to u takvoj mjeri da je moguće reći da se ona nikada više u svojoj povijesti neće naći u onako lošem stanju u kakvom se nalazila u predvečerje reformacije. Trident je tako primjerice zabranio zloporabe vezane uz prodaje crkvenih položaja, naredio je biskupima da borave u mjestima svoga biskupovanja, propisao je obvezno teološko obrazovanje za svećenike te donio niz drugih mjera koje su trebale pročistiti i konsolidirati rimokatoličanstvo. Nakon Tridentskog koncila te unatoč ustrajavanju na latinskom jeziku u liturgiji, Rimokatolička se Crkva itekako okreće puku i to poglavito u vidu tzv. pučkih misija kojima je bio cilj podignuti razinu pučke pobožnosti te je pročistiti od različitih oblika sujevjerja koji su je opterećivali. Rimokatolici su pritom slijedili „dobru modu“ katekizama koje su uveli reformatori. Osobitu pak snagu obnove za rimokatoličku Crkvu predstavljao je novoutemeljeni isusovački red koji je svojim jasnim, jednostavnim, ali i zahtjevnim reformnim smjernicama kao i svojom usmjerenosti prema propovijedanju, odgoju puka u vjeri, dušobrižništvu te obrazovanju predstavljao za Rimokatoličku Crkvu snagu koja je uistinu mogla parirati svježini reformacijske teologije.

Ekumenska perspektiva

Na kraju, ne treba zaboraviti napomenuti da je glavnina tema i pitanja na kojima su inzistirali reformatori u ondašnjoj Crkvi još uvijek i imala status otvorenih pitanja. Među takva pitanja ubrajalo se, primjerice, preciznije razumijevanje odnosa između Pisma i tradicije, pitanje o razumijevanju odnosa milosti i zasluga kao i samo preciziranje pitanja crkvenog ustrojstva, odnosno ovlasti hijerarhije. Glede svih ovih pitanja u vrijeme reformacije kao i u vrijeme koje joj je prethodilo vodile su se još uvijek legitimne rasprave. Važno je također napomenuti da ni Luther ni drugi reformatori nisu dovodili u pitanje starocrkvene dogme, a dio već usvojene tradicije koji su kritizirali odnosio se specifično na neka učenja koja su nastala u srednjovjekovnoj zapadnokršćanskoj teologiji, poput primjerice učenja o čistilištu te učenja o transsupstancijaciji.

U tom je smislu posve utemeljeno reći da je izostanak slobodnog ekumenskog koncila za kakav su apelirali reformatori bilo propuštanje šanse, koje je imalo za posljedicu svojevrsno ‘okamenjivanje’ pozicija na objema stranama. Pritom je – kako na strani rimokatoličke teologije koja je svoj izričaj dobila na Tridentu, tako i na strani protestantizma koji je svoj izričaj dobio u protestantskim vjeroispovijednim spisima, a zatim i u protestantskoj ortodoksiji (razdoblju protestantske teologije koje je, nakon reformacije, nastojalo sistematizirati njezine tekovine te im pružiti primjeren izričaj) – dominiralo nastojanje da se vlastito stajalište argumentira i utemeljuje ponajprije na način da ga se jasno razgraniči od stajališta one druge ‘strane’.

Ova propuštena šansa započela se nadoknađivati tijekom ekumenskog dijaloga u dvadesetom stoljeću. Broj barijera koje su tijekom ovog dijaloga uklonjene ili su barem proglašene manje prijepornima nego što se to smatralo u šesnaestom stoljeću te u vrijeme kontroverzističkih teologija koje su s obje strane slijedile nakon razdoblja reformacije, nije zanemariv. Među prevladane ili barem dijelom prevladane prijepore ubraja se, primjerice, prijepor oko nauka o spasenju, prijepor oko odnosa između Pisma i tradicije Crkve, prijepor oko uloge laika u crkvi i dr. No, ostaje te i dalje predstoji još dosta posla i truda na prevladavanju odvojenosti kršćana. U tom je pogledu jedno od najsloženijih i najbolnijih pitanja, a svakako i pitanje koje nanosi veliku štetu kršćanskom svjedočanstvu u svijetu, pitanje zajedničke euharistije.

Koliko god put prema zajedništvu izgledao težak, od njega ne bismo trebali odustati. Krist nije ni privatno, ni lokalno, ni nacionalno, ni denominacijsko božanstvo. A u skladu s time, te unatoč prevažnosti osobnog odnosa pojedinca s Kristom, ni potpuno zajedništvo s njime ne možemo imati bez zajedništva sa svima onima koju su njegovi i njemu mili. I to bez obzira što mi mislili ili osjećali o njihovim uvjerenjima i praksama. Upravo je u tom smislu i za nas danas aktualna rečenica koju je izrekao Martin Luther: „Tko želi pronaći Krista, mora najprije pronaći Crkvu...“ ●

“ Protestantsko gledište, koje kaže da je Sveto pismo uvijek nadređeno Crkvi te da se njezin nauk i život uvijek iznova treba propitivati u odnosu na Sveto pismo, stvorilo je prostor koji je protestantizam zaštitio od okamenjivanja. Štoviše, povijest protestantizma u jednom je svom važnom dijelu i povijest bujanja pokreta probuđenja i permanentne obnove.

Na sjednici

U Mačkovcu

Sjednica Izvršnog odbora Saveza održana u Mačkovcu

Humanitarni rad, teološko obrazovanje i kadrovska pitanja

Posjet gradilištima novih crkvenih objekata

Izvršni odbor SBC u RH održao je 7. lipnja svoju 5. sjednicu u BC Mačkovec. Time je nastavio s praksom održavanja sjednica u različitim dijelovima Hrvatske kako bi se na licu mjesta upoznao s konkretnim uvjetima djelovanja mjesnih crkava.

Voditelj službe *Croatian Baptist Aid* Toma Magda upoznao je članove Izvršnog odbora s izazovima s kojima se ta služba susreće u svakodnevnom radu s izbjeglicama koji su smješteni u Prihvatnom centru za izbjeglice u hotelu "Porin" u Zagrebu.

Glavni tajnik SBC u RH Željko Mraz izvijestio je o radu Srednje škole Čakovec te o tranziciji Teološkog fakulteta "Matija Vlačić Ilirik" u Sveučilišni centar za protestantsku teologiju pri zagrebačkom Sveučilištu, čime se ta obrazovna institucija – koju su osnovali Evangelička Crkva i Savez baptističkih crkava – u potpunosti integrira u zagrebačko Sveučilište.

Razmatrana su također kadrovska pitanja u nekoliko crkava u Hrvatskoj. Novosti u medijskoj službi predstavio je Tihomir Vekić.

Na gradilištu u Belici

Članovi Izvršnog odbora obišli su i gradilišta novih crkvenih prostora u Mačkovcu i Belici. Iako još predstoji dosta radova na oba objekta, vjernici tih crkava nadaju se njihovu skorom dovršetku. ● **IBA/GC**

Regionalni susret baptista u Slavoniji

Umreženi s Kristom

Gosti i domaćini na konferenciji

Iz BC Slavonski Brod pišu nam:

Prošla je još jedna konferencija. Srca punih radosti želimo i vas ohrabriti i informirati o nekoliko iskoraka u organizaciji ovog događaja. Gospodin je obilato blagoslovio naše planove i čežnje. Sigurno već mnogi znate da imamo nov, tek izgrađen crkveni prostor. Želja nam je bila da u njemu primimo sve goste 10. i 11. lipnja, na trima bogoslužjima.

Ove smo godine pozvali za govornika Stojana Gajickog. Brat Stojan poznat je po svojem specifičnom pristupu izlaganju Božje riječi. Budući da je on pripadnik druge vjerske denominacije, bila je to prigoda da pozovemo kao goste predstavnike i vjernike drugih evanđeoskih crkava.

Svi su se odazvali. Zajedno smo molili, slavili te pozorno i interaktivno sudjelovali u bogoslužjima. Mnogo nam toga je Gospodin poručio iz svoje Riječi preko brata Stojana. Tema je cijele konferencije bila „Za slobodu nas Krist oslobodi!", na temelju Galaćanima 5,1.

Uz živu riječ Božju obilje se blagoslova izlilo na prisutne koji su pristigli iz mnogih gradova diljem lijepe naše, pa i šire. Zajedno smo objedovali te se družili. Kako bi se blagoslov izlio i na druge, prikupljeni milodar usmjerili smo Baptističkoj crkvi u Koprivnici.

Već počinjemo moliti i planirati našu IX. konferenciju, na koju ste svi dobrodošli. ● **IBA/GC**

Sola gratia – Milost koja odgaja

Vjeroučitelji kao svjedoci milosti

Održan stručni skup vjeroučitelja baptističkog i evanđeosko pentekostnog vjeronauka

Tema ovogodišnjeg seminara, održanog 16. rujna u Zagrebu, bila je "Sola gratia – milost koja odgaja", a u duhu obilježavanja *Reformacije 500* u Hrvatskoj. Na skupu je sudjelovalo šezdesetak vjeroučiteljica i vjeroučitelja iz baptističkih i evanđeosko pentekostnih crkava.

U uvodnom su dijelu slavljenja prisutne predvodili mladi iz zagrebačkih baptističkih crkava. Petra Bohal je na temelju 23. psalma vodila prisutne u molitvi i zahvaljivanju za zajedništvo, opskrbu, odmor, osvježenje, ozdravljenje, vodstvo, svrhu, testiranje, zaštitu, vjernost, disciplinu, nadu, posvećenje, obilje, blagoslov i sigurnost u budućnosti.

Predavači su bili pastor Giorgio Grlj i mr. sc. David Kovačević te Arna Bogešić, učiteljica razredne nastave i diplomirani pedagog. Pastor Grlj naglasio je da milost Božja spašava, ali i odgaja. Predavanje pastora Grlja dostupno je na https://mygio.blog/2017/09/16/milost-odgojiteljica/.

Mr. sc. Kovačević predavao je na temu: "Vjeroučitelj kao svjedok milosti", naglašavajući da je milost dar, ali i zadatak. Vjeroučitelji koji su i sami primili bezuvjetnu milost istu pokazuju svojim primjerom djeci u vjeronaučnoj skupini.

Vjeroučitelji

Mudrost i ljubav vjeroučitelja očituje se i u tome što će prihvatiti djecu sa svim njihovim potencijalima i manama te ih usmjeravati na Krista.

Arna Bogešić u svojem je pak predavanju "Milost u ocjenjivanju" dala jednostavne i zanimljive smjernice kako da vjeroučitelj bude od pomoći djeci u razvoju svih njihovih fizičkih i psihičkih potencijala te u dostizanju vlastitog maksimuma.

Članice *Udruge za evangelizaciju djece u Hrvatskoj* Rujana Časni i Vesna Havaši najavile su održavanje tečaja „Učinkovito poučavanje djece" od 28. do 30. rujna 2017. godine u Zagrebu, u Baptističkoj crkvi u Dubravi.

Svjetlana Mraz upoznala je skup o novostima u pedagoškoj dokumentaciji u ovoj školskoj godini. U svibnju 2017. godine donesen je novi Pravilnik o pedagoškoj dokumentaciji kojim se predviđa korištenje Knjige evidencije učenika koji pohađaju nastavu vjeronauka izvan škole. ● **E. Turinski/IBA/GC**

O osnivanju novih crkava

Evangelizacijske konzultacije

Zagrebačka Baptistička crkva u Radićevoj ugostila je 18. studenoga sudionike konzultacija *Mreže osnivanja crkava* pri Lausannskom pokretu i pod pokroviteljstvom PEV-a.

Skup je pozdravio Giorgio Grlj, predsjednik PEV-a, te je na tragu iskustva s nedavnog obilježavanja 500. godišnjice reformacije potaknuo prisutne da kao manjina, žele li uspjeti, djeluju uporno i trajno donose novu kvalitetu. Preduvjet je svakog uspješnog projekta ideja ali i ljudi koji za tu ideju žive i druge stalno potiču na njezino ostvarenje. U tom je kontekstu zahvalio Stephenu Bellu i Emanoelu Santosu što lausannsku ideju o evangelizaciji svijeta drže živom i ohrabruju pojedince i crkve na osnivanje novih crkava.

David Kovačević predstavio je cijelu inicijativu: njezinu viziju, misiju, vrijednosti kao i izazove s kojima se ona susreće.

Poseban je gost ovih konzultacija bio Johan Lukasse, dugogodišnji direktor belgijske misije, čovjek koji je cijeli svoj život posvetio osobnom širenju evanđelja kao i obuci misionara, osnivanjem crkava te propovijedanjem i poticanjem diljem svijeta. Govorio je o važnosti mentorstva i načinima kako biti uspješan mentor.

Emanoel Santos govorio je o sustavima kojima se koriste diljem svijeta za osnivanje novih crkava. Na skupu, koji je nedavno održan u Dugom Selu, sudionici su imali priliku upoznati se s *M4*, *Multiplication Network* i *City to City* inicijativama. Neki su se s M4 sustavom imali prilike upoznati tijekom boravka u Češkoj gdje je lokaliziran ovaj, izvorno norveški sustav.

J. Lukasse i D. Kovačević

Jasmin Avdagić prikazao je inicijativu *Menu*. Riječ je o mrežnom portalu na kojem bi se na jednome mjestu objedinili svi evangelizacijski i misijski materijali za slobodno korištenje svim zainteresiranima.

Jedan je od ciljeva ovih konzultacija započeti, od veljače, na pet mjesta u Hrvatskoj konkretno obučavanje pojedinaca i mjesnih crkava za evangelizaciju. O tome kao i materijalima koji su priređeni na temelju "Navigatora" govorio je Kostya Bakonov koji će i koordinirati timove ljudi što će do ljeta 2018. posjećivati centre diljem Hrvatske.

Zaključno su Stephen Bell i Eric Maroney govorili o želji da se potakne duhovna vitalnost mjesnih crkava kako bi svojom boljom međusobnom povezanošću i djelovanjem bile prisutnije i utjecajnije u lokalnim zajednicama. ● **IBA/GC**

Potpisan sporazum o studiju protestantske teologije

Osiguran kontinuitet studija i znanstvenog rada

Sveučilišni centar za protestantsku teologiju u potpunosti preuzima izvođenje studija protestantske teologije

U maloj vijećnici Rektorata Sveučilišta u Zagrebu 25. listopada 2017. potpisan je sporazum između Sveučilišta u Zagrebu, Teološkoga fakulteta "Matija Vlačić Ilirik", Evangeličke crkve u Republici Hrvatskoj i Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj.

Sporazum su uime svojih institucija potpisali rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Damir Boras, dekan Teološkoga fakulteta "Matija Vlačić Ilirik" prof. dr. sc. Vitomir Belaj, uime Evangeličke crkve u Republici Hrvatskoj biskup Branko Berić te uime Saveza baptističkih crkava u RH predsjednik Saveza Toma Magda. Svečanom potpisivanju sporazuma nazočili su doc. dr. sc. Lidija Matošević, voditeljica Sveučilišnoga centra za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik i zamjenik prof. dr. sc. Siniša Zrinščak, Željko Mraz, predsjedavajući Senata Teološkog fakulteta "Matija Vlačić Ilirik" i prof. dr. sc. Ante Čović, prorektor za organizaciju, kadrovski razvoj i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu.

Sporazumom je potvrđeno da Sveučilište u Zagrebu, odnosno njegov Sveučilišni centar za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik, koji je osnovan u siječnju 2017., u potpunosti preuzima izvođenje preddiplomskoga i diplomskoga sveučilišnoga studija protestantske teologije. Studij od 2011. djeluje kao sveučilišni studij čiji je nositelj Sveučilište u Zagrebu, a koordinator izvođenja bio je Teološki fakultet "Matija Vlačić Ilirik".

Potpisivanjem sporazuma te osnivanjem Sveučilišnoga centra za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik stvoreni su svi preduvjeti daljnjega razvoja studija protestantske teologije na sveučilišnoj razini u Hrvatskoj. Studij, odnosno Teološki fakultet "Matija Vlačić Ilirik", osnovali su 1975. godine Evangelička crkva u Republici Hrvatskoj i Savez baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj, a nastava je započela na Dan reformacije 31. listopada 1976.

Sveučilišnim statusom studija protestantske teologije ne osigurava se samo kontinuitet izvođenja studija, već se stvaraju i pretpostavke za znanstveni rad u polju protestantske teologije te s teologijom povezanih drugih humanističkih i društvenih znanosti. Osim toga, Sveučilište u Zagrebu ovime daje svoj nemjerljivi doprinos društvenom razvoju i kulturi dijaloga u Hrvatskoj, vodeći pritom brigu i o potrebama manjinskih religijskih zajednica. ● **www.unizg.hr / GC**

Potpisnici Sporazuma

Imenovani članovi Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Željko Mraz imenovan članom saborskog Odbora

Predlagatelji sve važnije nekatoličke vjerske zajednice u RH

Hrvatski sabor na svojoj je sjednici, održanoj 27. listopada, imenovao Željka Mraza, diplomiranog teologa, za člana svoga Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Odluka je objavljena u Narodnim novinama 107/2017 od 3. studenoga 2017.

Kandidaturu Željka Mraza predložile su Srpska pravoslavna crkva u RH – Mitropolit zagrebačko – ljubljanski, Mešihat Islamske zajednice u RH, Židovska općina Zagreb, Evangelička crkva u RH, Makedonska pravoslavna crkva u RH, Evanđeoska pentekostna crkva u RH, Kršćanska adventistička crkva u RH i Savez baptističkih crkava u RH.

Uz Mraza, u Odbor su imenovani i Zdenko Babić, na prijedlog Hrvatske biskupske konferencije, Vesna Škulić, na prijedlog Hrvatskog saveza slijepih, te Luka Mađerić koga je predložila Udruga Radio Marija.

Članovi Odbora stupaju na dužnost 6. studenoga 2017. ● **IBA/GC**

Željko Mraz

Sudionici na konferenciji

Prva OMV konferencija u Crikvenici

Isus kojeg ljudi vide

Unatoč brojnim obvezama i zaposlenosti svih pozvanih, u petak, 27. listopada navečer, započela je u Life Centru u Crikvenici prva OMV konferencija, s temom ***„Isus kojeg ljudi vide“***. Prva je večer započela s tridesetak okupljenih, a do kraja večeri taj se broj popeo do pedesetak ljudi iz triju generacija *Obuke mladih vođa* iz svih dijelova Hrvatske. Prva je večer započela pozdravom voditeljice OMV progama Svjetlane Mraz te videom koji nas je podsjetio na sedam godina postojanja OMV programa. Nastavilo se zvucima slavljenja koje je vodio tim sastavljen od mladih iz svih triju OMV generacija te iz nekoliko hrvatskih baptističkih crkava – Timotej Prohaska i Denis Jureša iz Pakraca, Ivana Gjurin iz Zagreba, Lovro Grlj iz Rijeke, Samuel Mršić iz Zadra te Bruno i Matea Manjarić iz Karlovca. Nakon vremena slavljenja Boga u pjesmama, prisutni su se mogli, u kvizu uz fotografije, prisjetiti što se sve događalo tijekom sedam godina OMV-a, koji je obuhvatio stotinjak mladih ljudi u tri generacije i tijekom održana 32 seminara. Prisjećanje se nastavilo u neformalnom druženju dugo u noć.

Subota prijepodne započela je slavljenjem u koje nas je uvela Ivana Gjurin iz Zagreba, a timu za slavljenje pridružio se i Kornel Mačković uz zvuke saksofona. U svjedočanstvu Anje Kovačević iz Mačkovca, koja radi u bolnici na odjelu za psihijatriju, mogli smo vidjeti kako biti Isus kojega ljudi vide u radu s onima koji su u beznađu ili vrlo teškim situacijama i možda neće imati drugu priliku čuti o Isusu. Mladen Kočiš iz Splita govorio je o radu s mladima u Splitu i onome što Bog kroz nas čini kada mu se otvorimo i onda kada mislimo da ništa nećemo moći postići. Toma Magda, predsjednik SBC u RH, govorio je o tome kako je tema konferencije „Isus kojeg ljudi vide“ ujedno i izazov nama, jer smo mi možda jedini Isus kojega će netko u životu vidjeti. U tematskim malim grupama nastavio se razgovor: sa Svjetlanom Mraz, o tome kako biti Isus kojeg ljudi vide praktično u svakodnevnom životu; sa Željkom Mrazom, o tome kako kao kršćani pristupiti javnim nastupima u medijima i politici; s Tomom Magdom, o tome kako praktično pokazati milosrđe i Isusa kroz humanitarne i socijalne projekte, u sklopu baptističke humanitarne organizacije *Ruke nade*.

Subotnji poslijepodnevni program ponovo je započeo slavljenjem, a u program nas je uvela Anja Kovačević. Svoje su svjedočanstvo podijelili Ana Havaši koja je izvijestila o tome što Bog radi u Pušćinama; Ivan Pigac i Ivan Kivač koji su govorili o tome što se događa kada se prepustimo Bogu da slobodno radi kroz nas i izađemo iz svojih zidova i crkava na ulicu; Ivana Gjurin koja je predstavila izazove rada sa studentima, te Matea Manjarić, koja je govorila kako to izgleda kada smo mi nekome zaista zadnja prilika za čuti evanđelje. Gost govornik za subotu poslijepodne bio je

Spontano i opušteno druženje

Rad u manjim skupinama

Johannes Neudeck iz Njemačke, veliki prijatelj hrvatskih baptista, dokazani humanitarac i pastor. Johannes je govorio o tome kako su njegovi roditelji, kao primjer žive vjere, utjecali na njegov životni put te kako moramo biti svjesni da nas ljudi stalno promatraju i na temelju našeg ponašanja odlučuju je li vrijedno postati kršćaninom.

U nedjelju prijepodne održano je završno bogoslužje u koje nas je uveo Filip Grujić iz Zagreba. Johannes Neudeck nastavio je svoju misao, uz prijevod Momira Blažeka, govoreći o tome kako ljudi promatraju naš odnos prema stvarima koje imamo i postavio pitanje: jesmo li bogati pred Bogom i koji su zapravo naši prioriteti za vječnost? Dok idemo ususret vječnosti uvijek iznova trebamo razmatrati svoje prioritete. Kraljevstvo nebesko veliko je obećanje, a promišljati vječnost preslaguje naše prioritete. Nakon propovijedi svi smo imali priliku zajedno sudjelovati u Večeri Gospodnjoj u koju nas je uveo Željko Mraz, glavni tajnik SBC u RH.

S konferencije smo otišli ohrabreni i osnaženi onime što smo čuli – da Bog radi u našim crkvama i u životima pojedinaca, ali i s jednim velikim izazovom: i dalje imati na umu da smo mi možda jedini Isus kojega će netko vidjeti u ovom životu. Zahvalni smo na svih sedam godina OMV programa. Zahvalni smo Svjetlani Mraz i Tomi Magdi na organiziranju svakog seminara, svim gostima koji su izdvojili vrijeme kako bi podijelili svoje znanje i vještine s novim generacijama, osoblju koje se tijekom godina brinulo da su nam ispunjene one osnovne potrebe, svima koji su godinama žrtvovali svoje vrijeme za pripremanje svjedočanstava, slavljenja, uvoda u molitvu, igara, prijevoda, a posebno Mateju Paluhu koji sve vjerno bilježi fotoaparatom. Vjerujemo da je ovaj program mnogima bio veliki blagoslov, ohrabrenje i poticaj na službu Bogu kroz služenje mladima i zajednicama u kojima se nalazimo. Nadamo se da će to i nastaviti biti još generacijama. ●

S. Tomin/GC

Posjet mladih iz BC Rijeka Domu za hendikepiranu djecu u Kraljevici

Posjet istom Domu s donatorima iz Walesa

Potreba humanitarne djelatnosti u današnje vrijeme

Pomaganje potrebitima

Srećko Ilišinović, voditelj Humanitarne djelatnosti BC Rijeka

Isus je svoje poslanje na zemlji ispunjavao dvojako: riječju i djelom. Naviještao je evanđelje (Radosnu vijest) o oproštenju grijeha i pomirenju s Bogom. Naviještao je Boga, ne kao nekog dalekoga, otuđenog i neosjetljivog na ljudsku bol, patnju i stradanje, već kao nebeskog Oca koji suosjeća s čovjekom i želi mu pomoći. Isus je imao cjeloviti pristup čovjeku, duboki uvid u složenost ljudskog bića te u njegove duhovne i tjelesne potrebe. Opraštao je grijehe, ali isto tako i liječio bolesne, hranio gladne, zalagao se za obespravljene, čak i uskrsnuo neke iz mrtvih i vratio ih njihovim ožalošćenim najbližima. Božja Radosna vijest ne tiče se samo neke naše daleke budućnosti onkraj ovozemaljskog života, nego se i te kako tiče i ovozemaljske egzistencije i svega onoga što jesmo i kako živimo život već sada. Isus je želio da njegovi sljedbenici čine ono što je on činio: naviještaju evanđelje i čine dobra djela. To su naučavali i svi apostoli.

Ovom svijetu nije, nažalost, nikada nedostajalo siromašnih, ugnjetavanih, bespomoćnih, obespravljenih i to je izravna posljedica naše grješne i egoistične prirode. Što nam je činiti kao kršćanima, kao onima koji slijede Isusa Krista, koji su u konačnici po njemu i nazvani kršćanima? Potrebe su velike, često premašuju naše snage i možda bi najlakše bilo okrenuti glavu i praviti se da nas se to ne tiče, ali to nije naše poslanje. Ne možemo ispraviti nepravdu cijelog svijeta i pomoći svim potrebitima, ali nismo, u konačnici, niti za sve odgovorni. Odgovorni smo samo za ono što možemo i koliko možemo učiniti.

Isus je u svojoj priči o milosrdnom Samarijancu pogodio u srž stvari. Svećenik i levit koji su prošli mimo izranjenog čovjeka (ne pomogavši mu) nisu bili odgovorni za sve druge napadnute i izranjene ljude u njihovu kraju, nego za tog konkretnog čovjeka koga su susreli. Milosrdni Samarijanac, za razliku od njih, pokazao je milosrđe prema tom čovjeku i pomogao mu u skladu s onim koliko je mogao.

Vjernici u baptističkim crkvama u Hrvatskoj prepoznali su svoj zadatak i organizirali se u svojim crkvama u humanitarnoj djelatnosti i pomaganju potrebitima. Među ostalima to su učinili i vjernici u Baptističkoj crkvi Rijeka, kroz svoju humanitarnu djelatnost «Moj bližnji». Humanitarna djelatnost započela je još tijekom Domovinskog rata, ali je nastavila svoje djelovanje do današnjeg dana, u pomaganju potrebitima u svom gradu i okolici. Pomoć se sastoji kako u onom osnovnom; hrani, odjeći, higijenskim artiklima, ogrjevu, režijskim troškovima, školovanju djece, tako i u savjetovanju, dušobrižničkim razgovorima. U ratnim i poratnim godinama bila je u velikoj mjeri usmjerena na potrebe prognanika i izbjeglica, a danas prema lokalnom stanovništvu.

Svoje je ciljeve "Moj bližnji" u prošlosti ostvarivao uglavnom zahvaljujući materijalnoj i financijskoj pomoći iz inozemstva, a danas djeluje izdvajanjem iz vlastitih sredstava, dragovoljnim prilozima vjernika Baptističke crkve Rijeka i donacijama koje povremeno šalju naši najvjerniji prijatelji iz Walesa. Količina pomoći i broj ljudi koje se pomaže svakako je puno manji nego za vrijeme rata i prvih poratnih godina, jer se dio organizacija koje su tada pomagale "ugasio" ili su usmjerile svoju pomoć na druga krizna žarišta, što je bilo i za očekivati. No to ne znači da treba bespomoćno stajati i odustati od bilo kakvog napora, nego upravo suprotno, žrtvovati od svoga, od onoga čime smo mi blagoslovljeni i imamo. Već sama posjeta starima, nemoćnima, usamljenima, zaboravljenima, potrebitima raznih kategorija ima svoju težinu i često im znači više nego što smo toga svjesni. Utješna riječ, vrijeme provedeno u slušanju i razgovoru ima svoj terapeutski učinak. Kad se k tome doda i konkretna materijalna pomoć, to je ono što možemo učiniti, da se ublaže rane i nevolje.

Svi smo pozvani činiti dobro na razne načine, bilo individualno ili u organiziranom obliku. Naša vjera bez djela mrtva je i beskorisna (Jak 2, 17). Zato, ne treba odustati, bez obzira na snagu kojom raspolažemo. Treba djelovati u skladu s onim što možemo. ●

Novi zagrebački pastor

Ivica Horvat novi pastor BC Zagreb

Godina 2017. bila je izborna godina u zagrebačkoj Baptističkoj crkvi u Radićevoj.

Nakon odlaska Gospodinu njihova tadašnjeg pastora Zdenka Horvata (preminuo 11. siječnja 2016.), crkva je promišljala u molitvi, a mnogi u i postu, o novom pastoru. U proljeće se pristupilo kandidaciji, a 14. svibnja 2017. održana je izborna skupština. U međuvremenu je, do izbora, službu pastora privremeno obnašao starješina Željko Mraz, obavljajući također i svoju osnovnu službu glavnog tajnika SBC u RH.

Nakon izbora, Željko Mraz objavio je da je zagrebačka crkva, pod vodstvom Duha Svetoga, na novi mandat od četiri godine izabrala za pastora brata Ivicu Horvata.

Ivica Horvat preuzeo je 1. lipnja 2017. službu pastora BC Zagreb.

Zahvaljujemo svima na dosadašnjim i budućim molitvama za našu zajednicu, ali i za našeg novog pastora Ivicu Horvata kako bi zadržao strahopoštovanje te kako bi vodio narod Božji u pomazanju i snazi Duha Svetoga – zaključuje svoje izvješće Blaženka Merhaut Bjelopavlović, tajnica Ureda BC Zagreb. **● B. Merhaut Bjelopavlović/GC**

Molitva starješina nakon izbora novog pastora

Sjećanja na ljetna druženja

Susret 'Starih Čintaša'

U kampu Činta na otoku Ugljanu družili su se od 10. do 20. srpnja 2017. „stari Čintaši“. Bilo je tu i starih i mladih (i po godinama i po „čintaškom stažu“), a svi zajedno povezani u neponovljivom zajedništvu oko Riječi pod vodstvom pastora Ladislava Ružičke, i u svim drugim raznoraznim oblicima druženja.

Ovogodišnja tema bila je „Susret s Isusom na Činti“. U jutarnjim satima promišljali smo o važnosti „bojne opreme“ prema Ef 6,10-20 kako bismo živjeli pobjednosno i na slavu Božju, kako bismo se znali i mogli oduprijeti u „zli dan“, kako bismo bili čisti i bez mane pred njim kad dođe po svoju Nevjestu – Crkvu.

U večernjim satima naši su prijatelji bili izazvani promisliti o važnosti susreta s Isusom, o promjeni smjera i o novom rođenju – na primjeru žene Samarijanke i Nikodema, uglednog učitelja. Svi smo bili dotaknuti Riječju jer ona je živa i djelotvorna, uvijek nađe put do ljudskih srca i u stanju je otkriti mračne i skrivene zakutke duše kojih često nismo ni svjesni. Valja nam se svakodnevno „ogledati u zdencu“ – Božjoj Riječi u kojoj susrećemo Isusa.

Isusa susresti potrebno je i moguće, ne samo na Činti, nego svaki dan gdje god da jesmo. Pozvani smo nositi svoj križ svaki dan; umirati sebi i grijehu, odreći se svog prava, svog komoditeta, pretrpjeti štetu, a sve za dobrobit bližnjeg u Isusovo ime. Tako se ostvaruje kraljevstvo Božje već sada i ovdje.

Pastor Stanko Jambrek i ove nas je godine ohrabrio posvijestivši nam našu poziciju u Kristu nakon obraćenja, tzv. položajnu istinu. Izazvao je prisutne da se ta istina reflektira u svakodnevnom životu u tzv. situacijskoj istini, jer je Bog unaprijed pripremio djela ljubavi da u njima hodimo. Nužno je svakodnevno obnavljati svoj um, težiti za onim što je gore, kako bismo „ono što se zbiva na nebu živjeli već ovdje na zemlji“.

Kao i uvijek, posebno smo bili ohrabreni čuti svjedočanstva ljudi koji su se susreli s Isusom, o tome kako je njihov život bio promijenjen. O tim smo susretima razgovarali za vrijeme objeda, na plaži, u šetnji, plivajući na drugu obalu... Ne postoje dvije iste životne priče. Svaka je drugačija, ali u svakoj je ista Istina – Isus je Spasitelj koji dolazi ususret čovjeku koji ga traži.

Posljednje večeri prisutni su imali priliku izreći svoje dojmove o druženju na Činti. Kao i svake godine, potvrđuje se istina o tome da je Činta jedna i jedinstvena – da je grupa „starih Čintaša“ okupljena oko Božje Riječi i u zajedništvu s ljudima predokus neba i komadić raja već tu na zemlji. Zato se iz godine u godinu rado tu vraćamo. **● E. Turinski/IBA/GC**

Stari Čintaši na okupu

Svečanost krštenja u BC Karlovac

Suočeni sa stvarnošću Spasitelja

Krštenici s pastorom Ružičkom

U Baptističkoj crkvi Karlovac održano je 1. listopada krštenje. Jedanaestoro braće i sestara potvrdilo je u bijelom svoje novo rođenje i početak novoga života u Kristu. Svečanost je započela slavljenjem Gospodina uz pjesme čije riječi uzdižu njegovo ime i potiču na zahvalnost.

Nakon pozdrava i uvodne riječi pastora Ladislava Ružičke krštenici su iznijeli svoja svjedočanstva o tome kako su upoznali Isusa. Nizale su se životne priče isprepletene sa suzama i divljenjem Božjoj milosti. Čuli smo bračni par koji je zajedno uplovio u nove istine i otkrivenja, mladu sestru odraslu u crkvi koja je u srednjoj školi posustala na svome pravom putu, a tada se milošću Božjom vratila i donijela rod još u djetinjstvu posijanog sjemena. Obradovali su nas oni koji su gledajući život kršćana oko sebe poželjeli imati taj mir i radost, pa se na taj način zapitali o Kristu. Neki su slušali poruku evanđelja na internetu te ih je osupnula Božja riječ i izazvala strahopoštovanje prema Stvoritelju. Drugi su se pak kroz bolest i nevolje suočili s neizvjesnošću života i njegovim krajem te se pobojali otići nespremni. Sve priče, iako različite, nosile su istu nit – a to je stvarnost Spasitelja koji im u početku nije bio potpuno stvaran, ali shvativši svoju grešnost i prljavštinu života bez njega, on im je postao jedina moguća realnost i snaga, put, istina i život. Nakon obreda u vodi uslijedila je molitva starješina nad novom braćom i sestrama za vodstvo Duha Svetoga, posvećenje i blagoslov, sve uz snažnu podršku cijele zajednice. Potom je uslijedio čin Večere Gospodnje, taj poseban trenutak posvješćivanja Kristove žrtve za nas.. Na dar su potom dobili najvažniju knjigu, Bibliju, kao uspomenu na svoj poseban dan u životu. Svi smo se podsjetili i obveza i odgovornosti koje postaju dio nas kod uključivanja u život vjerničke zajednice, crkve Božje.

Radosna pjesma odzvanjala je na kraju i neopisiva zahvalnost za novi život koji samo Bog može dati. On nas privlači k sebi, postajemo njegovi, imamo domovinu na nebesima, sve zemaljske brige prelaze u drugi plan. Isus Krist pobjednik je nad grijehom i smrću.

Na prigodnom domjenku naši su krštenici opušteno prepričavali svoje iskustvo krštenja, dok smo se svi ostali prisjećali svog predanja i krštenja.

To je bio jedan od najboljih dana za mene u životu. Nakon što me pastor zaronio u vodu osjetio sam da je sve loše isprano s mene. Imao sam veliku tremu kada je trebalo dati svjedočanstvo. Nadam se da je moje iskreno svjedočenje o tome kako vjerujem u Isusa Krista Spasitelja nekoga dirnulo u srce i da će se mnogi okrenuti k Njemu jer je to jedini pravi put. **Marijano Morić**

Moj susret s Bogom bilo je nešto najljepše što mi se dogodilo u životu, put istine i života, oproštenje grijeha i nanovorođenje. Bili smo poput Isusovih učenika, blistali smo u bjelini puni ljubavi, čistoće, radosti. **Maja Skakić**

To je nešto prekrasno što se ne može opisati riječima nego se treba doživjeti! Hvala Gospodinu što me je doveo do tog blagoslova!!! **Branka Perić-Bosiljevac** ● **IBA/GC**

Osvrt na ljetni susret

Novo vrijeme, nove stvari!

Zajednička fotografija kampista

Varaždinski team iz BC "Emanuel", potaknut Isusovim pozivom da treba sve narode učiniti njegovim učenicima, organizira već četvrtu godinu evangelizacijski ljetni kamp na Činti pod nazivom: "Novo vrijeme, nove stvari". Uz sedamdesetak mladih obitelji i mladih u dobi od 13 – 26 godina, grupa je osim kupanja u toplom moru i fantastične slavonske kuhinje mogla uživati i uz zanimljive radionice, igre, druženja u malim grupama... Na večernjim programima proslavljalo se Boga brojnim pjesamama slavljenja, a za četrdesetak prijatelja crkve bilo je to novo iskustvo.

Kamp je održan od 25. lipnja do 1. srpnja 2017. Teme po večerima bile su: 1. Bog koji može sve! 2. Bog koji nas može ispuniti! 3. Bog koji nas ne napušta! 4. Bog koji čini čuda! 5. Bog koji nas može osposobiti! 6. Bog koji nas može ponovo stvoriti! Reakcije mladih na poziv da svoj život predaju Kristu svake nas je večeri iznova motivirao i podsjetio na tekst iz 1 Tim 2,3-4: "To je dobro i ugodno pred Bogom, Spasiteljem našim, koji želi da se svi ljudi spase i dođu do spoznaje Istine". Već se sada radujemo onome što će Bog učiniti u daljnjem radu s mladima koji su se počeli priključivati lokalnim zajednicama u Varaždinu, Ivancu i Novom Marofu. Slava, čast i hvala za sve pripada isključivo Bogu! ● **BC Emanuel/GC**

Dovršeni višemjesečni radovi

Novi crkveni interijer BC Zagreb

O uređenju glavne crkvene dvorane BC Zagreb govori se već godinama. Još prije desetak godina crkveno vodstvo angažiralo je nekoliko arhitektonskih ureda za izradu idejnih rješenja uređenja dvorane. Crkvenom vodstvu i članovima crkve predloženi su različiti pristupi i varijante uređenja prostora. Nakon izrađenih idejnih rješenja, a zbog sve izraženije krize u graditeljskom sektoru, planovi za uređenje stavljeni su na stranu i odlučilo se pričekati 'godinu-dvije'.

Tijekom 2014. godine ponovno se aktivira ideja uređenja te tadašnji pastor Zdenko Horvat vrlo aktivno pokreće sve aktivnosti vezane uz rad na dvorani. Nakon njegove smrti, privremeni pastor Željko Mraz također potiče i ohrabruje intenzivne pripreme za realizaciju projekta. Iz arhive arhitektonskih ureda koji su radili idejna rješenja izvlače se već pomalo zaboravljeni materijali te zajedničkim projektantskim snagama autorski tim u sastavu Branko Doračić, Robert Križnjak i Emil Moguš, pročavajući do tada izrađena rješenja, priređuju jedno sinergijsko rješenje koje na suvremen način odgovara na većinu projektnih problema koji su bili evidentni u eksploataciji postojećeg prostora.

Nakon izrade kompletne projektne dokumentacije ishođena je suglasnost Gradskog zavoda za zaštitu spomenika te je otklonjena svaka formalna zapreka za početak radova. Nakon nekoliko prikupljenih ponuda, odabrana je tvrtka Šel-invest d.o.o. za izvođenje radova. U to je vrijeme Ivica Horvat izabran za novog pastora BC Zagreb. On također jasno i nedvojbeno podržava nastavak projekta.

Radovi su započeli 13. lipnja i završili sredinom rujna 2017., a obuhvaćali su neke ozbiljnije građevinske zahvate – uklanjanje postojeće galerije, izrada velikih prodora u nosivim zidovima od opeke te izrada potpuno nove čelične konstrukcije galerije. Adaptacijom su zamijenjene instalacije grijanja te sve elektroinstalacije, uključujući potpuno novi sustav rasvjete.

Već pri samom ulazu u prostor, velike ustakljene stijene (na mjestu staroga nosivog zida) otvaraju pogled izravno prema unutrašnjosti dvorane, a stubište za penjanje na galeriju jasno je vidljivo.

Raspored sjedenja i komunikacija unutar samog prostora potpuno je promijenjen, što će svakako zahtijevati jedno vrijeme prilagodbe. Pogledom na prednji zid dvorane iz bilo koje pozicije u dvorani, dominira staklena forma križa urezana u zidnu 'drvenu' oblogu. Križ na bini, izmaknut iz svog okvira, simbolizira Isusov naputak da izađemo iz svog komfora i iskoračimo u svijet!

Iako se vanjske dimenzije dvorane nisu mogle povećati, kroz razne arhitektonske intervencije prostor je doživio potpunu preobrazbu. Ostvareno je oko 160 sjedećih mjesta, a ukupni kapacitet sa stajaćim mjestima raste na preko 200.

Naša je želja i molitva da svatko tko uđe u naš prostor ne doživi našu crkvu samo kao pozitivno vizualno iskustvo, nego da iskusi istinsku preobrazbu u svakom segmentu svoga života. ● E. Moguš/IBA/GC

Novo poglavlje života i rada petrinjske Baptističke crkve

Timothy–Ivan Špičak novi petrinjski pastor

Baptistička crkva Petrinja dobila je punovremenog pastora. Timothy- Ivan Špičak, s gotovo 17 godina punovremene pastorske službe u Osijeku i Pakracu te u službi koordinatora rada s vjeroučiteljima i djecom unutar SBC u RH, kao i rada kao vjeroučitelja u Osnovnoj školi Sirač, uveđen je 1. rujna 2017. u pastorsku službu u BC Petrinja. Svečano bogoslužje uvođenja u službu održano je u nedjelju 3. rujna 2017. kada su na dobro posjećenom skupu nazočili vjernici iz grada, okružja i raznih mjesta Hrvatske, a također i predstavnici SBC u RH, predsjednik Toma Magda i glavni tajnik Željko Mraz. Ovo imenovanje predstavlja i novo poglavlje života i rada petrinjske Baptističke crkve, koja postaje sve zapaženiji čimbenik u vjerskom i kulturnom životu Petrinje. ● GC

Timothy–Ivan Špičak

Reformacijska obljetnica u Čakovcu

Svaka generacija treba reformaciju!

Tijekom cijele 2017. godine, a poglavito u mjesecu listopadu, diljem Europe obilježavala se 500. obljetnica reformacije pod geslom REF 500. U Međimurju, u gradu Zrinskih Čakovcu, Baptistička crkva Betanija tim je povodom organizirala četiri predavanja u danima od 25. do 29. listopada. Dr. Miško Horvatek govorio je na temu "Reformacija Reformacije – Anabaptizam" kojom je prilikom osvijetlio tu zaboravljenu i od svih najviše proganjanu granu reformacije, naglasivši kako je i prije reformacije 16. stoljeća, kroz cijelu crkvenu povijest postojala crkva koja je vjerovala i živjela po načelu Sola Scriptura.

Pastor Trinity Reformed Church iz Njemačke Toby Dubose govorio je na temu 'Post tenebras lux!' ('Poslije tame svjetlo!'). Temeljeći se na 9. poglavlju Evanđelja po Ivanu i ukazujući na to kako je svjetlo to koje ide prema tami, a ne suprotno, predavač je naglasio kako svaka reformacija započinje sa svjetlom, sa samo milošću Božjom koja je "jedini most između krivnje i slave".

O glavnom teološkom okidaču reformacije, o isprepletanju i proturječju između četiri prisutna duhovna autoriteta govorio je pastor Damir Pintarić. Biblija, tradicija (učenje crkvenih otaca, učenje Sabora, papa), razum i osobno iskustvo (viđenje, doživljaj, osjećaj, intuicija) nerijetko proturječe jedan drugome što dovodi do zbunjenosti, dezorijentiranosti i slabljenju autoriteta. Reformatori su ponavljali i još uvijek ponavljaju da je Biblija "norma normans!" (norma koja vlada!), a da su svi ostali duhovni autoriteti "norma normata!" ("norme kojima se vlada!"). Isti je predavač serijal događanja i predavanja zaključio s temom "Semper reformanda!" ("Stalno obnavljanje!"), naglasivši kako je zbog urođene duhovne degeneracije, pali čovjek sklon stalnoj deformaciji koja ne poznaje vremenske ni denominacijske granice. Zato svaka generacija i svaka denominacija treba stalnu reformaciju – povratak na zadanu normu. "Ecclesia reformata semper reformanda secundum verbum Dei' ("Obnovljena Crkva stalno je obnavljana prema Riječi Božjoj!"). Sva predavanja i poruke mogu se preslušati na http://www.betanija.hr/videoporuke?category_id=17 ● **BC Betanija/IBA/GC**

Svečanost u Plaščanskoj dolini

500. godišnjica reformacije obilježena u Ogulinu i Plaškom

Povodom reformacijskog jubileja održana su 27. i 28. listopada 2017. dva predavanja u gradskim knjižnicama u Ogulinu i Plaškom.

Predavanje u ogulinskoj knjižnici održao je prof. Gene S. Whiting iz Međimurja na temu "Kulturni preporod u vrijeme Zrinskih", s naglaskom na obiteljske veze obitelji Zrinski i ogulinske plemićke obitelji Frankopan. Nazočni Ogulinci začudili su se informacijama o tome da je Hrvatska imala nekoliko banova koji su po vjeri bili protestanti te da je protestansko svećenstvo posjećivalo u 16. stoljeću ogulinski kraj i okolicu. Moglo se vidjeti i nekoliko dokumenata u pretisku koji su tiskani u 16 st. na glagoljici, hrvatskoj ćirilici i latinici.

Predavanje u knjižnici u Plaškom održao je pastor Dražen Ogrizović, na istu temu: poveznica između ove dvije hrvatske plemićke obitelji te protestanske misli koja se u ovim krajevima pojavila u 16. stoljeću.

Poseban je naglasak stavljen na opismenjavanje, osnivanje škola i upotrebu hrvatskog jezika, čime su protestanti doprinijeli kulturnom preporodu i unapređenju života ljudi.

Posjetitelji na predavanju u Plaškom izjavili su kako su sada po prvi put čuli informacije o protestantima u 16 st. i ovim krajevima, te da je šteta što se takva informacija izgubila u povijesti, jer je današnji stanovnici ogulinskog kraja i Plaščanske doline ne poznaju.

Veliku pomoć Baptističkoj crkvi u Plaškom, koja je bila organizator ovih predavanja, pružila je misionarska obitelj Berry, koja od kolovoza ove godine živi u Ogulinu. ● **D. Ogrizović/GC**

Svečanost u Varaždinu

Obilježena 500. godišnjica reformacije

U prostorijama Kristove Crkve u Varaždinu održana je 27. listopada svečanost povodom 500. godišnjice reformacije. Svečanost su organizirale crkve reformacijske baštine s područja grada Varaždina: Baptistička Crkva Emanuel, Kršćanski centar "Svjetlo svijeta" te Kristova Crkva.

Uz bogat glazbeni program, koji su predvodili Jonatan Vukov i Jurica Lazar, prisutne je oduševilo čitanje nekoliko redaka Novoga zavjeta iz 1562. godine na ondašnjem hrvatskom jeziku, koji su prisutni mogli razumjeti.

Pastor Mladen Dominić govorio je o povijesti i važnosti reformacije u našim kraljevima te doprinosu reformacije u Hrvatskoj od njezinih početka reformacije do danas. Primjerice, varaždinski je župan Ivan Ungnad vlastitim sredstvima pomagao tiskati Novi zavjet i druge vjerske knjige.

Naglašeno je da crkve reformacijske baštine danas imaju veliki utjecaj i doprinos u našem društvu. Godine 2004. izdali su Bibliju za slijepe (jedinu u Hrvatskoj), imaju nekoliko različitih prijevoda Biblije i Novoga zavjeta (posebno se ističe Suvremeni prijevod koji je bio poklonjen svim sudionicima svečanosti, a može se besplatno preuzeti s interneta s aplikacijom BIBLIJA SP za pametne telefone), imaju važan doprinos u školstvu – od vrtića, osnovnih i srednjih škola te nekoliko fakulteta i instituta koji djeluju u Hrvatskoj. Tiskaju knjige posvećene obitelji, odgoju djece i mladih, a bave se i duhovnim savjetovanjem. Osnovale su također nekoliko udruga, koje zbrinjavaju mlade na skrbništvu, jer su oni nakon svoje osamnaeste godine praktički na ulici.

Duhovnu poruku je imao pastor Vlado Hoblaj iz Crkve Isusa Krista iz Murskog Središća. Nadahnutim riječima te brojnim ilustracijama ukazao je na važnost osobne obnove, odnosno osobnog odnosa s Bogom po našem jedinom Spasitelju Isusu Kristu.

Svečanost je završila prigodnim domjenkom, a svi prisutni dobili su poklon knjige *Reformacija nekad i danas*, *Nedovršena reformacija*, te *Novi zavjet (Suvremeni prijevod)*. ● **BC Emanuel/GC**

Svečanost u Ivancu

Reformacijska obljetnica obilježena i u Ivancu

U prostorijama Muzeja planinarstva u Ivancu, održana je 29. listopada 2017. svečanost povodom 500. godišnjice reformacije. Skup su organizirali crkva BC Emanuel iz Varaždina i njezina "kći crkva u nastajanju" BC Harvest Ivanec.

Svečanost je vodio pastor Vladimir Hoblaj, glazbeni doprinos pripremila je grupa iz crkve BC Emanuel, a pastor Marko Petek govorio je o povijesti, plodovima i važnosti reformacije u Europi i našim kraljevima. Svečanost je bila "obojena" evangelizacijsko-edukacijskim tonom kako bi ivanečko područje dobilo bolji uvid i razumijevanje reformacije i evanđeoskog kršćanstva.

Kao nastavak i odgovor na edukativno-evangelizacijsko predavanje pastora Marka, na samom je kraju Marin Šestak predočio okupljenom slušateljstvu opis rada i viziju crkve BC Emanuel kroz njezinu "crkvu kći" BC Harvest Ivanec, koja čezne *vidjeti kako Isus Krist transformira kulturu i zajednicu tako da prvo spašava i mijenja pojedinca, pa obitelji i ulice ... Kada je Isus Krist na prvom mjestu sve ostalo dođe na svoje mjesto. Božja se slava spušta na ljude i više ništa ne može ostati isto.*

Varaždinska BC Emanuel "poslala" je dvije obitelji u grad Ivanec kako bi se misijski rad na ivanečkom području mogao odvijati na dnevnoj bazi, ali i uz tjednu pomoć ostalih članova crkve. Tako je i ova svečanost plod rada u Ivancu.

Skup je završio prigodnim domjenkom, a svi su prisutni mogli besplatno uzeti Novi zavjet i knjigu "Nedovršena reformacija". ● **BC Emanuel/GC**

Duhovna obnova i svečanost krštenja u Petrinji

Troje krštenika potvrdilo svoju vjeru

Na danima zahvalnosti, duhovne obnove i evangelizacije održana su tijekom tri dana tematska bogoslužja kojima se BC Petrinja pridružila mnogim crkvama koje su na različite načine obilježile 500. obljetnicu reformacije. U sklopu tih događanja, na svečanom bogoslužju i svečanosti krštenja održanom 5. studenog 2017., uz mnogobrojne posjetitelje, nazočio je po prvi puta i gradonačelnik grada Petrinje g. Darinko Dumbović koji je toplim riječima pozdravio skup. Kršteno je troje novih članova BC Petrinja, Kristina Ganić, Paula Ganić i Joel-Timothy Špičak, a novinari su u nekoliko navrata pisali o ovom izuzetnom događaju. U sklopu obilježavanja ovog jubileja, u predvorju crkve postavljena je i malena izložba koja je zabilježila važne pojmove i događaje iz reformacije te sve prijevode Biblije na hrvatski jezik koje imamo do danas. Gradonačelniku je bio poklonjen Novi zavjet s koricama na kojima je fotografija petrinjske fontane.

Krštenje koje je 5. studenog održano u petrinjskoj Baptističkoj crkvi iscrpno su popratili i petrinjski internet-portali www.ps-portal.eu (Antun Petračić) i portal53.hr (Slađana Marković). Niže prenosimo izvješće Slađane Marković:

Obilježavanju 500. obljetnice Reformacije koju je 31. listopada 1517. godine započeo Martin Luther objavom svojih 95 teza na vratima crkve u Wittenbergu, pridružila se ovog vikenda i Baptistička crkva Petrinja u svom prostoru u Ulici Vjekoslava Klaića 19.

Nakon duhovne obnove koja je u subotu, 4. studenog održana pod nazivom „Samo milost“, u nedjelju 5. studenog održana je i svečanost „Samo vjera“, obred krštenja na kojem je svoju vjeru posvjedočilo troje novih, odraslih krštenika.

IZVOR: PORTAL53.HR

Zajedničko slavljenje

IZVOR: PORTAL53.HR

Krštenici

IZVOR: PORTAL53.HR

Pastor Špičak krštava svoga sina Joela-Timothya

Po baptističkom obredu, uranjanjem cijele osobe pod vodu, pastor Baptističke crkve Petrinja, Timothy – Ivan Špičak krstio je dvije Petrinjke – majku i kćer Kristinu i Paulu Ganić te svog sina Joela-Timothya.

„Današnji dan bio je poseban za našu zajednicu zbog toga što smo dijelili radost s našim krštenicima, našim sestrama i bratom koji su svoju vjeru željeli posvjedočiti javno, pred cijelom zajednicom i svim posjetiteljima. To je izniman događaj u Baptističkoj crkvi. Mi smo sretni kad god možemo progovoriti javno koliko Isus znači u našem životu, a ovo je bila iznimna prilika i veselimo se svaki put kad se to događa“, rekao je pastor Špičak koji je u Petrinju, prije dva mjeseca stigao iz Pakraca.

„Još puno učim o ovoj zajednici. Doselio sam se iz Pakraca gdje sam isto bio pastor. Ova zajednica u Petrinji djeluje već duže vrijeme, nekih osamdesetak godina. Koliko članova okuplja? Mi ne brojimo djecu u članstvo, samo pokrštene odrasle vjernike, tako da ako kažemo broj oko četrdesetak, onda to zvuči malo, ali na našem bogoslužju bude okupljeno i po osamdeset ljudi, zato što su tu i djeca i mladi i simpatizeri. Nastojimo učiniti život zajednice radosnim i bogatim. Jako je važna glazba, slavljenje Gospodina, živo slavljenje iskustva Boga i želim da svatko tko dođe u naš prostor doživi to iskustvo života i isto tako da svako naše bogoštovlje bude inspirativno, nadahnjujuće i da ljudi ne odu onakvi kakvi su došli, već promijenjeni Isusom i njegovom blizinom“.

Riječ baptist dolazi od grčke riječi “baptizein” ili “baptizo” koja znači “uroniti” ili “uronjenje” iz čega se izvodi značenje “krstiti”. Baptisti krštenju pristupaju u odrasloj dobi, smatrajući da se čovjek može krstiti tek nakon osobnog obraćenja i svjesne odluke za Krista.

„Kad govorimo o „odraslim“ osobama, pri tom ne mislimo da te osobe moraju biti punoljetne. Naša istraživana u svijetu pokazuju da zapravo tinejdžeri – sedmi i osmi razred, ukoliko odrastaju uz Božju riječ i u zajedništvu vjernika, oni se nalaze zaista na jednoj stvarnoj životnoj prekretnici i postavljaju mnoga pitanja. Ukoliko tu susretnu Boga, to je nešto što ostaje trajno u njihovim životima. Zato mi ulažemo strašno puno u rad s djecom i mladima, ne samo kroz vjeronauk, nego i to iskustvo Boga od malena, da i oni osjete tu toplinu zajedništva i pripadnosti Kristu, a onda prepuštamo Bogu neka on u svoje vrijeme čini i djeluje, tako da dob nije isključiva kad kažemo „krštavanje odraslih“, pri tome mislimo: „ne krstimo djecu koja se rode, pa odmah pristupe krštenju“. Po tome se razlikujemo. Mi molimo za djecu. Slijedimo starozavjetni običaj, donosimo djecu prvi puta u dom Gospodnji i vodstvo crkve – pastor i đakoni mole za dijete i obitelj, ali onda u

NASTAVAK NA SLJEDEĆOJ STRANICI ▸

NASTAVAK SA PRETHODNE STRANICE

određenom trenutku života kad to dijete ili ta osoba svojevoljno odluči, mora najprije posvjedočiti vjeru pred zajednicom i onda zajednica priprema krštenje“, objasnio je pastor.

Na poziv Baptističke crkve Petrinja i njezina pastora, svečanosti „Samo vjera“ prisustvovao je i petrinjski gradonačelnik Darinko Dumbović sa suprugom. Pozvan da se obrati okupljenima, gradonačelnik je između ostalog rekao:

Petrinja je grad u kojem podržavamo različitosti, različite nacionalnosti, vjeroispovijesti, kao i slobodu svakog čovjeka, međusobnu toleranciju i razumijevanje... da se ljudi opredjeljuju po svojoj volji, po onome što i kako osjećaju i vjeruju. Zato i Grad, ali i ja osobno, podržavamo i manje vjerske zajednice koje djeluju u našem gradu, na dobrobit čovjeka i društva. Drago mi je da upravo u Petrinji postojite i djelujete, a kao gradonačelnik ću vas podržavati u vašim potrebama. Želimo zajednički doprinositi napretku Petrinje, zajednički raditi za njezinu budućnost, a upravo kroz različitosti možemo graditi čvrstu zajednicu u kojoj će svaki njezin član biti siguran i slobodan. Vjera je ta koja nam pomaže i daje snagu da izdržimo sve teškoće, vjera nas hrabri i potiče, uči da poštujemo ljude oko sebe i njihovu različitost, da dajemo ljubav i primamo ljubav, rekao je Dumbović.

Nakon krštenja uranjanjem u vodu bazena, održana je i molitva za nove krštenike koji su na dar dobili Bibliju koja je baptistima za učenje, vjeru i život jedini autoritet. Slavlje je kroz obred svojim pjevanjem pratio Pastoralni zbor. Slavljenje Večere Gospodnje (euharistiju) vodio je Miroslav Nadaždi, starješina zajednice. (U baptističkoj crkvi sve obrede, čak i krštenje, propovijed i Večeru Gospodnju može voditi bilo koji član crkve). Nakon zahvalne molitve, vjernicima su podijeljeni kruh i vino, a nakon završnog blagoslova, druženje vjernika je, po običajima baptističke zajednice, nastavljeno zajedničkim ručkom i druženjem. ● **S. Marković, www.portal53.hr/svecanost-krstenja-u-baptistickoj-crkvi-petrinja//GC**

Brojna publika nazočila je mjuziklu

Adventna i božićna događanja u BC Petrinja i BC Mošćenica

Anđeoska uzbuna

Uprizoren mjuzikl u osnovnim školama

U sklopu Adventa, BC Petrinja je uz pomoć BC Mošćenica 18. prosinca 2017. uvježbala i uprizorila mjuzikl *Anđeoska uzbuna* u holu Osnovne škole Dragutina Tadijanovića u Petrinji i u osnovnoj školi Mošćenica. U mjuziklu je sudjelovalo tridesetak učesnika, djece, mladih i roditelja. Bila je to prigoda za navještaj Radosne vijesti svim učenicima i nastavnicima tih škola. Ukupno je nazočilo više od 600 gledatelja. Ovime smo osnažili i suradnju BC Petrinja i baptističkog vjeronauka sa školom i ravnateljicom g. Ružom Novaković. Pun veselja, pjesme i poruke evanđelja, s dobrom kostimografijom i scenografijom i odličnim solistima, mjuzikl je bio doista dobro prihvaćen. Prijevod mjuzikla i postavljanje na pozornicu odradila je Maja Nadaždi, uz svekoliku podršku pastora, crkve i roditelja djece i mladih. Mjuzikl, koji odiše radosnim slavljenjem, napisala je Celeste Clydesdale, a aražmane priredio David T. Clydesdale. Cijeli se dječji zbor sastoji od anđela koji čekaju poziv da zemlji objave Radosnu vijest. Istovremeno se prisjećaju Božjih obećanja i proročanstava o rođenju Spasitelja.

Petrinjski pastor najavljuje mjuzikl

Božićna bogoslužja bila su tradicionalno zajednička za BC Mošćenicu i BC Petrinju te je tako na Badnjak održano svečano bogoslužje u punoj mošćeničkoj crkvi, a svečano božićno bogoslužje u prepunoj BC Petrinja. Oba su bogoslužja bila nadahnjujuća, bogata svečanom duhovnom glazbom i dječjim programima, riječju i zajedništvom. Iz mnogih okolnih i daljnjih mjesta okupio se veliki broj vjernika i prijatelja i tako je Božić u Petrinji doista bio poseban! *Gle kako je lijepo kao braća složno živjeti!* Slava Bogu za sve! ● **T-I. Špičak/GC**

Zajedničko krštenje BC Zagreb–Radićeva i BC Dubrava

Četvero krštenika u novom crkvenom prostoru

Novi prostor, novi početak, novi život u Kristu. Nakon adaptacije glavne crkvene dvorane, u BC Zagreb u Radićevoj održano je 19. studenog 2017. krštenje. Bilo je to zajedničko bogoslužje i svečanost krštenja BC Zagreb i BC Dubrava.

Naša zajednica obogaćena je za još jednu sestru, Emanuelu Fratrić. Svoj je život predala Gospodinu još prije nekoliko godina, ali životne okolnosti bile su joj takve da je sada konačno, s radošću krštenjem potvrdila svoju vjeru u Krista, uz nazočnost svoje najuže obitelji.

Kandidati BC Dubrava činili su šaroliku trojku. Već neko vrijeme BC Dubrava djeluje u Dugom Selu preko svoje misijske stanice, koju s ljubavlju vodi misionar iz Brazila Emanoel Siqueira Santos. Bilo je posebno emotivno gledati kako u krstionicu ulazi njegov sin Filipe. Obitelj je obišla gotovo pola svijeta iz poslušnosti Božjem glasu da dođu služiti u Hrvatsku i Gospodin ih je izobilno blagoslovio dotaknuvši srce njihova najstarijeg sina. BC Dubrava, putem svoje misijske stanice u Dugom Selu, djeluje i u Vrbovcu. I baš iz Vrbovca dolaze dva brata u Kristu: Josip Barač, čovjek u godinama i Josip Popović, student agronomije.

Krštenici

Pastor Horvat i krštenica Emanuela

Misionar Emanoel sa sinom Filipeom

Zahvalni smo Gospodinu za novu sestru i tri nova brata, za činjenicu da vrijeme milosti još traje te da Duh Sveti djeluje. ● **B. Merhaut Bjelopavlović/IBA/GC**

Neobično daruvarsko bogoslužje

Večer za najmlađe

Večernje bogoslužje 29. listopada u daruvarskoj je crkvi bilo drugačije no inače. Bilo je namijenjeno prvenstveno djeci odnosno obiteljima.

Gost Frank Bosch Radosnu je vijest o Isusu prenio na njemu svojstven način – putem pjesama, te igrom i zabavom – u kostimu klauna. Uz djecu iz crkve, došla su i djeca iz okolnih zajednica kao i njihovi mali prijatelji – djeca naših prijatelja i sugrađana. Tako su djeca raznih uzrasta, zajedno sa svojim roditeljima, imala priliku čuti poruku o Isusu.

Svi su se prisutni bar na trenutak osjećali kao djeca, a sama djeca nisu krila svoje oduševljenje. Iako to nije bilo nimalo lako, brat Frank je i nakon sat vremena showa uspješno zadržao pažnju svih okupljenih.

Nadamo se da će brat Frank pronaći još brojna područja na kojima može razdragano širiti Radosnu vijest o našem Spasitelju. Frank Bosch je osoba kojoj je podaren velik talent i blagoslovljeno je bilo vidjeti kako se njime koristi na slavu Bogu. ● **I. i K. Mačković/GC**

Svečanost krštenja u BC Zadar

Oslobađajući valovi Istine

Početkom rujna 2017. bili smo svjedoci obilnih oborina koje su pogodile Zadar, uzrokujući velike poplave od kojih su se građani još dugo oporavljali. Ali ni ti tutnjeći gromovi u daljini ni snažni pljusak nije mogao zaustaviti svjedočanstva mladih krštenika Ane, Rebeke i Tomislava koji su kišnog nedjeljnog jutra 17. rujna 2017., zajedno sa svojom crkvom, nedaleko od Zadra, na šljunkovitoj obali, jasno i javno obznanili svoju vjeru.

Tako ni mladog Tomislava Fikerta nije mogao mimoići oslobađajući val Istine – koja ga je oslobodila od ovisnosti alkoholu i kocki. Stigao je iz Osijeka na rad u Zadar zajedno sa svojom djevojkom Marijom. Na poziv Marije stigla je iz Đakova prijateljica Ana Novak, da bi svojim svjedočanstvom posvijestila kako su snažni iscjeljujući valovi Božje ljubavi dotakli i ispunili njeno srce Duhom Božjim. Isto tako i mlada Rebeka Petrov nije mogla skriti radost Duha, svjedočeći svoju iskrenu vjeru s dubokim pouzdanjem u svoga Boga i Gospodina.

Krštenici s pastorom Mršićem

Lijevo: Zajedništvo pod kišobranima

Ni hladni vjetar s nanosima kiše nije mogao zaustaviti predanog pastora Teofila Mršića s upitom krštenicima: "Vjeruješ li da je Isus Krist tvoj Gospodin i Spasitelj?" Krštenici, svatko pojedinačno – svojim su krštenjem obznanili jasno i jednostavno evanđelje, da se srcem vjeruju, a ustima priznaje za spasenje.

Ova neizmjerna radost još se više sjedinila povratkom u zajednicu s iskrenim slavljenjem i veličanjem Gospodina i njegovog djela među nama. Molitve i blagoslovi nisu doticali samo naša srca i duše, već i samo nebo, ujedinjujući tako nevidljivu i vidljivu crkvu pred prijestoljem Božjim. Svi smo u jedinstvu Duha blagovali kruh i vino, na spomen našeg Gospodina Isusa Krista, čineći to tako do njegova skorog dolaska. Ovog jutra svi smo bili duboko svjesni da ništa ne može nadvladati našu pobjedničku vjeru – niti kad te zaskoče pljuskovi u životu i nenajavljene oluje i gromovi. 'U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi. Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubine ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem.' (Rim 8,37-39). ● **D. Petrov/IBA/GC**

BC Belica – Predbožićno druženje žena

'Pripremite put Gospodinu'

Već četvrtu godinu za redom, prve nedjelje u prosincu (3. prosinca 2017.) održano je predbožićno druženje žena, pod nazivom „Pripremite put Gospodinu". Ovaj je skup, u organizaciji žena iz BC Belica, po treći put održan u Društvenom domu Belica. I ove su se godine okupile žene različitih generacija te iz različitih krajeva Međimurja.

Druženje je započelo slavljenjem koje je vodio tim za proslavljanje iz BC Belica s gošćom Sandrom Markov iz BC Mačkovec, koja je i sama skladala jednu od pjesama.

Priču o svom životnom putu podijelila je sa svim nazočnima Judy Whiting iz BC Čakovec. Biblijski tekst iz 40. poglavlja Knjige proroka Izaije čitale su Evelin Horvat i Mirta Horvat iz BC Pušćine, a prigodnu poruku izrekla je Heidi Turkalj. Ovogodišnja tema pod nazivom „Pripremite put Gospodinu" ohrabrivala je nazočne da, unatoč životnim okolnostima, Bog nudi utjehu, snagu, i obnovu. Dobra vijest koju trebaju svi čuti jest da je svemogući Bog naš Pastir. Izazov je biti spreman za onaj Dan kada će Isus ponovno doći. U ovom adventnom vremenu, pouzdanjem u Boga i pokajanjem za grijehe, treba biti pripravan za drugi dolazak Gospodina Isusa Krista.

Za vrijeme druženja organiziran je i prigodan program za djecu koji su vodile Karmen Horvat i Vesna Havaši iz BC Pušćine.

Zahvaljujemo Općini Belica, Udruzi dobrovoljaca i veterana na ustupljenim prostorijama, a također smo zahvalni i prijateljicama crkve Jadranki Mesarić te Bernardi Pintarić koje su svojim trudom doprinijele izradi prigodnih poklončića. ● **BC Belica/GC**

Dvije svečanosti o Badnjaku

Obilježena pedesetgodišnjica Baptističke crkve Karlovac

50 godina od dolaska prvoga karlovačkog pastora

Osnivanju karlovačke baptističke crkve prethode doseljavanja njeznih budućih vjernika, koji stižu iz bliže i daljnje okolice. Godine 1961. u Karlovac dolazi obitelj Vuletić iz Gornjeg Poloja, a 1964. stiže iz Zagreba obitelj Blažek. U obiteljskoj kući Vuletićevih (Logorište 38), formira se zajednica od jedanaestero vjernika i četiri srednjoškolca, uz dvoje djece.

Uz velike napore, prijavljen je molitveni dom o Božiću 1965. u ulici L. Ribara 81, gdje je bila obiteljska kuća Blažekovih. Jedna je prostorija posebno uređena za održavanje bogosluženja.

Godine 1967. u Karlovac dolazi iz Sarajeva punovremeni propovjednik Janoš Varga sa suprugom Katicom. On služi u zajednici do 1969. Iste godine otpočinje gradnja novoga molitvenog doma u Mostanju u ulici 4 Jula 32 (sada Bašćinska), na obiteljskom zemljištu koje je obitelj Vuletić ustupila za izgradnju crkvene zgrade. U još nedovršenu zgradu uselio se 1972. propovjednik Josip Sudar sa suprugom Tonkom, koji je došao iz Vršca, a godine 1973. otvoren je novi molitveni dom.

Ladislav Ružička, koji se sa suprugom Melanijom doselio iz Daruvara, postavljen je pastorom 1988. i u karlovačkoj crkvi službuje do danas.

Na Badnjak 2017., u zgradi karlovačke Baptističke crkve koja danas djeluje već na trećoj lokaciji – u ulici Josipa Šipuša 6, karlovački vjernici obilježili su 50 godina djelovanja. Od onih prisutnih u crkvi prije pedeset godina, njih šestoro nazočilo je na božićnoj službi: Stojan Vuletić sa suprugom Ankom, Stojanova sestra Eva Vidović, kćeri Jasminka Prđun i Lidija Paluh te Anita Blažek sada Rožman.

Bogu smo zahvalni za te skromne početke entuzijasta na djelu Božjem u Karlovcu, za njihovu vjeru i za napredak djela Božjeg u našemu gradu – zaključuje svoje izvješće karlovački pastor Ladislav Ružička. ● **L. Ružička/GC**

Bili su u karlovačkoj crkvi i prije 50 godina

Vjernici BC Karlovac u prvom crkvenom prostoru, oko 1968. U pretposljednjem redu (slijeva): Stojan Vuletić, Janoš i Katica Varga. U posljednjem redu: Slavko Blažek.

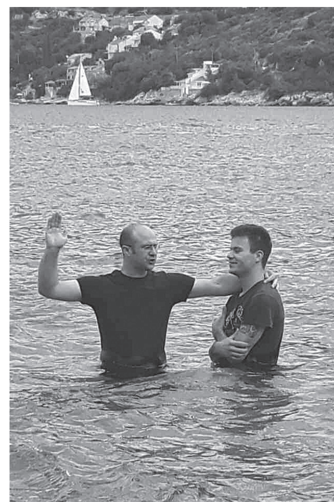
Svečanost pokraj Lapada

Pastor Mackenzie krstio dva vjernika

Pri zaključenju ovog broja, prispjela je kraća, ali vrijedna vijest iz Dubrovnika. Pastor Daniel Mackenzie javlja da su još 2. srpnja 2017. kršteni u Dubrovniku Lovro D. i Lukša M.

Oni su u znak svoje vjere u oproštenje grijeha samo po Isusu Kristu i želje da mu cijelim životom služe kršteni vodom pred mnogim svjedocima, na veliku radost braće i sestara Baptističke crkve Dubrovnik. Neka bi bili čvrsto ukorijenjeni u Kristu Isusu, na njemu stalno naziđivani i učvršćivani vjerom Bogu na slavu! ● **D. Mackenzie/GC**

Krštenje vjernika u moru pokraj Lapada kod Dubrovnika

Poticaj na druženje djece u crkvi

Stvaraonica

Stvaraonica je program koji u BC Zagreb okuplja djecu osnovnoškolske dobi (6 – 15 godina) sa svrhom da putem različitih aktivnosti potakne druženje djece u crkvi te njihovo služenje ostatku crkve i društvu u kojem žive. Početkom nove školske godine, u rujnu 2017., *Stvaraonica* je nastavila s aktivnim radom. Ponovno su se okupila djeca iz različitih zagrebačkih crkava te počela pripremati nešto drugačiji božićni program, pod nazivom „Očeva priča".

Ideja je bila da djeca budu upoznata o tome kako se Stari i Novi zavjet isprepliću i to upravo u najavi i dolasku obećanog Mesije. Proučili smo i naučili da je Bog po brojnim starozavjetnim prorocima navijestio dolazak svog Sina, a o čemu su poslije pisali evanđelisti u Novom zavjetu. Osim proroka, anđela i evanđelista, malo drugačiju božićnu priču ispričali su pastiri i tri mudraca.

Svi su igrokazi bili isprepleteni pjesmama koje su djeca sama pjevala i svirala. Također su sudjelovali u izradi scenografije. Izuzetno smo ponosni i sretni što smo uspjeli cijeli ovaj ciklus pripremiti nakon samo pet susreta ispunjenih pjesmama, pričama, igrama, kreativnim radionicama, plesom, koreografijama, druženjem i razgovorima. Sve je ovo ostvareno uz veliku podršku roditelja i crkava iz kojih djeca potječu. ● **T. Klobučarić/IBA/GC**

Konferencija mladih u Rijeci

ŠTA DAnas jedeš?

Konferencija *Fingerprint* održavala se drugu godinu zaredom u baptističkom Pastoralnom centru »Riječ i život« od 6. do 8. listopada 2017.

Konferencija pod nazivom »ŠTA DAnas jedeš?« okupila je dvjestotinjak mladih iz svih dijelova Hrvatske, pa i šire. Organizirale su je evanđeoske crkve u Rijeci, tzv. e-crkve, zajedno s organizacijom za mlade »RiStream«, a cilj je bio predstaviti mladim ljudima kršćanstvo na suvremen način, jer se organizatori vode mišlju da kršćanstvo ne mora biti dosadno, već puno mladosti i života, pa čak i zabavno. Tako je RiStream bend predvodio slavljenje suvremenom kršćanskom glazbom, u bogoslužja su bile umetnute igre, mladima su bile ponuđene interaktivne radionice o slavljenju, tehnici, sportu i medijima, a nakon službenog dijela programa bio je organiziran afterparty na kojem je atmosferu dizao DJ iz Amsterdama.

Temom o hrani htjelo se zapravo upozoriti na našu duhovnu hranu i njezine izvore, a naziv konferencije imao je i riječki štih s onim tipičnim »Šta da?« u nazivu. Govornik je,

FOTOGRAFIJE: MATEJ PALUH

kao i prošle godine, bio propovjednik i autor Stojan Gajicki. Njegov način propovijedanja zanimljiv je jednako mladima kao i starijima, jer svoja razmišljanja prenosi publici na zabavan i lako razumljiv način. Ove je godine govorio o problemu »hrane« koju mladi danas konzumiraju putem medija, društvenih mreža i slično. Pozvao je mlade na preispitivanje izvora svoje duhovne hrane te na očuvanje srca. Isto je tako rekao da se smisao postiže kada srce očuvamo čistim i kada ga predamo Bogu, ali opet upozorava da ne treba stvarati religiozni sustav pravila. Razgovor s njim donosimo na kraju ovog izvješća.

Uz odličnu organizaciju, gosti su naglašavali da je i atmosfera bila posebna. Mladi su na konferenciju došli s dubljom i ozbiljnijom željom i otvoreni za promjenu te je u duhovnom smislu još jedna dimenzija bila prisutna, kako je primijetio Stojan Gajicki. Da taj stav zadrže i nadalje, svaki je sudionik dobio na poklon Bibliju kao zdrav izvor naše duhovne hrane.

Vijest o konferenciji donio je 9. listopada i riječki Novi list. ● **T. Crnoja/IB/GC**

Razgovor sa Stojanom Gajickim

'Autentično zajedništvo i autentično služenje'

Stojan Gajicki

■ ***Tema konferencije bila je „Šta danas jedeš?“ Što mladi ljudi danas jedu, a što biste im preporučili da jedu?***

Ovo je dobro pitanje. Neki klasičan odgovor jest internet koji je stvarno zarazan i ljudi su previše otvoreni prema tome. To je zato što sve na internetu i svi mediji ciljaju na jednu stvar, a ta je da tu mladu generaciju pogode sa senzibilnošću.

Istina je da se čak i crkve danas povode za time i sadržaji znaju biti prezentirani u tom stilu: mladi razdragani, skaču, plešu... Mene to malo podsjeća na one video-uratke koji se svuda mogu vidjeti, gdje god da se okreneš glazbeni spotovi koji jako utječu na taj osjećajni dio čovjeka. I ja to razumijem na jedan način, ali ja mislim da to nije put. Ono što ja vjerujem jest da se treba kombinirati to emotivno uzbuđenje s jednim dubljim razumijevanjem onoga o čemu se radi: da smo kršćani. Ne opet to izvesti na neki starački, staromodni način gdje ništa lijepo nije dozvoljeno. Treba napraviti jednu kombinaciju tog uzbudljivog, atraktivnog s prisutnošću stvarnog faktora razumijevanja o čemu se radi.

■ ***Konferencija je imala cilj da, između ostalog, predstavi mladima kršćanstvo koje nije dosadno. Kako ostati atraktivan današnjim mladim ljudima i zadržati korak s vremenom, a s druge strane zadržati onu izvornu silu?***

Mislim da je tu važan naglasak na tome da se ne radi o vanjskim formama, radi se o onome što se događa unutar osobe. Ja u potpunosti vjerujem da se može biti u korak s trendovima bez da se gutaju vrednovanja koje trendovi nude zato što trendovi nikad ne ciljaju na vanjštinu, već uvijek idu i na promjenu unutar čovjeka, navode osobu da promijeni svoj stav prema nekim stvarima kao na primjer u vezi seksa, oblačenja i svega ostalog. Onda to na kraju postaje promjena tvojih vrednovanja, a ne samo promjena forme u kojoj ti zadržavaš svoja vrednovanja. Mislim, mogu ja piti kavu iz kante ili iz zlatne šalice, ali na kraju je meni bitno da je to dobra kava. Mladima se to treba neprestano ponavljati: „Nije problem, idi u tim svojim poderanim trapericama ako ti to nešto znači, ali nemoj to raditi da bi izazivao okolo ili da bi time dobio potvrdu drugih da si zato vrijedan jer si obučen kao i svi drugi.“ To je ta borba koja nije laka niti za objasniti niti za živjeti u njoj, ali ja vjerujem da je to ono što je potrebno.

■ ***Bilo je riječi o tome kako treba sačuvati srce svoje, ali kako to učiniti?***

U jednom psalmu postavlja se pitanje kako će mlad čovjek sačuvati svoj put i onda slijedi odgovor: tako da vjeruje Božjoj Riječi i uzme je k srcu.

Sukladna je s time i definicija koja pojašnjava da je srce centar svih naših apetita, ali mislim da tu nedostaju primjeri starije generacije gdje mladi vide da ima ljudi koji su jako slobodni, ali ne u smislu da su to učinili nauštrb Božjih vrijednosti već da su slobodni kao ljudi, da mogu razgovarati o tabu temama, da mogu pokazati kako i na koji način žive u braku, a da nisu zastarjeli, već da im je Isus još uvijek sve.

Mogu spomenuti temu seksa. O tome se ne priča puno, možda ima koji seminar, ali ne priča se puno jer je to tabu tema. Trebali bi postojati ljudi koji bi se usudili govoriti o tome na jedan dostojanstven način gdje će mladi vidjeti da im ne treba porno film da bi im bilo uzbudljivo, nego da mogu imati istu uzbudljivost u odnosu kojeg je Bog dao u braku. Onda im srce neće otići k stvarima koje ih prevare samo zato što su uzbudljivije od ovog zadrtog, staromodnog shvaćanja takvih stvari.

■ ***Rekli ste da našu generaciju ne karakterizira buntovnost, već nezadovoljstvo. Kakvo je to nezadovoljstvo i kako se razlikuje od buntovnosti?***

Jedne nedjelje moja žena razgovarala je s našim sinom i govorila mu kako bi bilo dobro da je došao čuti moju propovijed te nedjelje. A njegov je odgovor bio: „Dobro, jeste što promijenili u crkvi zbog te propovijedi?“ Sad, normalno da je pitanje malo provokativno, a, s druge strane, ne može se baš nešto promijeniti pola sata nakon propovijedi, ali ja razumijem što je on htio reći. Ono što mladi vide jest da ga mi pilimo i mrvimo i govorimo, a stvari se kotrljaju u istom smjeru i na isti način kao i dosad. I ja vjerujem da ova mlada generacija želi vidjeti stvarnost, dosta joj je stvari koje su teoretski ispravne, ali nema stvarnosti. Ja vjerujem da stvarno postoji to nezadovoljstvo u ovoj generaciji i to nezadovoljstvo je ispravna stvar samo što ga onda treba kanalizirati na pravi način.

Ono što je meni zanimljivo jest da se ipak ta mlada generacija povede za tim spotovima, reklamama koje zaista nemaju prave supstance u sebi, ali ih u mašti odvedu tamo gdje misle da će naći stvarnost. Zbog toga na primjer danas postoje crkve u koje mladi srljaju najprije zbog emotivnog načina slavljenja, ali istovremeno svi u takvim crkvama svjesni su da to ne može držati dugo i da ta osjećajna atmosfera nosi jedno vrijeme, do jedne točke, ali i to nije ono što ispunjava stvarnim zadovoljstvom.

■ ***U kojem smjeru kanalizirati to nezadovoljstvo?***

Ja vjerujem da ga treba kanalizirati u par smjerova. Prvi je, normalno, uzeti Boga za ozbiljno i sve što to znači. Drugi je – ja vjerujem da ova mlada generacija treba naučiti što znači služiti i stvarno tome dati pravo mjesto. Isus kaže neka najveći služi, zar ne? Cijelo to nezadovoljstvo nema nijednog drugog pravog ispunjenja nego kroz služenje drugima. Ta stavka nedostaje današnjoj generaciji zato što je bila indoktrinirana onim: ti si važan, tvoje su želje važne, ostvari sebe samoga... A kako ćeš se ostvariti? Pavao kaže da je ostvarivanje kad drugima služiš. I u tome ustvari postoji jedino pravo zadovoljstvo, ali ta dimenzija nedostaje današnjoj generaciji. Ja vjerujem da postoji jedna čežnja za tim, samo što se to u kontekstu crkve koja je toliko formalna ne može upražnjavati. Za mene crkva još uvijek živi u jednom sistemu koji nije sposoban da odvede ljude iz jednog u drugo, bolje stanje. Vjerujem da rješenje leži u dvjema stvarima: u autentičnom zajedništvu i u autentičnom služenju ljudima i među nama kršćanima i izvan naših krugova, služiti ljudima u svijetu. Možda prejednostavno zvuči, ali ja ne vidim drugog načina. Napokon, to je Isus radio: družio se s ljudima i služio im.

● **Razgovarala: Tabita Crnoja**

FOTOGRAFIJE: MATEJ PALUH

Tradicionalna konferencija za mlade u Zagrebu – Ziherica 2017.

Re:Akcija – Budimo izvršitelji Riječi a ne samo slušatelji...

Prvog vikenda u mjesecu prosincu već se tradicionalno, po četvrti put zaredom u Zagrebu održala konferencija za mlade *Ziherica*. I ove su se godine, od 1. do 3. prosinca 2017., okupili mladi kršćani raznih denominacija iz mnogih hrvatskih mjesta, gradova i šire; predivan je blagoslov bilo vidjeti takvo zajedništvo u različitosti.

Početak konferencije

Konferencija je ove godine započela večernjim programom u petak u prostorijama BC Zagreb. Tim za slavljenje predvođen Sarom Mačković podigao je na noge i pozvao okupljene mlade na slavljenje Krista, a Filip Grujić svojom je propovijedi sve izazvao na povratak onim korijenima crkve koja nije samo klub za okupljanje i druženje, nego Božji plan za življenje i pronošenje Radosne Vijesti i proboj Božjeg Kraljevstva u tamu našeg društva. Na temelju teksta iz Jakovljeve poslanice 1,22 – koja poziva na djela a ne samo na slušanje Riječi – predstavljen je subotnji program konferencije pod nazivom *Re:Akcija*. To je ujedno bio i naziv teme konferencije.

Prilikom dolaska i prijave na konferenciju svatko je imao priliku odabrati jednu od 6 izjava koje počinju riječju „Vjerujem". Ponuđene su bile ove izjave: „Vjerujem da trebamo služiti djeci i mladima, da trebamo služiti starijima, da trebamo služiti socijalno ugroženima, da trebamo više ljudima govoriti o Kristu, da trebamo Krista slaviti javno, da trebamo moliti za širenje Božjeg Kraljevstva". Svaka je od tih izjava bila vezana uz konkretan vid služenja u sklopu subotnjeg dana.

Subotnja evangelizacija na gradskim ulicama i među ljudima u potrebi

U subotnjem jutarnjem programu, nakon uvodnog slavljenja i zajedničke molitve, okupljeni su se podijelili u timove i krenuli iz

crkve. Jedan od timova posjetio je dječju bolnicu u Klaićevoj gdje su djeci podijelili slatke poklone i još važnije svoje vrijeme i pažnju. Drugi tim posjetio je dom za nezbrinutu djecu na Selskoj cesti te proveo neko vrijeme sa štićenicima doma. Ekipa koja se odlučila javno slaviti Krista na ulicama Zagreba, na trgu i u tramvajima pjevala je pjesme slavljenja, nerijetko okupivši oko sebe znatiželjne ljude koji su došli slušati pjesme o Kristu. Oni koji su se odlučili služiti u timovima za evangelizaciju na trgu i okolnim mjestima pristupali su ljudima, razgovarali o Kristu i molili za njih. Mladi koji su se odlučili služiti socijalno ugroženima u centru grada dijelili su sendviče i topli čaj potrebitima koje su susreli. Vjernici BC Zagreb u tjednima prije same konferencije prikupljali su toplu odjeću i obuću kako bi se ista podijelila socijalno najugroženijima upravo te subote za vrijeme konferencije. Jedan od timova imao je organizirani susret sa socijalno ugroženima u suradnji sa Crkvom Božjom u prostorijama knjižnice Biblijskog istituta, gdje smo također podijelili toplu odjeću i obuću te higijenske potrepštine, školski pribor i prehrambene namirnice te pjevali, molili i razgovarali s ljudima. Oni koji su se odlučili služiti starijima podijelili su se u desetak timova koji su putovali na različita mjesta u gradu, bilo u stanove ili domove za starije i

nemoćne kako bi posjetili starije osobe koje su izrazile želju da ih se dođe posjetiti i provesti neko vrijeme s njima, pomogne u kupovini namirnica ili posluži na bilo koji drugi način. Za to vrijeme ekipa koja je prepoznala molitvu kao svoj poziv neumorno je toga dana tri sata molila za timove koji su u to vrijeme služili na ulicama grada i na raznim drugim mjestima kako bi Duh Sveti djelovao i kako bi ljudima kojima služimo mogli komunicirati Radosnu Vijest.

Popodnevni i večernji program: prepričavanje iskustava

Nakon povratka i zajedničkog ručka, uz čaj, kavu i kolače u opuštenoj atmosferi okupljenima su nekoliko pjesama izveli Dario Berlančić, Barbara

Rinčić, Branka Matić Dereta i Nives Majetić. Mnogi su popodnevno slobodno vrijeme odlučili iskoristiti za kavu i šetnju adventno ukrašenim zagrebačkim centrom.

Nakon večere skoro dvjesto mladih naguralo se u novouređenu, ali tijesnu dvoranu u Radićevoj kako bi zajedno slavili Gospodina na večernjem programu koji je bio osmišljen kao večer slavljenja uz svjedočanstva i doživljaje dana. Hinko Zlopaša podsjetio je mlade da ih, iako se često osjećaju usamljeno, svjetlo Kristova križa obasjava, a tako i one koji ih okružuju, braću i sestre, te da imaju jedni druge da se ohrabruju i potiču. Duh Božji osjetio se u slavljenju i zajedništvu, a na tom večernjem programu pridružili su nam se i neki od Zagrepčana koje smo susreli na ulicama grada i pozvali ih.

Propovijed Tome Magde

Na nedjeljnom jutarnjem bogoslužju pastor Toma Magda podsjetio nas je da je Isus okupio oko sebe mlade ljude kad je krenuo mijenjati svijet te da ako želimo danas biti vođe prvo trebamo naučiti što znači slijediti Krista i svaki ga dan moramo odlučiti slijediti.

Nakon bogoslužja i ručka mladi su se još dugo ostali družiti u prostorijama BC Zagreb dok nije došao trenutak za povratak u svoja mjesta i gradove.

Kao organizatori zahvalni smo za sve što je Bog učinio tijekom priprema za ovu konferenciju i na same dane konferencije. Zahvalni smo za hrabrost i odvažnost svih mladih koji su odlučili iskoračiti iz zone komfora i služiti Kristu na različitim mjestima i u različitim okolnostima. Ohrabreni smo reakcijama mladih i iskustvima koje smo prikupili toga vikenda. Vjerujemo da su ovako u konačnici blagoslov, a i naše svjedočanstvo, bili puno veći nego da smo tri dana dvjesto mladih kršćana držali unutar četiri zida Radićeve 30. • **F. Grujić/GC**

Anketa među prolaznicima

Niz predavanja za riječke studente

Potraga

Serijal interaktivnih predavanja za studente pod nazivom „Potraga“ održavao se u Rijeci od 27. do 29. studenog 2017. Serijal je rezultat suradnje zagrebačkog STEP-a (Studentskog evanđeoskog pokreta) i riječkog RiStreama koji su ugostili predavača Michaela Otsa iz Velike Britanije. Michael Ots je evangelizator koji u sklopu MOET organizacije (Michael Ots Evangelism Trust) putuje Europom kao govornik na studentskim događanjima kao što je bio ovaj u Rijeci.

Teme predavanja bile su potraga za odgovorima na škakljiva pitanja koja mladi danas postavljaju i koja se tiču vjere. Tako se prvu večer tragalo za dokazima o postojanju Boga, drugu večer razmatralo se pitanje je li Bog samo psihološka štaka za slabe, a posljednje večeri Ots je govorio o možda najvećem pitanju današnjeg kršćanstva: zašto Bog dopušta patnju? Novina je i to što su se predavanja održavala u kafiću u neposrednoj blizini sveučilišnog kampusa, što je osiguralo opuštenu i ležernu atmosferu. Studenti su nakon predavanja mogli anonimno postavljati pitanja na koja je predavač potom odmah odgovarao.

Isto tako, ranije tijekom dana na kampusu su volonteri provodili jednostavne ankete među prolaznicima što je otvaralo mogućnost za kvalitetne razgovore o pitanjima vjere, Boga i kršćanstva. • **IBA/GC**

Predstavljena vrijedna donacija

Knjige dr. Branka Lovreca u knjižnici Biblijskog instituta

Svečano predstavljanje memorijalne zbirke knjiga iz osobne knjižnice dr. Branka Lovreca koju je obitelj Lovrec darovala knjižnici zagrebačkog Biblijskog instituta, održano je 8. prosinca 2017. u Europskom domu u Zagrebu. O 85. godišnjici rođenja dr. Lovreca njegova osobna zbirka knjiga postala je time dostupnom svakom ljubitelju kršćanske literature.

Predstavljanje u Europskom domu

Predstavljanju su nazočili predsjednik SBC u RH Toma Magda, predsjednik Skupštine SBC u RH i predsjednik Protestantskog evanđeoskog vijeća Giorgio Grlj, glavni tajnik SBC u RH i predsjednik Udruge za vjersku slobodu Željko Mraz te članovi obitelji Lovrec i predstavnici Biblijskog instituta.

Dr. Branko Lovrec (1932. – 2012.) bio je teološki pisac, biblijski prevoditelj, a nadasve evanđeoski navjestitelj i propovjednik Riječi. Navjestiteljska je Riječ bila žarišna srž njegova razumijevanja kršćanstva: bio je dugogodišnjim urednikom Glasa *Evanđelja*, lista pretežno evangelizacijskog usmjerenja, a njegov parafrazirani biblijski prijevod *Knjiga o Kristu* (1982.), prvi hrvatski novozavjetni prijevod nastao u protestantskim krugovima koji je stekao širu recepciju u ukupnoj hrvatskoj vjerskoj javnosti, prvenstveno je smjerao na evangelizaciju najšireg puka živim i govornim suvremenim jezikom. Kršćansku je literaturu najprije izdavao u vlastitoj nakladi da bi potom, uz podršku i pomoć supruge Mirjane, osnovao kršćansku nakladničku kuću *Duhovna stvarnost*, koja je postala respektabilnim izdavačem dobre kršćanske literature.

Nakon osamostaljenja Republike Hrvatske dr. Branko Lovrec prvim je predsjednikom Saveza baptističkih crkava u RH (1991. – 2003.), a potom obavlja tu službu kao doživotni počasni predsjednik. Godine 1992. član je osnivačkog odbora i potom do kraja 2003. predsjednik Protestantsko evanđeoskog vijeća. U dva je mandata bio članom Programskoga vijeća HRT-a u kojemu je predstavljao sve nekatoličke vjerske zajednice. Godine 1992. jedan je od inicijatora osnivanja Hrvatskoga biblijskog društva, gdje je od 1995. bio dugogodišnjim dopredsjednikom. Također je 1994. bio osnivačem i potom dugogodišnjim predsjednikom Glavnoga odbora Udruge za vjersku slobodu. U razdoblju od 2000. do 2005. obavljao je službu dopredsjednika Svjetskoga saveza baptista (Baptist World Alliance). • **GC**

Večer duhovne šansone u Pastoralnom centru u Rijeci

Don Anton Šuljić održao koncert duhovnih šansona

U riječkom Pastoračnom centru "Riječ i život" nastupio je 19. studenoga 2017. don Anton Šuljić koji je uza sve svoje svećeničke i publicističke obveze ujedno i glazbenik. Publici je predstavio svoj posljednji od tri autorska glazbena albuma, pod nazivom "Milosne kiše". Nastupio je uz pratnju svojih prijatelja svirača i pjevača te publici poklonio sjajnu večer ispunjenu duhovnim šansonama. Riječ je uglavnom o uglazbljenim biblijskim tekstovima ili tekstovima nadahnutima biblijskim motivima.

Želja don Šuljića bila je da samo događanje bude u ekumenskom ozračju te da na taj način doprinese obilježavanju 500. godišnjice reformacije. Stoga je u prvom dijelu programa dr. sc. Lidija Matošević imala izlaganje na temu "Što nam je Martin Luther donio/odnio?" Predstavila je vrijeme u kojemu su se ta burna događaja dogodila kao i put kojim je krenuo Luther kako bi tadašnjoj Crkvi donio ozdravljenje. Luther je oživio nadu da Crkva može bolje, oslobodio je

don Anton Šuljić

Novi instrumentalni album Andreja Grozdanova

An Acoustic Christmas

Deset instrumentalnih božićnih skladbi koji nadilaze vrevu adventskog shoppinga

Tijekom Adventa 2017. objavljeno je nekoliko glazbenih božićnih albuma. Jedan je od njih i instrumentalni album *An Acoustic Christmas* koji je priredio Andrej Grozdanov s prijateljima. Album obuhvaća deset instrumentalnih izvedbi poznatih božićnih skladbi (The First Noel - Go Tell It On The Mountain - O Holy Night - God Rest Ye Merry Gentlemen - Little Drummer - O Tannenbaum - Angels We Have Heard On High - O Come, O Come Emmanuel - O Come All Ye Faithfull - Silent Night), a prijatelji, tj. gosti-solisti bili su Phil Keaggy, Vlatko Stefanovski, Zoran Majstorović, Martin Moro i John Stowel. Album je izdao *Bono Records*, a potpisuju ga Zoran Majstorović i Matej Zec.

Na album se detaljno osvrnuo Toni Matošin (Bitno.net). spomenuvši ovaj album, uz onaj poznate kantautorice Mie Dimšić, kao albume “koji funkcioniraju i daleko od vreve adventskih sajmova”. O Andrejevu albumu tako je napisano:

“A drugi album na kojeg ćemo ovom prigodom obratiti pozornost daleko je ambicioznija, pa i ozbiljnija zbirka božićnih pjesama. Iza pomalo nemaštovitog naziva “An Acoustic Christmas” čeka nas deset instrumentalnih skladbi koje je pomno odabrao naš vrsni gitarist Andrej Grozdanov, školovan na prestižnom londonskom Musicians Instituteu. Baveći se suvremenom kršćanskom glazbom, ovaj je riječki umjetnik (ali i teolog) zajedno s, kako potpis albuma sugerira, nekoliko prijatelja gitarista odlučio na jednom mjestu skupiti neke od najpoznatijih i najslušanijih božićnih pjesama iz različitih svjetskih kultura (za ovaj put ne i iz Hrvatske), od Austrije, Francuske i Njemačke do Velike Britanije i Amerike, birajući kako tradicionalne, tako i već “ostarjele” autorske pjesme, sve redom već odavno neizostavne u svim suvremenim božićnim pjesmaricama.

Akustične gitare natapaju i nijansiraju album pravljen za pažljiva i predana slušanja, a čije ozračje još sugestivnijim čine glasovir, kontrabas, udaraljke te violina, krilnica i truba. S Andrejem svoje su prste po gitarskim žicama isprepleli Amerikanci Phil Keaggy (na tradicionalnoj engleskoj “Angels We Have Heard on High”) i Josh Stowell (na tradicionalnoj američkoj “Go Tell It on the Mountain”), zatim kod nas dobro poznat makedonski virtuoz Vlatko Stefanovski (na tradicionalnoj engleskoj “God Rest Ye Merry Gentleman”), Austrijanac Martin Moro (na tradicionalnoj njemačkoj “OTannenbaum”) te Zoran Majstorović (na glasovitoj “O Come All Ye Faithfull”, odnosno, izvorno latinski, “Adeste Fideles”), koji je ujedno i producent albuma. Upravo ta radost dijeljenja pozornice, točnije, glazbenog studija, užitak zajedničkog sviranja s kolegama i prijateljima koji prate iste vibracije, nadahnuće i ugođaj, ono je što ove skladbe čini posebno toplima i zahvalnima za slušanje ne samo u vrijeme došašća, već i vremenski i prostorno daleko od vreve adventskih sajmova.

Od intimnog ozračja prošaranog perkusijama u “The First Noel”, gdje tihi glasovir otvara put rafiniranoj svirci gitare, a nju pak podebljava nježna violina, pa do zaključne “Silent Night”, u kojoj pod metlicama gotovo da možete opipati snijeg, ali i osjetiti duhovni motiv kako titra ispod nota koje danas pozna cijeli svijet, album se odvija poput intimne predstave za biranu publiku, ali i predstave otvorene uistinu svima dobre volje.

Dašak jazza, kao, primjerice, u “Go Tell It on the Mountain” i “Little Drummer Boy” ili pak filmski ugođaj “O Holy Night” izlaze i ulaze kao elementi jedno u drugo i pružaju uistinu svečan glazbeni doživljaj. Doživljaj dostojan svoga povoda i inspiracije. Kroz Andrejevu svirku možete čuti njegove pokretačke silnice i dat ću sebi toliko slobode da mogu utvrditi i da se u samom pristupu koji rezultira slojevitošću skladbi očituje umjetnička poniznost iznikla iz samih korijena jednog pobožnog talenta. Primjerice, “God Rest Ye Merry Gentleman”, u kojoj je prste među žice progurao i Vlatko Stefanovski, razoružava svojim puhačkim dionicama i tapkajućim ritmom koji daju skladbi nagrađujuću širinu.

A takve su zapravo sve, svih deset činova predstave “An Acoustic Christmas”, svi u funkciji dočaravanja vjerskog i duhovnog naboja svoga trenutka. U priličnoj opreci s uobičajenim recepturama božićnih pop albuma, Andrejev album doima se kao živa glazba na nekakvim alternativnim adventskim sajmovima. Zato, neka vas ne zavara pomalo patetično jednostavna, pahuljasta ambalaža, odnosno, naslovnica; u pitanju je ozbiljan, a svirački ležeran božićni glazbeni domjenak, pri čemu ovo “božićni” uistinu i drži vodu, ne kao “čarolija” ili slična marketinški oblikovana sklepotina, već kao nadahnut osobni kreativni doprinos velikoj svetkovini. Žice njegovih gitara to više nego uvjerljivo potvrđuju i pozivaju na nova i nova slušanja.” ● GC

dr. sc. Lidija Matošević

Crkvu moći, nanovo otkrio Crkvu kako narod Božji, naglasio Pismo kao autoritet kojemu sve treba biti podložno. No, “odnio” nam je i jedinstvo Crkve, ideju Crkve kao transhistorijskog zajedništva, svete ljude kao uzor nasljedovanja Krista, te ispovijed kao put skidanja tereta s opterećene ljudske duše.

Prisutni su imali priliku kupiti knjige don Šuljića, njegove glazbene CD-e, te monografiju “500 godina protestantizma” koja je netom izašla iz tiska u izdanju Teološkog fakulteta “Matija Vlačić Ilirik”. ● IBA/GC

Dražen Glavaš

O poslovnoj etici, Crkvi, kršćanstvu i novoj 'net generaciji' mladih ljudi

U spomen na iznenada preminulog dr. sc. Dražena Glavaša (1968. – 2017.) objavljujemo razgovor koji je 16. svibnja 2010. s njim vodio pastor Giorgio Grlj a objavljen je na web-stranici SBC u RH (http://www.baptist.hr/novosti/razgovori/316-draen-glava-etiko-poslovanje-nije-bajka-za-malu-djecu). Tema o etičkom poslovanju i kršćanskom življenju u novom društvenom i kulturološkom okruženju danas je jednako aktualna kao i prije sedam godina.

dr. sc. Dražen Glavaš (1968. – 2017.)

Razgovaramo s mr. sc. Draženom Glavašem. Glavaš je diplomirao ekonomiju na Sveučilištu u Zagrebu i magistrirao komunikologiju u SAD-u. Predaje poslovnu etiku i liderstvo na 'Veleučilištu Vern' i vlasnik je obrta 'ETIK-Edukacija, trening i komunikacija' koji pomaže djelatnicima najčešće malih i srednje velikih poduzeća da poboljšaju svoju prezentacijsku, marketing i prodajnu komunikaciju. ETIK ove godine obilježava petu godinu rada. Dražen je u devedesetima bio Glavni tajnik STEP-a (Studentskog evanđeoskog pokreta), suosnivač je STEPress izdavačke kuće i supokretač rada među poslovnim ljudima koji žele integrirati svoju vjeru i posao (Partner – Udruga poslovnih ljudi; Partner je izdavač knjige "Voljeti ponedjeljak – uspjeti u poslu a ne prodati dušu") gdje i danas aktivno sudjeluje. U braku je s Jodi i imaju troje djece.

■ ***Kako mladi ljudi u Hrvatskoj razumiju i reagiraju na poslovnu etiku?***

Na prvom satu poslovne etike neki studenti misle da je ovaj predmet šala ili čak bajka, jer su već i oni uvjereni da je poslovna etika kod nas nemoguća. Pomalo je obeshrabrujuće čuti takve izjave od mladih ljudi od kojih većina još nije ušla u poslovni svijet. Budući da velik broj studenata dolazi iz obitelji poduzetnika i obrtnika vjerojatno je da slušaju probleme s kojima se roditelji suočavaju i, naravno, bombardirani su medijskim napisima koji su uglavnom negativni. Ono što je za mene kao predavača veliko ohrabrenje, to je poneka izjava na kraju semestra o tome da je osoba promijenila svoje mišljenje i da uviđa kolika je vrijednost etičnog poslovanja – iako smo svjesni da to nije lagano u kulturi koja ne cijeni pošten rad i gdje prevladava percepcija da SVI varaju i kradu i da SVI rade nepošteno. Ja se s tim ne slažem. Ne slažem se s takvim generalizacijama, jer znam da svi liječnici ne primaju mito i znam da jako mnogo poduzetnika i obrtnika nastoji poslovati pošteno i da ima puno više onih koji obavljaju svoj rad pošteno i profesionalno, samo oni nisu medijski zanimljivi i o takvim pozitivnim primjerima jako se malo piše. Tu bih dodao još jednu vremensku dimenziju koju ne možemo zanemariti – mi u sustavu školstva nismo do nedavno niti imali predmet 'poslovna etika' gdje bi mladi ljudi razgovarali i promišljali ovakve teme i slučajeve. Poslovna etika u Europi tek u osamdesetima postaje znanstvena disciplina i počinje se sustavnije proučavati i predavati. Kod nas su ovo prve generacije koje slušaju poslovnu etiku. A kada tome dodamo podatak da tek nekolicina visokoškolskih ustanova ima poslovnu etiku kao obavezan predmet, onda je Veleučilište Vern za svaku pohvalu.

■ ***Već niz godina slušamo o tome da se Hrvatska nalazi visoko na listi korumpiranih država, a posljednjih smo mjeseci svjedoci mnogih korupcijskih afera. Nije li to razlog takve loše percepcije i među mladima?***

Između ostaloga. Ono što mene zabrinjava podaci su jednog drugog istraživanja o tome što najviše cijene hrvatski građani. Zabrinjava podatak da su na prvih pet mjesta bogatstvo, uspjeh, moć i društveni položaj (uz zdravlje), posebice ako vidimo koliko se cijeni marljiv rad (10,8%) te savjesno i profesionalno obavljanje posla (5,6%) pa čak i samostalnost (3,8%). A posebice zabrinjava kada vidimo na kojem se mjestu nalazi spremnost na pomoć drugima (2,2%) i suosjećanje s drugima (1.1.%) te, za budućnost ekonomije znanja na poražavajućem posljednjem mjestu, samoobrazovanje (1.0%).

■ ***Zanimljivo, pripadnost crkvi (5,8%) nije na cijeni. Koja je uloga crkve i kako bi crkve mogle doprinijeti poboljšanju ove situacije u Hrvatskoj?***

Mislim da je posljednjih nekoliko godina povjerenje građana u Crkvu (ovdje mislim na crkvu općenito) u padu. Jedan su od razloga tomu skandali koji u posljednje vrijeme potresaju Katoličku Crkvu u svijetu. Međutim, i pri tome je važno promatrati medijski kontekst iz kojega mi saznajemo sve te negativne vijesti. Rijetko čitamo pozitivne stvari i informacije o crkvi. Vjerojatno se radi o svjetonazorskim različitostima većine medija i crkve s jedne strane, a s druge strane svjedoci smo da negativne vijesti i skandali podižu tiraž. Pri tome ne želim relativizirati ili opravdati negativnosti ili čak kriminalna djela koja su neki predstavnici crkve ili crkava (ovdje mislim na sve konfesije i denominacije) počinili i o kojima treba pisati i govoriti. Čini mi se da je ovdje potrebno postaviti nekoliko pitanja pojašnjenja, prvo: što je to crkva? Što mi podrazumijevamo pod crkvom? Ko-

liko god ova pitanja djelovala banalno, podrazumijevanje, nažalost, često vodi k nerazumijevanju. Osobno mislim da bismo svi mi trebali moći odgovoriti na ova temeljna pitanja i postaviti ih u kontekstu svoje mjesne crkve, neovisno kojoj crkvi pripadamo (katoličkoj, pravoslavnoj ili protestantskoj) jer tek tada ćemo moći odgovoriti na neka duboka i važna pitanja o pripadnosti i identitetu, a ta su pitanja itekako važna u postmodernizmu u kojem živimo, posebice mladim ljudima.

■ ***Kako biste Vi odgovorili na ta pitanja, što je za Vas 'crkva'?***

Ja vjerojatno nisam najkompetentnija osoba za ovakvo pitanje. I sām imam mnogo pitanja na koja tražim odgovor. Naš govor o crkvi često je govor o zgradi koju nazivamo crkvom. Prvih tri stotine godina takav govor prvih kršćana ne samo da ne bi bio prihvatljiv, već bi bio nerazumljiv. Ni na jednom se mjestu u Novom zavjetu riječ 'crkva' (ekklesia) pa čak i riječ "kuća Božja" ne odnosi se na zgradu. Čini se da je kršćanstvo u svom početku bilo jedina religija (pokret) koji nije imao svete zgrade, svete osobe (u smislu posebne posvećene svećeničke klase) ni svetih objekata.

Pitamo se koliko je forma (izgled crkvenih zgrada, osjećaj veličine i moje malenkosti pri ulazu u veliku crkvu, glazba orgulja ili samo slavljenje, rituali te forme misa i bogoslužja) odredila smisao, karakter i značenje crkve? Koliko je upravo zgrada crkve podijelila život na svjetovni i sakralni, koliko je zbog forme došlo do dezintegracije naše vjere s našim svakodnevnim životom i poslom, koliko se izgubila veza između nedjelje i ponedjeljka t.j. ostatka tjedna, koliko je "sveti prostor" istisnuo sveti život u svakodenvnom prostoru u kojem živimo i radimo?

Kada razmišljam o crkvenim zgradama danas, čini mi se da one ne ohrabruju intimnost, zajedništvo, toplinu – za razliku od domova i kuća gdje su se prvi kršćani sastajali. Ne gledamo se u lice, već gledamo jedni druge u potiljak i pri tome uglavnom ne sudjelujemo već smo pasivni promatrači, gledatelji, što nas također određuje i formira u našoj vjeri. To su neka moja pitanja i razmišljanja o crkvi, ali kao što sam rekao na početku, ja nisam najkompetentnija osoba za ovo pitanje.

■ ***Spomenuli ste odvojenost nedjelje i ponedjeljka, "svetoga" i svjetovnoga života. Često čujemo prigovor da se nedjeljom ponašamo na jedan način (tih sat vremena u crkvi), a ponedjeljkom na drugi. Kako pomiriti taj jaz?***

Ja mislim da se mi svi u Hrvatskoj trebamo zapitati kako živimo svoju vjeru i da li je uopće živimo? U Hrvatskoj, prema posljednjem popisu stanovništva, živi oko 91% kršćana. Pa tko to onda laže, krade, daje i prima mito, vara u jednoj "kršćanskoj" zemlji? To pokazuje da mi ne živimo svoju vjeru i vrijednosti koje proizlaze iz naše vjere u svojem svakodnevnom životu i radu. Meni je to jako vidljivo kada razgovaram sa studentima i kada se dotaknemo određenih etičkih pitanja, od običnog prepisivanja na ispitima do mita i korupcije, od eutanazije i stava prema životu i smrti ili pitanja o tome što je čovjek? To nas dovodi do pitanja: što uopće znači biti kršćanin? Svi moramo odgovoriti na pitanje o tome kako ja živim i svjedočim svoju vjeru u svakodnevnom životu i radu u svom okruženju? Koliko ljudi oko mene prepoznaju moju vjeru, moje vrijednosti, moj integritet? Ovako postavljeno pitanje nekima može izgledati opterećujuće i jednostavno se ne osjećaju pozvanima da budu evangelizatori. Pri tome zamišljaju "najgore napadne načine" svjedočenja i evangelizacije koji im padaju na pamet ili su vidjeli da ih neki kršćani rabe. Zato bih volio postaviti pitanje svjedočenja svoje vjere na drugačiji način: "Koliko je Radosna vijest (Evanđelje) za mene zaista sretna, posebna i nevjerojatna vijest?" Jer svi mi želimo podijeliti s drugima, posebice s onima do kojih nam je stalo, nešto što je radosno, sretno, veselo, pozitivno, ohrabrujuće, nadahnjujuće. Mi imamo upravo takvu vijest. Vijest koja je u ovim vremenima punim beznađa puna nade, vijest koja je u ovim vremenima – kada se često razmišlja kratkoročno – vječna, vijest koja je u ovoj skupoći besplatna, iako je neprocjenjivo vrijedna i skupo plaćena, vijest koja je, u ovoj poplavi loših vijesti i laži, zaista i istinski dobra i istinita. Je li Evanđelje nama (još uvijek) radosna vijest? Nadahnjuje li me moj odnos s Isusom? Mislim da tu trebamo početi.

> **"Svi moramo odgovoriti na pitanje o tome kako ja živim i svjedočim svoju vjeru u svakodnevnom životu i radu u svom okruženju? Koliko ljudi oko mene prepoznaju moju vjeru, moje vrijednosti, moj integritet?**

■ ***Kako danas, u postmodernom (postratnom, postkomunističkom...) društvu, najbolje komunicirati poruku evanđelja? Kako u Hrvatskoj svojim svjedočenjem – evangelizacijom ne biti "napadan" i odbojan te na kakve bi načine crkve i vjernici trebali komunicirati evanđelje?***

Naišao sam na jedno zanimljivo istraživanje provedeno na uzorku od 14 000 ljudi, s pitanjem: "Što ili tko je odgovoran za tvoj dolazak Kristu i crkvi? Odgovori su bili sljedeći:

- posebna potreba: 1-2%
- ušao sam u crkvu: 2-3%
- svećenik/pastor: 5-6%
- posjet: 1-2%
- vjeronauk/nedjeljna škola: 4-5%
- evangelizacijski događaj: 0,5-1%
- prijatelj/rođak: 75-90%

Zanimljivi su mi ovi podaci

ako ih promatramo u kontekstu crkve o kojoj smo razgovarali i kada razmišljam na što odlazi dosta vremena, energije i novca u našim "crkvama", a koliki su "rezultati" mnogih aktivnsoti i programa? Tu bih dodao još jedno istraživanje tzv. "Net Generacije" (često zvana i Gen Y ili MTV generacija) koje odrastaju pod utjecajem novih medija i tehnologija. To su oni koji su rođeni između 1985. i 2005. i koji sada imaju između 5 i 25 godina. Što je važno znati o toj generaciji i kako bi "crkve" trebale prilagoditi svoju komunikaciju Radosne vijesti toj generaciji? Don Tapscot u svojoj knjizi "Grown Up Digital" navodi osam normi tzv. Net Generacije koje mi se čine zanimljive i korisne:

1. Žele slobodu u svemu što rade, od slobode izbora do slobode izričaja (izražavanja)
2. Vole personalizirati, učiniti osobnim, prilagođavati
3. Oni su novi kritičari
4. Traže korporativni integritet i otvorenost kada odlučuju što kupuju ili gdje će raditi
5. Net Gen traže zabavu i igru u svom poslu, edukaciji i društvenom životu
6. Oni su generacija odnosa i suradnje (kooperacije)
7. Net Gen ima potrebu za brzinom – i to ne samo u video igricama
8. Oni su inovatori

■ ***Što možemo naučiti iz ove tablice o novoj generaciji?***

Prvo, da mladi ljudi traže veću slobodu u izražavanju. Ono što ih razlikuje od prethodnih generacija upravo je ta mogućnost da se putem interneta i mobilnih telefona izraze. Da taj svoj izričaj personaliziraju, od zvuka mobitela, preko vlastitih web-stranica do blogova i dr. To su generacije koje provjeravaju i imaju uvid, pristup gotovo svim informacijama, što znači da su veći kritičari, da uspoređuju, da brzo saznaju o onome što je kvalitetno, autentično i njima zanimljivo. To također znači da traže integritet i otvorenost ne samo kada odlučuju što će kupiti, već i gdje će ići, uključujući i crkve. Ne moramo posebno tumačiti zabavu i igru, ali se možemo pitati koliko naše crkve pružaju "zabave i igre" – ili je to svetogrdno pitanje? Facebook i ostale virtualne društvenosocijalne mreže postale su svakodnevni ritual mladih i novi način pripadnosti i komunikacije. Brzina i prisutnost "crkve" u virtualnom prostoru dovoljno govori koliko "crkve" prate nove trendove! Netko će kritički primijetiti i pitati zašto bi "crkve" pratile (prolazne) trendove? Slažem se s tim pitanjem, ali postavljam pitanje na koji način komunicirati s novom generacijom koja je svoju komunikaciju prebacila u drukčiji komunikacijski "svijet"?

■ ***Što konkretno ti podaci i istraživanje znače za naše zajednice i crkve danas? Kako bi evangelizacija/svjedočenje trebalo i moglo izgledati danas?***

Dr. Rick Richardson u svojoj knjizi "Reimagining Evangelism" navodi nove načine evangelizacije i mislim da i mi u Hrvatskoj možemo nešto naučiti iz njegova pristupa.

1. suradnja vs. aktivizam
2. zajednica (koja svjedoči) vs. (sam) pojedinac
3. prijateljstvo vs. agenda (interes, plan)
4. priča vs. dogma
5. Isus izvan kutije vs. klišejizirani Isus
6. Radosna vijest o Kraljevstvu (na zemlji) vs. Radosna vijest o zagrobnom životu
7. (duhovno) putovanje vs. (duhovni) događaj, odluka

Prvo, danas je puno veći naglasak na suradnji, a ne samo na aktivizmu, programima i događajima. Danas ljudi prije svega žele pripadati prije nego povjeruju ('belonging before believing'). Zbog toga je izuzetno važno imati zajednice (male grupe) koje svjedoče, prije svega svojim odnosom i ljubavlju među sobom, da evangelizacija nije ostavljena samo darovitim pojedincima. Vidjeli smo koliko je važno prijateljstvo i da je najviše ljudi upoznalo Isusa preko prijatelja ili rođaka. Ali to prijateljstvo mora biti iskreno i autentično, a ne samo sredstvo do cilja ili moga interesa (obraćenje osobe), nakon čega više nismo prijatelji. Pitanje svima nama: imamo li mi iskrene prijatelje u našim crkvama, zajednicama – a izvan njih (?) ili se samo družimo s kršćanima? Prošla su vremena kada su se nametale dogme – puno bolji način komunikacije jesu priče, puno bolje propovijedi jesu one koje se koriste pričama. Današnje vrijeme zahtijeva da Isusa oslobodimo klišeja te da ga izvadimo iz naših kutija i šabloniziranih tumačenja, da ga prikažemo na novi način kako bismo ljude doveli do Isusa i dopustili da se On sam predstavi – prije nego ga "zapakiramo" u svoje forme i tradicije.

Mislim da bismo trebali preispitati našu eshatologiju, jer postoji opasnost da su se u određena eshatološka tumačenja uvukla stanovita nebiblijska učenja o posljednjim vremenima (utjecaj dispenzacionalizma, tumačenja o 'Velikoj nevolji' te hoće li crkva biti uznesena prije, za ili poslije 'Velike nevolje'). Vjerujem da su neka od tih učenja danas dovela do pasivizacije vjernika i neangažiranosti u svijetu, a u iščekivanju kraja svijeta i «odlaska» u nebo. Kao da su se kršćani povukli iz mnogih područja, od politike, medija i umjetnosti, da su pr(o)epustili pitanja ekologije i mnoga druga važna društvena pitanja u kojima više ne čujemo angažirani i proročki glas. Kao da smo zaboravili da je Isus naviještao Radosnu vijest o Kraljevstvu na zemlji i da nam je rekao da je Kraljevstvo već tu (ali ne još u potpunosti) te da mi svojim angažmanom, svojim djelima ljubavi živimo i naviještamo Kraljevstvo ovdje i sada. Da smo na to i pozvani! Takvo shvaćanje isključuje svaku pasivnost i trebalo bi nam biti poticaj da svim snagama budemo navjestitelji Kraljevstva! Mislim da bismo se svi mi trebali pitati što vjerujemo o kraju svijeta, o novom nebu i novoj zemlji? U kakvom je odnosu nova zemlja s ovom sadašnjom? Kako ja zamišljam život poslije smrti ili kako to N. T. Wright kaže, «život poslije života poslije smrti» ali možda još važnije kako zamišljamo život prije smrti?

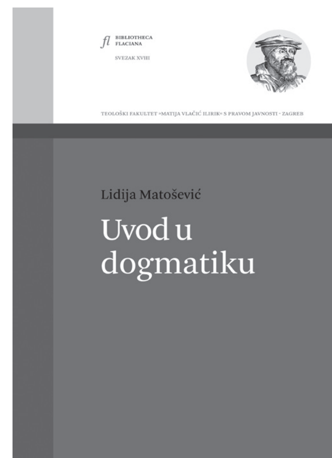
I na kraju, dr. Richardson govori da bismo u svojoj komunikaciji, danas u postmodernom vremenu, trebali više govoriti o duhovnom putovanju na kojem se svi nalazimo, za razliku od govora isključivosti duhovnog iskustva. Jer naše obraćenje, naš susret s Isusom nije se dogodio na isti način kod svih nas i dok se to kod nekih događa trenutno, u većini je slučajeva to proces u kojem tragamo i saznajemo i rastemo i dolazimo bliže Kristu. Puno je lakše razgovarati s drugima o vlastitom duhovnom putovanju, o pitanjima koja nam se javljaju na tom putu, o radostima, blagoslovima ali i izazovima koja i sami prolazimo, nego dogmatski i isključivo uvjeravati druge u ispravnost našeg tumačenja naspram njihovu krivom tumačenju. Vjerujem da bismo svi mi trebali, s vremena na vrijeme, preispitati svoj način svjedočenja i dijeljenja svoje vjere s drugima, a posebice kada razgovaramo s mladim ljudima. To naravno podrazumijeva da svjedočimo svoju vjeru u svakodnevnom životu i radu te da nismo vjernici samo nedjeljom.

Držim da mi kao vjernici, kao oni koji se nazivaju sljedbenici Isusa iz Nazareta, imamo što reći i dati svojim i novim generacijama te da je poruka evanđelja zaista Radosna vijest i danas – ali da je izuzetno važno kako komunicirati nepromjenjivu i vječnu poruku ljubavi u današnji promjenjivi svijet! ●

> **"Poruka evanđelja je zaista Radosna vijest i danas – ali da je izuzetno važno kako komunicirati nepromjenjivu i vječnu poruku ljubavi u današnji promjenjivi svijet!**

Prvi protestantsko izdanje udžbenika o dogmatici na hrvatskom jeziku

Uvod u dogmatiku

U izdanju Teološkog fakulteta "Matija Vlačić Ilirik" objavljen je uoči Dana reformacije udžbenik *Uvod u dogmatiku* autorice doc. dr. sc. Lidije Matošević kao XVIII svezak u poznatom nizu Bibliotheca Flaciana.

Ovo je prvi takav protestantski udžbenik na hrvatskom jeziku, a priredila ga je hrvatska autorica koja je već prethodno objavila više znanstvenih i stručnih radova iz ovoga područja.

Lidija Matošević studirala je i diplomirala katoličku teologiju te filozofiju i povijest na Sveučilištu u Zagrebu. Godine 2003. doktorirala je teologiju na protestantskom Teološkom fakultetu Sveučilišta u Heidelbergu, a za knjigu *Lieber katholisch als neuprotestantisch. Karl Barths Rezeption der katholischen Theologie 1921-1920* (Neukirchener Verlag 2005.) primila je John Templeton Award for Theological Promise (2007.). Danas radi kao voditeljica Sveučilišnog centra za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik.

Razumijeva li se teologija kao govor o Bogu koji se nadovezuje na ono što o Bogu svjedoči zajednica vjernika, a pri čemu je zadaća teologije sistematizirati, argumentirati te kritički prosuđivati govor zajednice vjernika – onda zadaća teologije najjasnije dolazi do izražaja u sustavnoj teologiji koja uređeno predstavlja sadržaje kršćanske vjere. Unutar pak područja sustavne teologije ovom se problematikom specifično bavi dogmatika, čiji uvod predstavlja i ovaj udžbenik. On je dakle zasad samo prolegomena dvosveščanom pregledu dogmatike koji je u pripremi.

Udžbenik je ponajprije namijenjen studentima Teološkog fakulteta "Matija Vlačić Ilirik" – koji je u međuvremenu prerastao u Sveučilišni centar za protestantsku teologiju – ali će knjiga biti od koristi i širem krugu studenata teologije kao i teološki zainteresiranim čitateljima.

Recenzenti su knjige prof. dr. sc. Jure Zečević i dr. sc. Jadranka Brnčić. Teološko-jezičnu lekturu potpisuje Ruben Knežević, a prijelom i grafičku pripremu Teofil Dereta. Knjiga je obujma 237 stranica, a prodaje se po redovnoj cijeni od 160,00 kn (za studente i za veće količine uobičajeni popust). Može se nabaviti na adresi fakulteta Ivana Lučića 1a, 10 000 Zagreb (lokacija izvođenja studija), tel: 01 4828-915; 01 4828-917; fax: 01 4828-916; e-mail: izdavastvo@tfmvi.hr, a može se naći i u svim većim knjižarama s teološkom literaturom. ● **TFMVI/GC**

U Zagrebu predstavljeno faksimilno izdanje još jedne uraške knjige

Articvli oli Deili te prave stare vere kerszhanske

Faksimilno izdanje *Articvli oli Deili te prave stare vere kerszhanske* s transliteracijom predstavljeno je 31. listopada 2017. godine, na Dan reformacije, u predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Na početku svečanosti okupljene je pozdravila glavna ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu dr. sc. Tatijana Petrić i dekan Visokoga evanđeoskog teološkog učilišta u Osijeku prof. dr. sc. Peter Kuzmič, a knjigu su predstavili prof. dr. sc. Mateo Žagar, urednik izdanja, akademkinja Anica Nazor, recezentica izdanja, akademik Josip Bratulić i dr. sc. Stanko Jambrek.

Knjiga *Articvli oli Deili te prave stare vere kerszhanske* (Urach, 1562.) jedno je od najzanimljivijih djela uraške tiskare. Riječ je o znamenitoj Trubarovoj redakciji Augsburške vjeroispovijesti koja je otisnuta na glagoljici i prevedena na hrvatski jezik, a autor joj je Philipp Melanchthon, profesor Novoga zavjeta na Sveučilištu u Württembergu te bliski Lutherov prijatelj.

Knjiga je u obliku osmine te obuhvaća 124 lista, odnosno 248 stranica. Uz transliteraciju na dnu stranica, ponuđena je poneka razlika koja obilježuje usporedno ćiriličko izdanje te je tom usporedbom zapravo postignuta i visoka strukovna vrijednost. Nakladnici izdanja su Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu i Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku.

Transliteraciju knjige odradio je tim znanstvenika s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u čijem su sastavu urednik prof. dr. sc. Mateo Žagar, Blanka Ceković, Ivana Eterović i Tanja Kuštović, uz recenziju akademika Stjepana Damjanovića i akademkinje Anice Nazor.

Izvorna knjiga na osnovu koje je izrađen pretisak čuva se u Zbirci rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U sklopu portala Digitalne zbirke NSK dostupna je digitalizirana inačica djela *Artikuli ili Deli prave stare krstianske vere*.

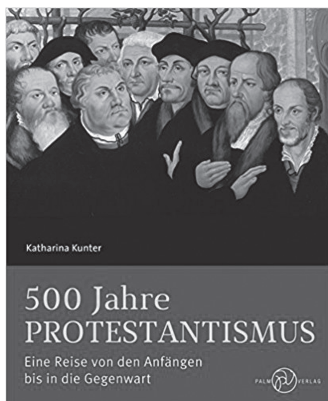
Nakladnički projekt objavljivanja faksimilnoga izdanja glagoljskih Artikula dio je projekta Hrvatska glagoljica koji provodi Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu sa suradnim ustanovama poput Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Staroslavenskoga instituta i dr., kojima je svrha na jedno mjesto okupiti djela hrvatske glagoljske baštine u tiskanome i elektroničkome obliku. ● **www.nsk.hr/GC**

Uoči 31. listopada objavljen prijevod knjige Katarine Kunter

500 godina protestantizma: Putovanje od početaka do naših dana

O petstotoj godišnjici reformacije iz tiska je izašla knjiga kakve do sad nije bilo na našim prostorima. Teološki fakultet "Matija Vlačić Ilirik" izdao je iznimno zanimljivu knjigu, najavljenu još početkom ljeta u prošlom broju Glasa Crkve, pod naslovom *500 godina protestantizma: Putovanje od početaka do naših dana*.

Petstota obljetnica reformacije, koja se ove godine obilježava širom svijeta, a osobito u zemljama gdje je protestantizam danas istaknuta ili dominantna konfesija, iznjedrila je obilje vrhunskih publikacija o ovom ključnom povijesnom procesu i njegovim ishodima u različitim geografskim i društveno političkim sredinama. Jedna je od najpopularnijih takvih knjiga ovaj vodič kroz povijest protestantizma, koji nas poziva na putovanje od njegovih početaka u reformaciji pa sve do naših dana. Na 240 stranica, u velikom formatu 220x290, bogato ilustriranih fotografijama i zemljopisnim kartama ona prikazuje protestantizam u njegovim brojnim varijantama, kako teološkim, tako i geografskim, nudeći čitatelju uvid u bogatu tradiciju reformacijskih crkava i crkava sljednica reformacije.

Autorici je pritom uspjelo lako razumljivim jezikom i stilom prenijeti složene teološke koncepte i približiti čitatelju povijesne okolnosti u kojima je reformacija rezultirala čitavim spektrom vjerskih usmjerenja. Vodeće ličnosti reformacije i kasnijeg protestantizma živopisno se nude čitatelju slikom i riječju, a tijek povijesnih procesa pojašnjen je i tabelarnim kronološkim prikazom. Preporuke za dodatnu literaturu u ovom su izdanju osvježene najnovijim naslovima.

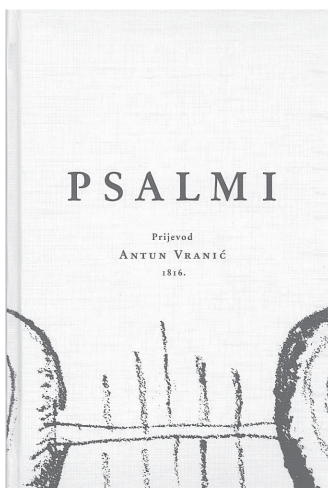
Autorica Katharina Kunter docentica je teologije i novovjekovne povijesti na Sveučilištu u Karlsruheu te autorica brojnih znanstvenih članaka i nekoliko knjiga iz tematike crkvene povijesti 20. stoljeća.

Knjigu se može nabaviti po cijeni od 230 kn, a narudžbe se mogu izvršiti pozivom na 01 4828-915 ili slanjem e-maila na izdavastvo@tfmvi.hr ● TFMVI/GC

Obogaćen hrvatski psaltir

'Psalmi' Antuna Vranića

Centar biblijskih istraživanja (CBI je odjel zagrebačkog Biblijskog instituta koji je osnovalo Vijeće Kristovih crkava) u okviru svoje izdavačke djelatnosti započeo je u izdavački niz pod nazivom *Biblica Croatica*, koji se usredotočuje na izdavanje starijih biblijskih izdanja i promicanjem istraživanja iz povijesti hrvatske biblijske baštine.

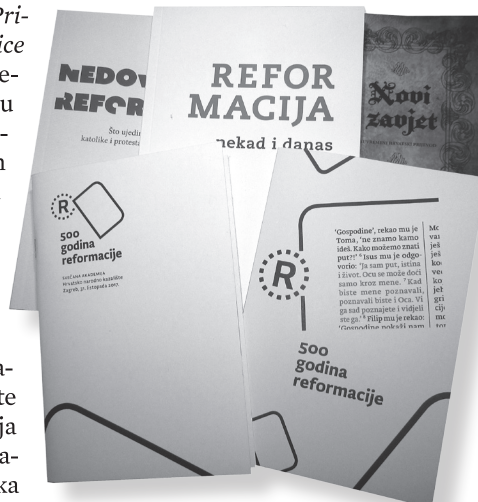
Prva je biblioteka u tom nizu projekt pod nazivom *Hrvatski psaltir*, zbirka hrvatskih prijevoda starozavjetne knjige Psalama, od najranije pronađenih (16. st.) do naših dana. Neki od tih prijevoda nikada nisu tiskani. Riječ je o prijevodima na sva hrvatska narječja i dijalekte. Ovime CBI želi obogatiti i sačuvati hrvatsku jezičnu baštinu te doprinijeti hrvatskoj kulturnoj baštini i hrvatskom biblijskom prevodilaštvu.

Prvi svezak iz biblioteke *Hrvatski psaltir*, i to prvotisak prijevoda psalama Antuna Vranića iz 1816. godine predstavljen je 22. studenog 2017. u prostoru CBI, odnosno u čitaonici Biblijskog instituta, na prvom katu Gajeve 9a u Zagrebu. Riječ je o kajkavskom prijevodu koji je sve do sad bio poznat samo u rukopisnom obliku kao dio tzv. Vrhovčeve Biblije. Rukopis se nalazi u Metropolitanskoj knjižnici Zagrebačke nadbiskupije. Glavni urednik prvotiska bio je dr. sc. Danijel Berković, a uz Biblijski institut suizdavač je i Hrvatsko biblijsko društvo. ● CBI/GC

Uzvanicima podijeljene četiri knjižice

Raznorodna djelca o protestantizmu

Uzvanicima na svečanoj akademiji povodom 500. obljetnice reformacije, održanoj 31. listopada 2017. u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu, poklonjen je paketić s četiri knjižice i Novim zavjetom (Suvremeni hrvatski prijevod u izdanju Kristove crkve), u prigodnoj papirnatoj vrećici s logom REF 500: *Prigodno izdanje Poslanice Rimljanima* (Suvremeni hrvatski prijevod) u grafički efektno uređenom kartonskom ovitku; Programska knjižica sa svečane akademije *500 godina reformacije*. (U knjižici su otisnuti govori biskupa Branka Berića i pastora Giorgia Grlja, te tekstovi 'Reformacija u hrvatskim zenljama' Stanka Jambreka i 'Kronologija hrvatskog protestantizma od 16. do 21. Stoljeća' Rubena Kneževića); *Nedovršena reformacija – Što ujedinjuje i razdvaja katolike i protestante nakon 500 godina*, prijevod knjižice G. Allisona i C. Castalda te *Reformacija nekad i danas* Stanka Jambreka. ● GC

Osvrt o Stjepanu Orčiću

Povodom Dana reformacije subotička Hrvatska riječ piše o Stjepanu Orčiću (1930. – 2000.)

U informativno–političkom tjedniku Hrvatska riječ od 3. studenoga 2017. (broj 759), koji izlazi u Subotici i prodaje se na svim kioscima (web–izdanje dostupno na www.hrvatskarijec.rs), novinar Marko Tucakov objavio je, povodom Dana reformacije 31. listopada, sjećanje na bunjevačkog Hrvata Stjepana Orčića, poznatog jugoslavenskog propovjednika, teologa i kršćanskog pisca, negdašnjeg ravnatelja Baptističke teološke škole u Novom Sadu. Članak, uz dopuštenje autora, prenosimo u cijelosti jer, uz osvrt na aktualnu vjersku situaciju u susjednoj zemlji, sumira i vrijedna saznanja o počecima bunjevačkih baptista u Vojvodini.

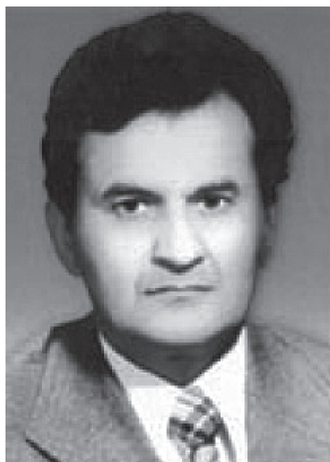
Sjećanje na Stjepana Orčića povodom Dana reformacije, 31. listopada

'Naš Stipan' i njegovo naslijeđe

Svijet crkvenih zajednica, koje u najširem smislu dijele naslijeđe reformacije, iznimno je živ, živopisan i dinamičan. Naši prostori su bili zahvaćeni dijelovima valova Lutherove i Zwinglijeve reformacije, a zajednice koje slijede principe ovog pokreta danas se, zakonski, svrstavaju sa Srpskom Pravoslavnom i Katoličkom u »tradicionalne crkve«, te s dvije povijesne vjerske zajednice, muslimanskom i Židovskom, uživaju društveno priznanje i pravo na podršku od strane nositelja civilne vlasti. S druge strane, iako povijesno mlađe, i crkvene zajednice protestantsko-evanđeoskog naslijeđa imaju korijene u protestantskoj reformaciji započetoj u 16. stoljeću, iako baštine iznimno širok raspon teoloških principa i vidova organizacije. U današnjoj Srbiji, u vrtlozima recentnih društvenih zbivanja, teško primjetne, te oduvijek relativno malobrojne, one se prepoznaju po svojoj multietničnosti, ali i snažnom svjedočenju i misijskom djelovanju. No, tom istom društvu, opterećenom isključivošću, ljekovito bi bilo pogledati kako male zajednice, ti »kršćani na drugačiji način«, kako ih je nazvao ekumenski teolog dr. Juraj Kolarić, doprinose svijetu u kome djeluju.

Među protestantsko-evanđeoskim kršćanima najstariji su baptisti, danas organizirani u Savez baptističkih crkava u

Srbiji. Jedan od prvih tragova baptističkog naučavanja i vjerovanja u Novom Sadu potječe iz 1875. godine. Tada belgijski plemić Adolf Hempt piše o krštenju na Dunavu skupine ljudi koja je uključivala i njega. Iako se Hempt kasnije preselio u Sarajevo, njegov sin dr. Adolf Hempt mlađi vraća se u svoj rodni grad i svoj radni vijek provodi u Pasteurovom zavodu, gdje se i danas nalazi njegova bista, kao inovatora na području cijepljenja protiv bjesnoće.

I bunjevački Hrvati dali su (i još daju) svoj doprinos djelovanju baptista kod nas. A taj doprinos nije mali, jer je naša zajednica iznjedrila jednog od najznačajnijih baptističkih propovjednika nekadašnje i ove sadašnje države. Stjepan Orčić (23. svibnja 1930. – 4. listopada 2000.) ostavio je višestruk i trajan doprinos srpskoj i hrvatskoj baptističkoj pisanoj baštini i sveukupnom nakladništvu, te teološkoj kulturi uopće.

Bračni par Šime i Jaga Orčić, nakon Pačira, seli se početkom 1930-ih godina u Mirgeš (Ljutovo). Kroz nekoliko susreta, s neočekivanim suradnicima, Biblija postaje dio ove obitelji sa sedmero djece. Preko dana se radi, a uvečer obitelj sjeda oko stola na kojem je Biblija, i čita je. Na čelu stola su baćo i nana. Obitelji se priključuje i nekoliko susjeda. Jednom je jedan od njih rekao baći: »Bog vas je blagoslovio sa sedam sinova. Zar ne bi bilo pošteno da jednoga posvetite Bogu da studira teologiju?« To je bio najmlađi sin, Stjepan, koji je krenuo prvo u gimnaziju, a 1953. godine upisuje Filozofski fakultet u Beogradu. Godinu dana kasnije prelazi u Zagreb. Diplomu profesora filozofije dobio je 1959. godine, kada je u Zagrebu počela s radom novoosnovana Baptistička teološka škola. Stjepan paralelno studira i na Filozofskom fakultetu, i u Teološkoj školi, gdje i predaje. Veoma je aktivan i u crkvi, no također pokazuje interes za šire djelovanje. U međuvremenu, 1957. godine se Baptistička teološka škola seli u Novi Sad, a 1960. godine je postao propovjednikom u crkvi u Novom Sadu. Te godine se ženi Šteficom (rođ. Širac) iz Pakraca koja mu ostaje doživotna pomoćnica u obitelji, ali i u svim njegovim službama. Imaju dvoje djece, Lidiju (udanu Imerovski) i Željka.

U Novom Sadu je utro misijski put svoje zajednice i na njemu ostao do smrti. Pokrenuo je ili nastavio izdavati nekoliko kršćanskih časopisa, da bi, konačno, ustanovio i nakladničku kuću Dobra vest, kojom ravna 20 godina, u vrijeme kada nije bilo jednostavno tiskati vjersku literaturu. Kako svjedoče njegovi brojni prijatelji i još brojniji poznanici, podjednako djeluje među laicima, teolozima i studentima teologije. Ostavlja svojoj zajednici zgradu crkvene dvorane, kao i Teološke škole u današnjoj Ulici Kola srpskih sestara i na Bulevaru Cara Lazara. Obje građevine su, na ponos svih Novosađana, izgrađene točno prije 50 godina, a danas ih koriste mnogi protestanti u ovom gradu. Bio je ravnatelj teološke škole od 1973., tajnik (1963.-67.) i predsjednik (1989.-90.) Saveza baptističkih crkava Jugoslavije.

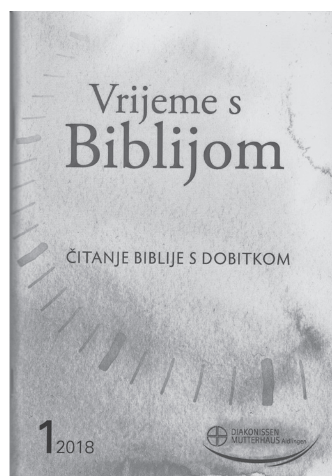
Sasvim otvoreno je surađivao s katolicima. Veliki hrvatski franjevac p. Tadej Vojnović, koji je od 1984. do svoje smrti 2008. živio i djelovao u Novom Sadu, a koji je bio predavač hebrejskog jezika i biblijskih predmeta na Baptističkoj teološkoj školi, sa zahvalnošću svjedoči kako je došlo do ostvarenja njegovog velikog projekta, izdavanja Velike biblijske konkordancije, uporednog priručnika za čitanje Biblije koji naznačava gdje se svi pojedinačni pojmovi nalaze u cijeloj Bibliji, jedinstvenog nakladničkog pothvata

na hrvatskom jeziku. Objavljena je u dva toma 1991. godine, u sunakladi zagrebačke Kršćanske sadašnjosti i novosadske Dobre vesti. »Bez Stipana, njegovog bodrenja, moralne i materijalne pomoći, ne bi bilo ni Velike biblijske konkordancije«, svjedočio je p. Tadej u spomen-zborniku posvećenom Orčiću, izdanom 2002. godine. »Orčićeva ekumenska otvorenost i eruditizam dovodila ga je na mnoge tribine, razgovore, druženja, propovijedanja, sve u službi Jedinome«, svjedoči prof. dr. Svenka Savić, umirovljena profesorica Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Bio je strastveni ljubitelj i poštivatelj pisanja i pisane riječi. Objavio je 22 knjige, te stotine članaka, na hrvatskom i na srpskom jeziku. Upečatljivo je najčešće koristio pri navođenju biblijskih citata hrvatski prijevod Biblije, tzv. Zagrebačku Bibliju (Stvarnost, 1968).

A Mirgeš? U šali pitaše Stjepana Orčića: »Što ćete sa silnim vremenom kada odete u mirovinu?« Uz smijeh je odgovorio: »Vidjet ćemo!«. Još od 1990. godine posjećivao je malenu zajednicu u svom rodnom mjestu, koja je brojala svega 18 članova i bila pred odumiranjem. Bez obzira na to, kroz stalne posjete ohrabrio ju je i pogurao je izgradnju molitvenog doma. Godine 1999, prilikom proslave šezdesetogodišnjice postojanja zajednice u Mirgešu, u još nezavršenom molitvenom domu, čule su se čak i orgulje.

»Uza sve to bio je minuciozan analitičar i kritičar jugoslavenske baptističke i uopće protestantske crkvene scene, ostavivši nekoliko historiografski vrijednih pisanih doprinosa iz ovoga područja«, kaže protestantski teolog Ruben Knežević iz Rijeke, koji je sastavio njegovu bibliografiju. On navodi da se ispod nekih svojih radova nije potpisivao. Ispod onih gdje je ostavio svoje ime, ono je uvijek svjedočilo i njegov identitet: »Stj. Orčić«, »Stjepan Orčić«, a rjeđe »Stipe Orčić«, »S. Orčić«. Živa riječ, koja je u miljeu protestantskog propovjedništva oduvijek najviše cijenila, odavala je izuzetno iskusnog i vrsnog teologa, te razumljivog propovjednika.

Gđa Štefica Orčić, u osvrtu na Stjepanov život, podvlači njegove vrline: »Ne želim da se zaboravi da je Stipan bio ranoranilac, jer ga je Gospodin obnavljao svakog jutra, pa smo i mi ukućani bili dodirnuti time što je on dobijao; da se za neke ljude i poduhvate zauzimao ustrajno; da je volio knjige i znao koristiti njihovu mudrost; da je bio praktičan – iako je studirao filozofiju, nije mnogo filozofirao; da je u stvaralačkom zanosu pripremao propovijedi; da je uvijek žurio kući, često s cvijećem u rukama; da je volio našu djecu i unučad i da im je pričinjavao radosti; da smo mnoge terete nosili zajedno kroz razgovor, rad i molitvu, što mi sada jako nedostaje«. Te vrline su toliko općeljudske da nije teško zadiviti se i poželjeti da naša zajednica nastavi davati ovakve izvanredne, jednostavne a velike u djelima, svoje pronositelje i promicatelje.

Vrijeme s Biblijom

Godišnji susret u Crikvenici

Susret "Vrijeme s Biblijom" održava se o**d 18. 4. do 22. 4. 2018. u "Life Centru" Crikvenica,** Šetalište Vladimira Nazora 55.

Predavačica: s. Karin Rudies.
Cijena: 300 kn po osobi (kotizacija)

Prijave slati na:
vbs.crikvenica@ri.t-com.hr,
mob. 098 913 75 62

Ljubica Pešut

15. 1.1948 – 15. 10. 2017.

Velik broj mještana Plaškog te vjernika iz Hrvatske, Austrije, Njemačke i Srbije okupio se ispratiti dragu našu sestru Ljubicu koja nas je iznenada napustila u 69. godini života. Rođena je u Blatima kod Plaškog, kao drugo dijete Milana i Mare Ogrizović, u obitelji koja je dobro poznavala Riječ Božju. Godine 1950. ekonomske su neprilike ličkih krajeva odvele obitelj u Šid, u Vojvodinu, gdje je Ljubica završila osnovno i srednje obrazovanje. Ondje je odlučila slijediti Isusa Krista i predala je svoj život u Božje vodstvo. Na temelju svoje vjere krštena je u lipnju 1963. u Gložanu u Vojvodini. Godine 1966. vratila se u Plaški i udala za Milana Pešuta. Imali su u braku četiri kćeri: Nadu, Veru, Milicu i Milanu. Sa suprugom Milanom provela je u braku 51 godinu. Nedugo nakon njezine udaje i roditelji su se vratili u Plaški te su poslije službe Steve i Jovanke Vuletić preuzeli vodstvo i služenje tamošnjoj crkvi. Dom obitelji Ogrizović, koji se nalazio uza crkvu, bio je stjecištem vjernika sa svih strana, a krajem 1980-ih, nakon smrti roditelja, dom Ljubice i Milana nastavio je biti mjesto kršćanskog gostoprimstva, služenja Bogu i vjerničkog susretanja. Svoj je radni vijek sestra Ljubica provela u dječjim vrtićima u Plaškom i Šidu, radeći poslove niže od svoje stručne spreme, jer se javno izjašnjavala kao kršćanka.

Ratne devedesete donijele su crkvi puno nevolje, no Ljubica je i tada neumorno susjedima svjedočila o Kristu. Ona i suprug sa svojim su traktorom obilazili brojne kuće u Plaščanskoj dolini, pomažući i propovijedajući. Nakon vojno-redarstvene akcije Oluja, obitelj Pešut našla se u Šidu, gdje su se odmah pripojili crkvi koja je Ljubicu poznavala. Opet je njihov dom (koji se većini vjernika nalazio na pola puta do crkve) postao mjestom prijateljstva, slavljenja Krista i svjedočenja o Bogu. Pa i sām sam u to vrijeme dobio u njihovu domu prva saznanja o Kristu i stekao puno ohrabrenja na putu vjere.

Nakon jedanaest godina Milan i Ljubica opet su se u jesen 2006. vratili u svoj dom u Plaškom te preuzeli brigu o maloj skupini vjernika koja se ondje okupljala. U jesen 2008. otvorili su opet vrata za mene kada sam stigao u Plaški preuzeti službu pastora crkve. Ljubica je od tada pa do smrti na različite načine potpomagala moj rad u crkvi. Iako je bolest narušila njezino zdravlje, nikada nije umanjila svoju aktivnost za djelo Gospodnje. Iznenada joj je početkom listopada pozlilo i završila je u ogulinskoj bolnici u komi.

Dan za danom molili smo za ozdravljenje, priželjkivali smo čudo, jer nam je svima jako mnogo značila. No Bog je htio da svoju sluškinju pozove u nebeski dom, u nedjeljno jutro 15. listopada. Baš u vrijeme kada je započinjala još jedna crkvena služba u Plaškom, naša je Ljubica otišla u vječnost, kod svoga Spasitelja.

Pogreb je ispred kuće žalosti i na groblju u Plaškom vodio pastor Dražen Ogrizović, govoreći o životu koji ima cilj i vrijednost u Bogu, na temelju Knjige propovjednika i 16. psalma. Od naše drage sestre oprostili su se suprug Milan, kćeri Nada, Vera, Milica i Milana, sestra Sofija, Brat Danijel, unuke Vanessa, Melissa, Tea, susjedi, sugrađani, vjernici i znanci. Okupio se narod sa svih strana na pogrebu, izražavali su sućut, no vjerujem da se utjeha njezinoj obitelji i svima koji su ovu hrabru službenicu Božju poznavali, nalazi u činjenici da je znala za što je živjela te, kada je otišla, znala je da je kod svoga Spasitelja i svih onih koji su već ondje okupljeni.

● **D. Ogrizović/GC**

Vilma Sermek, rođ. Kočiš

28. 8. 1948. – 3. 9. 2017.

Rođena je u Strelcu-Držimurcu gdje je od rane mladosti pohađala baptističku crkvu i dobila prve temelje o vjeri, upoznala istine evanđelja i prihvatila Isusa Krista za svoga osobnog Spasitelja. Godine 1966. krštena je u BC Mačkovec kao sedamnaestogodišnjakinja, a samo godina dana poslije udaje se za Slavka Sermeka i sele se u Čakovec gdje postaju članovi BC 'Betanija' od samih početaka nastanka te zajednice.

Teta Vilmica, kako smo je od milja zvali, bila je vjerna žena, vrijedna, skromna, iskrena. Bila je i žena crkve. Redovita na bogoslužjima, dok je bolest nije u tome spriječila. Ni najneznatnija služba čišćenja nije joj bila teška, jer ju je obavljala za Gospodina. Nikad nije rekla neću, ne mogu ili ne znam, nego bi se jednostavno uhvatila posla i napravila ga. Voljela je pomagati drugima, a gostoljubivost je posebno revno njegovala. Službu kod krštenja radila je s posebnom pažnjom, ljubavlju i skromnošću tako da mnogi i danas kažu: "Teta Vilmica to je radila najbolje, samozatajno, nježno."

Kao kršćanka imala je i bolne i teške trenutke u životu kao što je bio gubitak petogodišnjeg sina, ali se uz vjeru i nadu podigla te služila i dalje. Ništa joj nije izbrisalo osmijeh s lica ni oduzelo radost spasenja.

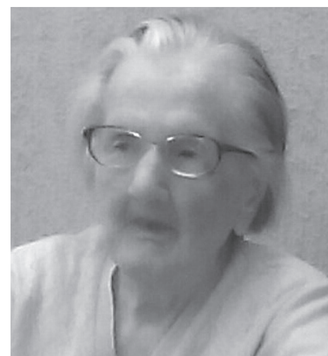
Radeći u čakovečkom MTČ-u živjela je i svjedočila Krista. Svojim je suradnicama govorila neka traže istinu, čitaju Bibliju i vjeruju u Isusa Krista. Jedna njezina suradnica uzvjerovala je na temelju Vilmicina svjedočanstva i danas je naša sestra u Kristu.

Uvijek se radovala posjetima, a kako je bolest napredovala mogla je posjetitelju samo stisnuti ruku ili se osmjehnuti u znak zahvalnosti.

Njezin joj je suprug bio velik oslonac i njegovatelj, medicinski brat, sve do same Vilmicine smrti. Mogao je teret prebaciti na medicinske službe, ali je rekao: "Tko zna kako će se za nju tamo brinuti? Ona je moja." Iz primjera njihova života možemo samo zajedno s apostolom Pavlom reći: "A sada ostaje samo vjera, nada i ljubav, a najveća među njima je ljubav." ● **D. Baksa/GC**

Slavica Lendvaj, rođ. Hlišić

11. 9.1921. – 16. 10. 2017.

Rođena je u Staroj Ploščici kod Bjelovara – otac Mato i majka Lucija (rođ. Vidović, podrijetlom iz Međimurja). Imala je dva brata i tri sestre. Kad joj je bilo tri godine, majka im je umrla pa ih je otac uz Božju pomoć i pomoć rodbine podizao.

U svojoj 25. godini Slavica predaje život Gospodu Isusu što godine 1946. potvrđuje krštenjem u Andrijaševcima. Nakon nekoliko godina udaje se na salaš u Cerni za starijeg udovca Iliju Lendvaja koji je imao devetero djece, a najmlađe ni pet godina starosti. Brinuli su za njih, a zajedno dobili još dvije kćeri, Miru (udanu Matić) i Zdenku (udanu Godanj).

Poslije sele sa salaša u Andrijaševce i pridružuju se vjerničkoj zajednici BC Andrijaševci.

Godine 1978. umro je suprug Ilija. Kao udovica nije bila u mogućnosti obrađivati zemlju i od toga živjeti pa su je kći Zdenka i zet Tomo Godanj godine 1979. preselili k sebi u Cernu i brinuli za nju do kraja njezina života. Tu je pripadala zajednici vjerujućih koju je rado pohađala. U crkvi u Cerni često je recitirala svoje pjesme Osobito su joj bile omiljene radio-emisije „Val evanđelja". Bila je njihov redoviti slušatelj do svojih zadnjih dana. Preminula je u svojoj 97. godini.

Svojim životom, riječima i djelima svjedočila je o svojoj vjeri u Gospodina Isusa i bila je cijenjena u crkvi, obitelji i susjedstvu. Sahranjena je u Andrijaševcima, a pogrebnu službu predvodili su pastori Matej Lazar Kovačević i David Dobutović. ● **D. Jurman-Kovačić/GC**

A sada ostaje samo vjera, nada i ljubav, a najveća je među njima ljubav.

Bessie Stimac [Božica Štimac], rođ. Bauman

25. 1. 1927. – 24. 11. 2017.

Rođena je u Chicagu, gdje su njezini roditelji Eduard i Mara rođ. Turković živjeli od 1923. Godine 1928. roditelji doživljavaju obraćenje i postaju vjernicima Prve jugoslavenske baptističke crkve u Chicagu, tako da je Božica od malih nogu odrasla u kršćanskoj obitelji. U razdoblju velike svjetske ekonomske krize krajem 1920-ih i početkom 1930-ih godina, koja ne zaobilazi ni obitelj Bauman, odlučuju se privremeno vratiti u »Stari Kraj«, dok se gospodarska situacija ne poboljša. S druge strane, gorljivo ih natrag vuče i želja da svojoj rodbini i negdašnjim suseljanima navijeste evanđelje i svoje iskustvo o novome kršćanskom životu. Obitelj Bauman – otac i majka sa svoje tri kćerke Anđelkom (Angelina), Alicom (Elsie) i Božicom (Bessie) – vraća se u Sirač u kolovozu 1933., a nakon povratka rođeni su i sinovi Danijel i David. Već 1934. u Siraču je, misijskim radom Baumanovih, utemeljena baptistička crkva. Svoje dramatično obraćenje i predanje Bogu u prijetećoj pogibelji za vrijeme Drugoga svjetskog rata Božica je iznijela u svome svjedočanstvu objavljenom u knjižici *Kad topovi zagrme*, koju je 1948. izdao u Chicagu Danijel Vacek. Božica je krštena 14. srpnja 1946. u Siraču, na velikom krštenju na otvorenom koje je održao Václav Zbořil, a već početkom 1947. trajno se, sa sestrom Alicom, vraća u SAD.

Na putu za SAD upoznaje se s Johnom Štimcom (1928.), Ličaninom podrijetlom iz Oštre pokraj Gospića, ali također rođenom u SAD-u koji se 1934., nakon smrti oca, morao kao dijete vratiti djedu u Liku. John, po povratku u SAD, također postaje nanovorođeni kršćanin. Vjenčani su u Chicagu 24. travnja 1948., u tamošnjoj baptističkoj crkvi formiranoj od vjernika iz "Starog Kraja". U braku im se rodio sin Johnny (1949,) te kći Suzy (1952.).

Živjeli su u Chicagu te u Californiji. Tijekom cijeloga života, zajedno je sa suprugom podupirala kršćanski rad kao i brojne ljude u potrebi. Financijskom pomoći Božice i Johna podržani su brojni misijski projekti. Zanimljiv životni put obitelji Štimac opisan je u knjizi *Overcomer and Blessed by the Grace of God – The life and Times of John Stimac* (2010.) koja je ove godine prevedena i na hrvatski.

Božica je, u visokoj starosti, preminula 24. studenog 2017. u Placervilleu, California. ● **rk/GC**

Mirjana Lovrec, rođena Buzov

25. 2. 1941. – 27. 12. 2017.

Ljubav, dobrota, unutarnja svjetlost, odvažnost i snaga volje – strpljivost i požrtvovnost – to su tragovi koje Mirjana Lovrec ostavlja svojim najmilijima i svima koji su je poznavali .

Rođena je u Splitu 25. 2. 1941. Obitelj – majka Milica, otac Cvjetko i sestra Silvija – živjela je u Vrboskoj na otoku Hvaru gdje je Cvjetko Buzov imao pekaru. Počinje rat i talijanska okupacija dijela Dalmacije, pa obitelj tijekom ljeta 1941. seli u Zagreb. Najprije žive u Buconjićevoj ulici, potom u Ilici. Godine 1949. rođena je u Zagrebu i mlađa sestra Beata.

Mirjana Buzov pohađala je donjogradsku gimnaziju u Zagrebu na Rooseveltovu trgu i Srednju baletnu školu na Ilirskome trgu, koju je morala prekinuti zbog teške bolesti svoje majke. Godine 1960. upisala je psihologiju i engleski jezik na zagrebačkom Filozofskom fakultetu. Ondje upoznaje Branka Lovreca, liječnika koji je nakon studija medicine također upisao psihologiju i engleski.

Odrasla je u rimokatoličkoj obitelji, a kao župljanka crkve Sv. Blaža u Zagrebu jednom je prigodom zamolila svoga svećenika Bibliju, što je izazvalo njegovo negodovanje. Upoznavši 1962. godine Branka Lovreca, objedinila je svoju potragu za Istinom i ljubavlju. Branko joj u svibnju iste godine poklanja Bibliju. Uskoro se Mirjana obratila i krštena je na temelju svoje vjere. Dana 15. prosinca 1962. Mirjana i Branko vjenčali su se u Zagrebu. U braku je rođeno troje djece: kći Iva (1964.), danas Lovrec Štefanović, te sinovi Matija (1967.) i Andrija (1969.).

Mirjana je svoj život posvetila obitelji te prevodilačkome i uredničkom radu u kršćanskome izdavaštvu. Kao supruga dr. Branka Lovreca, s njime je suosnovala baptističku izdavačku kuću *Duhovna stvarnost*. Istina o Bogu, Biblija i ljudska snažna ljubav koja je ispunila pola stoljeća do suprugove smrti – ta njihova snažna sveza ojačana vjerom u Krista i jedinstvenom vizijom i misijom kršćanskog izdavaštva i prevodilaštva, bila je obilježena potpunom predanošću Istini.

Mirjana je kao prevoditeljica ili u suradnji s drugim prevoditeljima priredila neke od kapitalnih prijevoda hrvatske kršćanske protestantske literature. Već od kasnih 1960-ih pa sve do početka 21. stoljeća realizira važne prijevode koji su i danas poznati naslovi srednjoj i starijoj generaciji (*Sedam smrtnih grijeha*, *Volio sam djevojku*, *Tako je govorio Spurgeon*, *Mladi buntovnik iz Bristola*, *EURO '70*, *Pustite djecu k meni*, *Isus – prijatelj malenih*...). Godine 1983. prevoditeljica je Lyonova izdanja ilustrirane *Enciklopedije Biblije*, koja najprije izlazi u pojedinačnim svescima, da bi godine 2000. bila objavljena i u cjelovitom te proširenom izdanju.

Mirjana i Branko Lovrec potpisnici su prijevoda, zajedno sa Željkom Gruićem, *Novog zavjeta živim riječima – Knjige o Kristu*, koja je od 1982. objavljena u nekoliko izdanja i separata, čime je Mirjana Lovrec uvrštena i u popis hrvatskih biblijskih prevoditelja.

Prevodila je također i tekstove dnevnih čitanja za publikaciju *Kruh naš svagdašnji*. U razdoblju od 1991. do 1997. uređivala je i časopis *Glas Evanđelja*, uz Branka Lovreca kao odgovornog urednika. Aktivno je pisala i prevodila sve dok joj je to zdravlje dopuštalo. Hrabro se i strpljivo nosila s brojnim bolestima i zdravstvenim hendikepima.

Osim literarnog rada, sudjelovala je u međunarodnim platformama sestrinskog i izdavačkog rada, bila je aktivna volonterka u projektima poput SOS telefona za žrtve nasilja, gdje se, kao snažna žena, borila se za ženska prava.

Knjige koje je posvećeno prevodila tragovi su koji će se naći u rukama i mislima čak i nepoznatih ljudi, dok će je svi koji su je poznavali uvijek pamtiti po toplini, osmjehu i ohrabrivanju.

Mirjana Lovrec preminula je u bolnici 27. prosinca 2017., a posljednji je ispraćaj održan na zagrebačkom Krematoriju 2. siječnja 2018. U svome govoru na ispraćaju pastor Ladislav Ružička naglasio je da je na rastanku s Mirjanom, kao nekad s biblijskim Lazarom, prisutan i Onaj koji je život položio za nju i koji jedini ima pravo reći "Ja sam uskrsnuće i život". Upravo s tom vjerom u uskrsnuće njezini najbliži i svi prisutni vjernici oprostili su se od Mirjane.

Poslije nje ostaju kći Iva Lovrec Štefanović, sinovi Matija i Andrija, te unučad: Elza Štefanović, Maria Angelina Lovrec, Irma Štefanović, Dominik Lovrec i Tom Lovrec. Ljubav koju im je nesebično davala, i onda kad je već i sama bila nemoćna, ostat će trajno u njihovim životima. Njezini će je uvijek pamtiti po ljubavi i zahvaljivati Bogu za njezin život i sve ono s njom proživljeno. ● **I. Lovrec Štefanović/GC**

Ljubica Bogović, rođ. Deželjin

1948. – 2016.

Dana 20. prosinca 2016. Ljubica Bogović (rođ. Deželjin) iz Zadra istrčala je svoju trku i otišla svome Bogu u 68. godini života. Konačno je začula njegov glas: "Dođi, dijete moje ljubljeno. Dođi. Ti si moja. Poznam te od vječnosti. Znam te po imenu." Oh, kakav je to bio zagrljaj!

Iako pretužni, njeni najmiliji zahvaljivali su Svemogućemu koji ju je pozvao, svjesni da je napokon slobodna od okova Alzheimerove bolesti i radosna sa svojim ljubljenima u nebu, zdravija no ikad. Otišla je u miru što ga je imala u sebi, od Onoga kome je vjerno služila. Bio je to mir njezinog Gospodina Isusa Krista koji nadilazi svako ljudsko shvaćanje.

Ljubav dobivenu od Krista i neopisive vrednote što proizlaze iz ljubavi, ona je nesebično, kako može jedino i samo predano Božje dijete, širila na svakom koraku. Prije susreta s Uskrslim trudila se ugoditi da mu se svidi, a poslije susreta činila je dobro jer ga je susrela. Uvijek je radosno služila u crkvi, vodila sestrinske sastanke i živo svjedočila drugima. Supruga, majka, baka, teta.., majka i sestra u Kristu. I nakon smrti kćeri Ivane, usred bolesti koja je rapidno uništavala njezino biće, svjetlila je za Krista. Mnogo su puta medicinske sestre i liječnici rekli da im je ona ohrabrenje; iako nije govorila i trpila je boli, nije gunđala ni vikala, Krist je bio njezin mir.

U ruhu nevjeste, u blaženstvu prisutnosti Gospodara, u bezvremenskome, sada je sestra Ljubica. ● **M. Crnković/GC**

David Grozdanov

29. 11. 1947. – 13. 10. 2017.

Kada dobri ljudi umiru, kao da se gasi i dio dobrote kojom su isijavali u srcima svojih bližnjih, ukućana, prijatelja i poznanika. Jer oni su uistinu bili živuća dobrota i tek njihovim odlaskom postajemo svjesni bolne praznine koja ostaje ugasnućem nekoga oduvijek nam bliskog. Donekle tu prazninu nakratko popuni saznanje da smo ipak desetljećima živjeli s tim velikim i dobrim čovjekom – s legendom, bratom i prijateljem. S našim Davidom.

Rođen je 29. studenoga 1947. u Radovišu (Makedonija). Otac Kosta i majka Zora rođ. Čapov, imali su četvero djece, sinove Davida i Nikolu te kćeri Magdalenu i Jelenu. David je završio gimnazijsko obrazovanje.

Od malih je nogu odgojen u kršćanskoj protestantskoj tradiciji, a roditelji su mu bili vjernici Baptističke crkve u Radovišu. Godine 1971. i David je kršten na temelju svoje vjere, krstio ga je pastor Marijan Hlastan.

Dana 23. svibnja 1973. oženio se Katom, rođ. Orčić. U braku su imali sinove Andreja i Zorana. Nakon vjenčanja u Radovišu David dolazi u Rijeku, gdje je Kata već prethodno živjela. Zapošljava se u Zavodu za mirovinsko osiguranje u kojemu radi do odlaska u mirovinu. Mnogima je, posebice onima neupućenim u šumu raznoraznih zakona i propisa, gorljivo pomagao u najkraćem mogućem roku regulirati prava na mirovinsko osiguranje. Uklanjao je administrativne zapreke, ubrzavao rješavanje zaostalih predmeta, mnogima u potrebi bio je posljednjom nadom. Za svoj rad nije očekivao priznanje ni zahvalnost, a što često i nije dobivao. David je uvijek bio tu kad je trebalo, kao da se znalo i očekivalo da on mora biti svakomu na usluzi.

Od dolaska u Rijeku bio je vjernikom Baptističke crkve. Obavljao je službe blagajnika i domara crkvene zgrade u Krautzekovoj, a bio je jedno vrijeme i članom crkvenog odbora. Nadasve je cijenio generaciju mladih ljudi i bio im uzorom te neformalnim predvodnikom i autoritetom. Članovi crkvene malonogometne ekipe iz osamdesetih trajno će se sjećati njegovih poteza i golova, a posebice druženja i srdačnog gostoprimstva koje su Kata i on nesebično pružali mladima.

Prije nekoliko je godina nadjačao tešku bolest i svi smo se zato nadali da će njegovo umorno tijelo opet izdržati, da će se svakako vratiti i razgaliti nas svojim razgovorom i dosjetkama. No David je ipak otišao tamo gdje vječno sunce sja, čisto i toplo kao u njegovoj Makedoniji. Sunce koje svojim sjajem zastire sve tegobe, patnje i razočaranja koja je ovozemaljski život natabložio na plećima dragih nam ljudi. A David je bio blag i dobar čovjek, svima drag. Preminuo je 13. listopada 2017. u riječkoj bolnici.

Iza njega ostaju sinovi Andrej i Zoran s obiteljima. Supruga Kata preminula je 2005.

Pogreb je održan 16. listopada na riječkom groblju u Drenovi, a prigodnu riječ izrekli su pastori Benjamin Hlastan i Giorgio Grlj. ● rk/GC

Dražen Glavaš

21. 1. 1968. – 2. 12. 2017.

U subotu ujutro 2. prosinca, iznenada je u 50. godini života preminuo dr. sc. Dražen Glavaš, poznati predavač, glavni organizator The Global Leadership Summita u Hrvatskoj, predavač na sveučilištu Vern, predsjednik Udruge poslovnih ljudi Partner i ekumenski otvoren kršćanin.

Dražen Glavaš diplomirao je ekonomiju na Sveučilištu u Zagrebu, nakon čega je magistrirao komunikologiju u SAD-u (Wheaton College Graduate School). Doktorat je stekao na Gordon-Conwellu, a tema njegova rada bila je 'Kršćanin nedjeljom – ateist ponedjeljkom'. Predavao je poslovnu etiku i liderstvo na Veleučilištu Vern.

Smjer njegova života naglo se promijenio tijekom studija u Zagrebu, kada je doživio obraćenje i susret s Isusom. Od toga trenutka bio je neumoran u nastojanju da Kraljevstvo Božje učini prisutnim u svim segmentima života i društva. Kao student uključio se u STEP (Studentski evanđeoski pokret), a nakon pada željezne zavjese bio je u Prvom evangelizacijskom međunarodnom timu studenata (IFES) u Moskvi (SSSR).

Djelovanje u STEP-u

Od 1992. do 1997. godine bio je glavni tajnik STEP-a iz kojega je u njegovo vrijeme poizašla izdavačka kuća STEPpress i časopis Korak, koji je tada bio revolucionaran – kako svojim izgledom, tako i temama. Bio je to kršćanski časopis vrhunskog dizajna, koji je neprestano mijenjao svoj format, i u kojem su se pojavljivale teme o kojima mnogi nisu bili spremi progovoriti. Časopis je već 1996/97. godine obrađivao teme homoseksualizma i kršćanskog odgovora na njega; ekumenizma – kako se odnositi prema kršćanima koji su drugačiji od tebe i sl. Od 1999. do 2001. godine Dražen je bio direktor ROM-a (Renewing our minds), međunarodne inicijative koja i danas okuplja lidere u razvoju iz naše regije, koji, potaknuti osobnim susretom s Isusom Kristom, žele služiti u drugima promičući integritet i potičući izgradnju mira.

U gotovo svemu što je radio, Dražen Glavaš bio je pokretač i osoba koja je neprestano tragala za promjenama. Nije se mogao pomiriti s 'mlakim' i 'depresivnim' okruženjem. U uvodu svog znanstvenog rada o stanju u Hrvatskoj napisao je sljedeće:

Hrvatska je izrazito kršćanska zemlja (više od 91 % građana se izjasnilo kao kršćani), ali to, nažalost, ne znači da je istodobno zemlja visoke etičnosti. U stvarnosti se Hrvatska bori na mnogo etičkih bojišta. Ovaj rad započinje s pretpostavkom da ispravno shvaćena i jasno komunicirana integracija biblijske vjere i rada može doprinijeti rješenju problema u Hrvatskoj. Istraživanja su potvrdila da malo ljudi čita i razumije Bibliju. Kada Sveto pismo nema toliku važnost, za većinu ljudi koji se izjašnjavaju kao kršćani, teško je govoriti o biblijskom pogledu na rad i razumjeti biblijsku teologiju rada.

Dražen nije bio samo kritičar društva, nego je davao sve od sebe da ga promijeni. U vremenu kada mnogi obeshrabreno napuštaju Hrvatsku, Dražen se sa svojom suprugom Jodi i tri sina odlučio za drugačiji put. Iako je mogao otići živjeti i raditi u Sjedinjene Američke Države, gdje je studirao i upoznao svoju suprugu, on i Jodi odlučili su ostati u Hrvatskoj i pokušati učiniti sve što je u njihovoj moći da Hrvatsku promijene na bolje. Vjerovao je da, ako lideri postanu bolji, i Hrvatska će morati postati bolja. Kao predsjednik Udruge poslovnih ljudi Partner, koju je osnovao prije točno 20 godina, organizirao je liderski trening EQUIP (sa Johnom Maxwellom) i The Global Leadership Summit, na kojem ove godine u Hrvatskoj (Zagreb i Čakovec) sudjelovalo više od 800 ljudi.

Čvrsto je vjerovao da niti jedan segment života ne smije ostati nedotaknut Kristvom ljubavlju...

Izvadak iz povelje zaklade Rhema, koja zadnjih nekoliko godina stoji iza mnogih hvalevrijednih projekata (Dražen je bio jedan

NASTAVAK NA SLJEDEĆOJ STRANICI ▸

NASTAVAK SA PRETHODNE STRANICE

od osnivača), opisuje ono za što se neumorno borio: „Svjesni svoje odgovornosti prema Bogu, svome narodu i hrvatskoj domovini, iskazujemo svoju spremnost i odlučnost da sukladno svojim sveukupnim mogućnostima pridonosimo općem dobru i spasenju duša". Svojom pojavom i radom Dražen Glavaš, koji je po denominaciji bio baptist, povezivao je ono što se mnogima činilo nepovezivo. Družio se i radio s ljudima iz svijeta biznisa, politike, crkve, različitih aktivističkih skupina, studentima koje nitko drugi ne bi mogao okupiti u isto vrijeme na istom mjestu. Čvrsto je vjerovao da niti jedan segment života ne smije ostati nedotaknut Kristvom ljubavlju.

Još u petak navečer, manje od 12 sati prije nego što nas je prerano napustio Dražen je u svom prepoznatljivom, energičnom stilu govorio na obilježavanju 35 godina rada STEP-a u Hrvatskoj. Ponovo se, kao i mnogo puta do tada, osvrnuo na susret s Isusom koji je promijenio cijeli njegov život i na Isusov poziv da širimo njegovo kraljevstvo i mijenjamo svijet.

„Svi se rađamo kao originali, ali mnogi umiru kao kopije..."

Iza Dražena ostaje mnogo nezavršenih projekata, ogromna praznina i pitanje zašto nema više takvih osoba, koje su spremne cijeli svoj život i karijeru posvetiti višim ciljevima. U svojim govorima često je navodio citat „Svi se rađamo kao originali, ali mnogi umiru kao kopije". Poznavajući ga dobro, kao prijatelja i suradnika, siguran sam da se Dražen ne bi ljutio kada bismo ga barem malo kopirali u njegovoj neumornosti, strasti, poduzetnosti i želji da ovaj svijet učinimo boljim i da donosimo Kraljevstvo nebesko ondje gdje nas je Bog stavio.

Posljednji ispraćaj pokojnog Dražena Glavaša održan je na zagrebačkom Krematoriju 8. prosinca 2017. ● **M. Blažek/GC**

Propovijed zagrebačkog pastora Ivice Horvata na ispraćaju Dražena Glavaša objavljena je na http://www.autograf.hr/tri-temeljne-dimenzije-zivota-drazena-glavasa/

Vinko Peterlin

21. 11. 1927. – 30. 9. 2017.

U Zagrebu je u svojoj 90. godini života preminuo Vinko Peterlin.

Bio je dugogodišnji član Baptističke crkve u Zagrebu u Radićevoj. Rođen je u Črnoj na Koroškem (Slovenija). Godine 1933. započinje s majkom pohađati bogoslužja Baptističke crkve u Zagrebu, smještene tada na Gornjem Gradu u kući obitelji Vacek (današnje prostorije Duhovne stvarnosti u Basaričekovoj 2). Uskoro se priključuje dječjem i omladinskom radu u crkvi. Krajem 1944. doživljava svoje obraćenje, a kršten je dana 13. kolovoza 1945. na rijeci Savi, zajedno s još četvero krštenika. Krštavao je Aleksa Novak, propovjednik iz Mačkovca.

U Zagrebu je na Tehničkom fakultetu dovršio školovanje za strojarskog inženjera. Dana 11. siječnja 1958. oženio se Olgom rođ. Filipović s kojom je u braku imao sinove Davorina (1959. – 2010.) i Borisa.

Uza službe u lokalnoj crkvi, obavljao je i brojne odgovorne dužnosti u Savezu baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj (SBC u RH) te, prije toga, u Savezu baptističkih crkava negdašnje SFRJ, posebice što se tiče prikupljanja sredstava i financijskog praćenja realizacije projekata izgradnje crkvenih objekata na novim misijskim područjima. Nakon osnivanja SBC u RH djelovao je jedno vrijeme kao osobni tajnik dr. Branka Lovreca, prvoga predsjednika Saveza.

Bio je i vrijedan sakupljač i neslužbeni arhivar vrijedne crkvene građe, počev od najranijeg razdoblja povijesti hrvatskih baptista, posebice što se tiče povjesnice zagrebačke Baptističke crkve. Dokumentacija koju je sačuvao i ustupio na uvid bila je podlogom gotovo svim važnijim radovima o hrvatskoj baptističkoj povijesti. Uvijek je s nestrpljenjem iščekivao nove brojeve Glasa Crkve, radujući se što nije prekinuta duga tradicija izlaženja naše baptističle periodike.

Povodom njegova 85. rođendana posjetili su ga predsjednik i tajnik SBC u RH te urednik Glasa Crkve. O tome je objavljen prigodni razgovor u Glasu Crkve 43-44/2013. Tada je naglasio i sljedeće: Život u mladosti prebrzo prolazi da bi se posvetilo pažnju učenju povijesti. Kroz rad, spoznaje, sticanjem iskustva iz vlastitoga života i usvajanjem iskustava drugih ljudi najbolje se može učiti. Uspjeh u življenju kršćanskog života donosi napredak. Kao vjernici u životu lokalne zajednice, trebamo se ugledati u prave primjere koji su bili uzori i učitelji u povijesti baptista.

Sa suprugom Olgom živio je u Zagrebu.

Brat Vinko ostat će upamćen kao vrijedan i ustrajan kršćanin i misijski radnik, komu je Božje djelo uvijek bilo na prvom mjestu. ● **rk/GC**

Marija Mraz, rođena Božičević

14. 3. 1934. – 25. 11. 2017.

Rođena je u Vojnovcu, Josipdol, kao drugo od desetero djece u obitelji Mije i Marije Božičević. Preminula je u Tuheljskim Toplicama.

Teško je pronaći riječi kada se opraštamo od osobe koja je živjela gotovo 84 godine i koju smo na kraju vidjeli bolesnu, nemoćnu i ovisnu o brizi drugih. No ta ista osoba imala je svoje djetinjstvo, mladost, odrađeni radni vijek, obitelj, radosti i tuge. Iza nje ostaje mnoštvo uspomena. Od igranja rukometa, neustrašivih skokova u vodu i plivanja, bavljenja umjetnošću, brige za djecu i unuke, rada u školi, služenja u crkvi...

Završila je Učiteljsku i Pedagošku akademiju u Petrinji, a gotovo cijeli radni vijek (1954.-1989.) provela u Osnovnoj školi Galdovo u Sisku. Kao svestrani učitelji onog vremena predavala je i njemački i hrvatski jezik, radila je sve od razredne do predmetne nastave gdje je predavala likovni odgoj i domaćinstvo.

Unatoč zahtjevnom pozivu učiteljice svoj je život posvetila brizi za svoje troje djece (Vladimiru, Zlatku i Željka) koje je imala u braku s Vladimirom Mrazom. Kao baka, puno je svoga vremena posvetila unucima Teu, Saši i Sandru.

Na temelju svog svjedočanstva vjere krštena je godine 1960. u Baptističkoj crkvi Betel u Sisku. U prošlom političkom sistemu nije bilo lako biti vjernikom, još je teže bilo raditi u prosvjeti, a pogotovo kada se uz riječ vjernik vezao i naziv 'novovjerac'. Kada je 1969. postala samohrana majka, pritisci su bili sve veći. Ponekad se pitanje njezine političke podobnosti postavljalo na partijskim sastancima, no Marija je ipak uspjela odraditi cijeli svoj radni vijek u prosvjeti.

Na svim životnim putevima, u lijepim i u teškim trenucima pratio ju je omiljeni Psalam 23. Marija nije puno govorila o vjeri, ona je živjela vjeru koja joj je donosila mir u srcu u svim životnim burama, oslanjajući se na riječi Pisma iz Rim 5,1-2: „opravdani vjerom u miru smo s Bogom po našem Gospodinu Isusu Kristu ... oslonjeni na nadu u slavu Božju." ● **Ž. Mraz/GC**

500. obljetnica reformacije

Prvo svečano obljetničko bogoslužje održano u Tordincima

Tordinačka Protestantska reformirana kršćanska crkva (PRKC), jedina protestantska župa koja u kontinuitetu djeluje od vremena reformacije, bila je 2. srpnja 2017. domaćinom prvog svečanog bogoslužja kojim se ove godine u Hrvatskoj, uz ostala događanja, obilježavala 500. obljetnica reformacije.

Na svečanom su bogoslužju uz domaćina, biskupa PRKC Jasmina Milića, nazočili i Branko Berić, biskup Evangeličke crkve u RH, Giorgio Grlj – predsjednik Protestantsko evanđeoskog vijeća (PEV) i predstavnik inicijative REF500HR, Toma Magda i Željko Mraz uime SBC u RH, Damir Špoljarić uime EPC, Dušan Sajak uime Slovačke evangeličke crkve, Attila Kettos uime Reformatske crkvene općine Laslovo, nadglednik Crkve Božje Matej Lazar Kovačević te svećenici PRKC. Prvi je to put da se na bogoslužju u tom broju i zastupljenosti nađu predstavnici svih protestantskih i evanđeoskih crkava čime ovaj događaj ulazi u povijest protestantskog kršćanstva u Hrvatskoj. Pozvani su bili i odazvali se također predstavnici Rimokatoličke Crkve te Islamske vjerske zajednice kao i predstavnici županijske i lokalne vlasti, kao i Šime Jerčić, ravnatelj ureda Komisije za odnose s vjerskim zajednicama.

Predvodnici svečanog bogoslužja u Tordincima

Svi su se predstavnici crkava, uz čitanje biblijskih tekstova i molitve, obratili okupljenoj zajednici i izrazili svoju radost što je do takvog skupa došlo te uputili molitve Bogu za cjelokupnu Kristovu Crkvu i za njegov blagoslov nad kršćanskim svjedočanstvom u našoj zemlji.

Crkvena zgrada u Tordincima

Euharistijsku je službu vodio domaćin, biskup Jasmin Milić u zajedništvu sa svećenstvom Protestantske reformirane kršćanske crkve u RH.

Pjevanje su animirali crkveni zbor te mladi iz Crkve Božje pod vodstvom Davida Kovačevića, a gledatelji diljem Hrvatske mogli su prijenos bogoslužja pratiti u izravnom prijenosu na prvom programu Hrvatske televizije, uz komentar Augustina Bašića. Skup je završio zajedničkim objedom koji je omogućila općina Tordinci. ● IBA/GC

Prenamjena negdašnje crkvene zgrade BC Rijeka

Otvoren katolički Centar za mlade i knjižnica

U Rijeci je, u negdašnjoj crkvenoj zgradi Baptističke crkve koja je prodana riječkoj Nabiskupiji kako bi se zatvorila financijska konstrukcija za uređenje novog Pastoralnog centra riječkih baptista, otvoren 18. listopada 2017. Centar za mlade Riječke nadbiskupije „Bl. Miroslav Bulešić". Otvaranju su nazočili riječki nadbiskup Devčić, biskup Kutleša te brojni svećenici..

Riječki nadbiskup izrazio je želju da novootvoreni Centar u Rijeci bude mladima drago mjesto gdje će sazrijevati u kršćanskoj vjeri. Centar za mlade „Bl. Miroslav Bulešić" nalazi se u ulici Slavka Krautzeka br. 76., u neposrednoj blizini sveučilišnog Kampusa na Trsatu. Vodi ga povjerenik za mlade Riječke nadbiskupije vlč. Marko Šarić. Osim redovnih nedjeljnih misa, Centar će nuditi kvalitetne sadržaje namijenjene studentima i mladima poput kateheza, tribina i sl.. Kateheze će voditi vlč. Šarić i vjeroučiteljica Maja Šimičić Roksandić. U Centru djeluje i Katolička knjižnica u kojoj se mladi mogu besplatno učlaniti i posuđivati knjige duhovnoga katoličkog sadržaja. Uz mnogobrojne svećenike, redovnike, redovnice i vjernike, otvorenje Centra svojim dolaskom podržala je prorektorica za studije i studente riječkog Sveučilišta Sanja Barić te pastor baptističke crkve u Rijeci Giorgio Grlj. ● IKA/GC

S otvorenja Centra

Okupljanje baptista u Tajlandu

Godišnja skupština Svjetskog saveza baptista održana u Bangkoku

Oko tri stotine baptističkih vođa, pastora, teologa, predsjednika teoloških institucija, profesora i ostalih zainteresiranih iz više od 50 zemalja doputovalo je u Bangkok na zajedničko bogoslužje, druženje, učenje te na donošenje važnih odluka.

Bogoslužje dobrodošlice

Elijah Brown, novi glavni tajnik BWA

Godišnje okupljanje predstavnika Svjetskog saveza baptista, *Baptist World Alliance, BWA*) održavalo se u Bangkoku od 2. do 7. srpnja 2017. i uključivalo je sastanke dva upravljačka tijela Svjetskog saveza baptista – Glavne skupštine i Izvršnog odbora.

Izabran je novi glavni tajnik BWA. Teksašanin Elijah Brown naslijedio je Nevillea Callama koji je tu službu obavljao deset godina. Brown, tridesetšestogodišnjak, već je cijelo desetljeće uključen u strukture BWA. Prije izbora na službu glavnog tajnika bio je regionalni tajnik BWA za Sjevernu Ameriku i glavni tajnik udruženja *North American Baptist Fellowship*. Član je Skupštine BWA te njezinih brojnih odbora i komisija, kao i raznih međunarodnih kršćanskih organizacija. Teološki doktorat (Doctor of Divinity) stekao je na Edinburškom sveučilištu iz tematike o svjetskom kršćanstvu. Specijalizirao se za pitanja ljudskih prava i vjerskih sloboda. Oženjen je i otac troje djece. Svoju novu službu preuzet će 1. siječnja 2018.

Osim poslovnih sastanaka upravljačkih tijela BWA, održano je i nekoliko prezentacija te foruma koji su se ticali teoloških, misijskih i organizacijskih tema: krštenje; duhovna i moralna formacija kršćana; razvijanje svjesnosti za probleme okoliša; pitanja ljudskih prava i vjerskih sloboda, siromaštva i modernog ropstva; primjena kriznog managementa i dr.

U članstvo Svjetskog saveza baptista primljene su tri nove članice: Baptistička evanđeoska crkva Čada, Turski baptistički savez te američko udruženje *Zomi baptist churches*. Time se članstvo BWA sada sastoji od 238 organizacija iz ukupno 124 zemlje i teritorija.

Na Glavnoj skupštini BWA usvojeno je i nekoliko rezolucija: *Ropstvo i trafficking / Human Slavery and Trafficking, Vjerska sloboda u Rusiji / Religious Freedom in Russia, Vjerska sloboda u SAD / Religious Liberty in the USA, Izbjeglice u Istočnoj Africi / Refugees in East Africa* te *Humanitarna kriza u Venezueli / The Humanitarian Crisis in Venezuela*. Predstavnici SBC u RH nisu nazočili skupu u Bangkoku, ali bila je prisutna Ksenija Magda u svojstvu predsjednice Ženskog rada pri BWA. ● **BWA/GC**

NADA – novi studijski album grupe Kristina

Spotom za pjesmu „Nada”, grupa Kristina najavila je izlazak istoimenog studijskog albuma.

Tekst i glazbu pjesme napisali su dugogodišnji članovi zbora *London Community Gospel Choir*, Stephanie i Ayodele Oyerinde.

Cijena CD–a iznosi 70,00 kn plus troškovi poštarine, ostali detalji na web–stranici.
Kontakt za narudžbe: kristina.nada@kristina.com.hr

Prijevod pjesme napisala je Rahela Grozdanov, vokal grupe. Scenarij i režiju potpisuje Svjetlana Brezo, sarajevska umjetnica te autorica nekoliko kratkih filmova, a montažu Ivan Špoljarić iz Rijeke. Spot će dobiti i verziju sa znakovnim jezikom kako bi poruku nade mogle doživjeti osobe koje ne mogu čuti. Osim vokala grupe, u spotu se pojavljuje i sama redateljica te ovogodišnji dobitnik Porina za najbolji jazz album, svestrani riječki umjetnik Vedran Ružić. Poveznica na video spot: https://www.youtube.com/watch?v=CWFLjE2LONY

Nakon gotovo jednog desetljeća od izlaska prvog albuma pod nazivom „Kao ruža”, iz švicarskog studija *Jam for the Lamb* realiziran je još jedan nosač zvuka navedene grupe pod nazivom „Nada”, objavljen u listopadu 2017. Na albumu se nalazi trinaest pjesama i bonus video spot naslovne pjesme. Članovi benda Rahela Grozdanov i Kristian Novak potpisuju tri pjesme dok tekst i glazbu naslovne pjesme „Nada” potpisuju Stephanie i Ayodele Oyerinde, dugogodišnji članovi zbora *London Community Gospel Choir*. Stephanie smo imali priliku čuti na mnogobrojnim Gibbonijevim koncertima kao gošću koja mu se pridružila u hitovima poput „Oprosti”, „Mirakul” i drugim. Većinu pjesama na albumu prevela je Rahela Grozdanov.

Pjesme dolaze iz žanra suvremene kršćanske glazbe, a takve su pjesme, osim u svijetu, prihvaćene i rado pjevane u Hrvatskoj. ●**GC**

Sudionici na zasjedanju

Novo vodstvo EBF

Baptististički predstavnici iz Europe i Bliskog istoka zasjedali u Erevanu

Skupština Europske baptističke federacije (EBF)

U Erevanu, glavnom gradu Armenije, održano je od 20. do 23. rujna 2017. godišnje zasjedanje skupštine Europske baptističke federacije (EBF) kojemu je prisustvovalo više od 150 predstavnika iz 42 različite zemlje Europe i Bliskog istoka.

Skup je službeno započeo u Središnjoj baptističkoj crkvi u Erevanu uz tradicionalno predstavljanje svih zemalja sudionica, dok su svečano bogoslužje predvodili domaćini iz Armenije. Nasupio je veoma kvalitetan pjevački zbor, a posebna je privilegija bila čuti poznate melodije uz zvuke duduka, specifičnoga armenskog glazbala.

Narednih se dana skupština okupljala u kongresnoj dvorani hotela započinjući dan u proslavljanju Gospodina molitvom i pjesmama koje je predvodio izuzetan tim glazbenika iz Libanona i Bugarske. Premda je službeni jezik konferencije bio engleski, nerijetko se pozivalo sudionike da dio neke poznate pjesme pjevaju svatko na svome jeziku. To su upravo oni trenuci kada se sudionik događaja pita 'nije li ovo nešto slično nebu?'. O prioritetima i izazovima baptističkih crkava danas promišljalo se iz perspektive triju govornika iz različitih zemalja – Igora Bandura iz Ukrajine; Marca Deroeuxa iz Francuske te Mounira Malatyja iz Egipta, nakon čega su uslijedile diskusije u malim skupinama. Posljednjeg dana konferencije, predsjednik SBC u RH Toma Magda imao je čast, kao predstavnik slušatelja, izložiti zaključak koji se mogao iščitati iz ova tri toliko različita, a po mnogočemu slična govora.

Hrvatski predstavnici u Erevanu

Na zasjedanju skupštine EBF nazočili su i predstavnici SBC u RH

Ksenija Magda, predsjednica Ženskog rada pri Svjetskom savezu baptista
Toma Magda, predsjednik SBC u RH
Svjetlana Mraz, članica Nominacijskog odbora EBF
Željko Mraz, glavni tajnik SBC u RH i član Financijskog odbora EBF
Filip Grujić, dopredsjednik EBF Odbora za rad s djecom i mladima te polaznik ***Transform programa***

Dr. Otniel Bunaciu iz Rumunjske, novoizabrani predsjednik EBF komisije za teologiju i obrazovanje, održao je poticajno predavanje pomalo intrigantnog naslova: *Trebaju li baptisti još uvijek reformaciju?* Pri tome je naglasio da dokle god postoji prostor gdje se crkvena praksa ne podudara s biblijskim naukom kojeg kao baptisti ispovijedamo, postoji i prostor za reformaciju. Sudionici konferencije također su mogli izabrati sudjelovanje u jednom od tri ponuđena i veoma aktulna seminara: *Etika reproduktivne medicine; Rat protiv terorizma – onemogućuje li to vjerske slobode?; Mjerenje efektivnosti u misiji*.

Slijedom dobre baptističke prakse zalaganja za kršćanske vrijednosti, ali i ljudska prava i vjerske slobode, sudionici skupštine izglasali su četiri različite rezolucije vezane uz aktualna društvenopolitička pitanja i suvremena događanja. To su *Rezolucija o protuterorističkim mjerama i vjerskim slobodama / EBF Yerevan Resolution on Anti-Terror Legislation and Religious Freedom; Rezolucija o kršćanskom braku / EBF Yerevan Resolution on Christian Marriage; Rezolucija o stanju u Iraku / EBF Yerevan Resolution on Iraq* i *Rezolucija o vjerskoj slobodi u Rusiji / EBF Yerevan Resolution on Religious Freedom in Russia* .

U radnom su dijelu skupštine predstavljena izvješća različitih odjela i komisija unutar EBF-a, a također je izabrano i novo vodstvo za razdoblje od sljedeće dvije godine. Tako je za predsjednicu EBF ponovno, nakon 27 godina, izabrana žena. Nova predsjednica Jennifer Entrican dolazi iz Velike Britanije i negdašnja je predsjednica Saveza baptista u Velikoj Britaniji, dok je novi dopredsjednik Meggo Remmel iz Estonije.

Paralelno sa zasjedanjem skupštine EBF, održavao se poseban program pod nazivom *Transform* čiji je cilj okupljanje, povezivanje i osnaživanje mladih lidera iz različitih europskih zemalja. Ovaj je program započeo u proljeće 2017. godine, a prvu generaciju polaznika čini 11 mladih ljudi koji su u svojim zemljama već prepoznati kao vođe čiji je utjecaj širi od njihove lokalne sredine. *Transform program* želi ih povesti korak dalje i približiti aktivnom sudjelovanju na europskoj baptističkoj sceni. Kako bi cijeli program bio što praktičniji, svaki sudionik ima mentora iz neke druge zemlje koji je već afirmiran unutar EBF. Naš Savez ima svoje predstavnike i u ovom programu – Filip Grujić jedan je od polaznika programa, dok je Svjetlana Mraz jedna od mentorica u programu. ● **IBA/GC**

500. godišnjica reformacije obilježena u Beogradu

Anabaptizam – živa tradicija koja pokreće beogradsku Baptističku crkvu

S predavanja

Gosti i domaćini

Početkom listopada 2017., na poziv tamošnjeg pastora Dane Vidovića, beogradsku baptističku crkvu posjetili su Alexandra Ellish, baptistička pastorica koja radi na osnivanju crkava u istočnolondonskim predgrađima, te Stuart Murray Williams, direktor Centra za anabaptističke studije na britanskom Bristol Baptist Collegeu. Gosti su pozvani kako bi, u sklopu svečanog obilježavanja 500. godišnjice reformacije, prikazali jedno za reformaciju važno susljedno gibanje – radikalnu reformaciju – koje su potaknuli anabaptisti, smatrajući da reformacija nije provedena u dostatnoj mjeri. Ove je rane anabaptiste moguće promatrati kao "rođake" prvih baptista. Baptistička obitelj mnogo toga duguje ovim anabaptističkim pionirima. Tijekom dva dana razmatrane su baptističke vrijednosti i praksa, s povijesnog i suvremenog aspekta; potom i anabaptistička hermeneutika te mogućnosti praktične primjene nekih od radikalnih uvjerenja anabaptističke tradicije u današnjim crkvenim zajednicama.

Anabaptisti 16. stoljeća bili su raznorodna skupina koja je uključivala bivše svećenike i redovnike, siromašne i neobrazovane ljude iz običnog puka, teologe i pisce. Rani anabaptisti željeli su ukinuti desetinu, lihvarenje i vojnu službu. Zalagali su se za odvajanje crkve i države te naglašavali osobitu važnost Isusova života za vjerničku zajednicu. Također su vjerovali da je Isus učio putu nenasilja, kao ključnoj osobini Crkve.

Naš kontekst 21. stoljeća bitno se razlikuje od njihove situacije na više načina, međutim, na našem putu prema postkršćanskom društvu, postoje također zanimljiva mjesta dodira s njihovim i našim iskustvom.

Tematika koja je najviše zaokupljala promišljanja i potakla beogradske baptiste na nove iskorake bila je usredotočena oko ključnog anabaptističkog uvjerenja: da je Isus u osobi Duha Svetoga prisutan i aktivan u svakom članu crkvene zajednice te da svaka osoba ima nešto dati, reći ili pridonijeti životu zajednice. To se može dogoditi kako unutar konteksta crkve kada se vjernici okupljaju na bogoslužju i međusobno se utvrđuju, tako i u božanskom misijskom djelovanju po crkvi: pružanjem gostoprimstva i dobrodošlice, posredovanjem Božjeg mira i rada na širenju tog mira, posjećivanjem bolesnih i zatvorenika. Bilo je poticajno slušati ljude koji su raspravljali o onome što sve žele provesti u svojoj crkvenoj zajednici; koje su ideje htjeli razviti i kako bi vjerno slijedili Isusa svojim različitim darima, gorljivošću i talentima. ● **A. Ellish–EBF/GC**

Konferencija Ima nade – MISIJA & EVANGELIZACIJA Crikvenica 15. – 17. veljače 2018.

Dragi u Kristu, Nadam se da vas je ohrabrilo prošlogodišnje zajedništvo i poruke brata Paula Washera.

Obilježili smo 500 godina reformacije i prisjetili se kako je Biblija donijela NADU u vremenu beznađa. Nije li i ovo naše vrijeme slično? Vjerujem da je naša molitva poput riječi proroka Habakuka, "Jahve, čuo sam za slavu tvoju, Jahve, tvoje mi djelo ulijeva jezu! Ponovi ga u naše vrijeme! Otkrij ga u naše vrijeme!"Hab.3,2. Poruka Biblije i danas nosi Radosnu vijest.

Želimo biti dio Božjeg plana spasenja i navještanja Evanđelja Isusa Krista. Zato je konferencija dobro mjesto i način međusobnog ohrabrivanja, povezivanja i molitve.

Govornici

Dr. Vishal Mangalwadija dugogodišnji je kršćanski radnik, teolog, pisac i konferencijski govornik. Dolazi iz Indije. Pisac je 20 knjiga. Njegova posljednja nosi naslov "Knjiga koja je oblikovala zapadnu civilizaciju". U listopadu 2017. posjetio je Zagreb i održao predavanje o utjecaju Biblije kao glavnom čimbeniku napretka zapadne civilizacije. Brat Vishal nadareni je govornik i komunikator ta na vrlo razumljiv način govori o istinama Pisma za naš praktični život i svjedočanstvo vjere. Dr. Vishal će održati nekoliko predavanja na konferenciji.

Pastor Aleksandar Trajkovski, sa suprugom Katicom živi i radi u Novom Travniku (Bosna i Hercegovina) gdje je pastor Kršćanske baptističke crkve. Već je godinama uključen u službu propovijedanja, poučavanja i evangelizacije. Autor je nekoliko knjiga i brošura. Mnoge su njegove propovijedi dostupne na servisu Youtube i web-stranici *Izvori vjere*.

Pastor Kostya Bakanov dolazi iz Krima, Ukrajina. Više od 20 godna radi kao propovjednik i učitelj. Služio je u Rusiji, Kazakstanu, Nepalu, Keniji i na Filipinima pomažući lokalnim zajednicama u propovijedanju i obrazovanju. Godine 2016. doselio se sa suprugom Irom u Zagreb, gdje živi i radi.

Više informacija o konferenciji i prijava:
info@imanade.hr
Branko Kovačević
Udruga Ima Nade
Kralja Tomislava 38
40 000 Čakovec

Obilježena 500. obljetnica reformacije

Povijesna važnost lutherovske obnove Crkve

Vjernici hrvatskih kršćanskih protestantskih crkava, kako onih reformacijskih tako i crkava sljednica reformacije, danas popularno nazivanima crkvama reformacijske baštine, obilježili su svečanom akademijom, održanoj 31. listopada 2017. u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu, 500. obljetnicu reformacije. Svečanost je organizirana pod visokim pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske, Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske te Gradonačelnika Grada Zagreba.

Organizatori su ove svečane akademije Evangelička crkva u RH, Reformatska kršćanska crkva Mađara, Protestantska reformirana kršćanska crkva u RH, Savez baptističkih crkava u RH, Evanđeoska pentekostna crkva u RH, Kristove crkve u RH, Crkva Božja u RH te Crkva cjelovitog evanđelja. Hrvatska se tako priključila zemljama Europe koje obilježavaju ovu povijesnu obljetnicu.

FOTOGRAFIJE: MATEJ PALUH

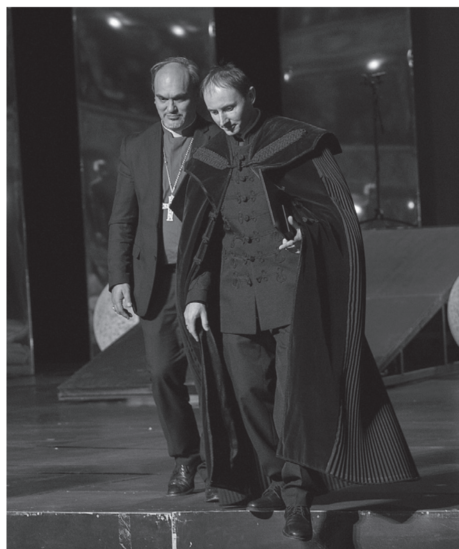
Govor biskupa Berića

Branko Berić, biskup Evangeličke crkve u RH, naveo je da su Martin Luther i reformacija unijeli jednu od najdramatičnijih promjena koju je svijet ikada vidio te dali snažne impulse teološkoj i duhovnoj obnovi Crkve, a potom utjecali i na političke, ekonomske i druge prilike u svijetu. *Riječi "oslobođeni Božjom milošću" poziv su na buđenje kritičnoj masi koja vodi potrošački način života u cilju očuvanja stvorenja koja su ljudima dana na čuvanje. Također je to kritika vjerskim sustavima koji na spasenje gledaju kao na robu koja se prodaje na vjerskoj tržnici*, istaknuo je biskup Berić, podsjećajući na snažno protivljenje Luthera praksi kupoprodaje oprosnica. *Praksa koja čini siromaštvo mora biti osuđena, jer ropstvo nije prošlost nego je našlo bolje načine za iskorištavanje radne snage, trgovinu ljudskim bićima, ljudskim tijelima i organima, djecom i ženama, što je protivno Božjoj oslobađajućoj ljubavi*, zaključio je biskup Berić.

Prigodni govori izaslanika državnih institucija

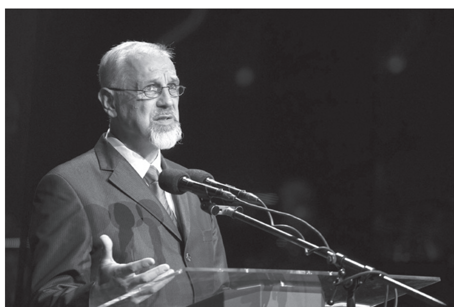
Izaslanik predsjednika Vlade RH ministar Dražen Bošnjaković čestitao je obljetnicu i ista-

FOTOGRAFIJE: MATEJ PALUH

knuo zasluge reformacijskih crkava za razvoj Hrvatske te ocijenio da je Hrvatska zemlja visokih dosega na području vjerskih sloboda i različitosti, što se očituje i u pravnom položaju većeg broja crkava i kršćanskih zajednica.

Izaslanica predsjednice Republike Renata Margetić Urlić čestitala je obljetnicu protestantskim crkvama, istaknula zasluge reformacije za razvoj kulturnog i povijesnog identiteta te podsjetila na velik doprinos tih crkava tijekom Domovinskog rata, kada su dopremale brojne transporte humanitarne pomoći, kao i njihovu pomoć oko izbjeglica koje su primali u svoje domove.

Izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora, akademik Željko Reiner, kazao je da je Hrvatska jedan od dobrih primjera vjerskih sloboda te prava svake osobe da slobodno ispovijeda vjeru kao i njene obveze da to isto pravo ne ometa pripadnicima drugih vjeroispovijesti. 'Osobno smatram kako je temelj svake vjere ljubav prema Bogu i prema bližnjem bez obzira na sve razlike', rekao je Reiner te pozvao da se naglasak stavi na sličnosti i zajedničke ciljeve.

Dodjela priznanja

Na svečanoj akademiji posebna su priznanja primili filolog *dr. sc. Alojz Jembrih*, sociolog *dr. sc. Siniša Zrinščak*, teolog *dr. sc. Peter Kuzmič*, bivši potpredsjednik hrvatske Vlade *dr. sc. Goran Granić*, te novinari *mr. sc. Augustin Bašić* s HTV-a i *Blaženka Jančić* s Hrvatskog radija.

Priznanja za očuvanje vrijednosti reformacije dodijeljena su Protestantskoj reformiranoj crkvenoj općini *Tordinci*, Reformatorskoj crkvenoj općini *Kneževi Vinogradi* i Evangeličkoj crkvenoj općini *Legrad*.

Glazbeni dio programa i zaključni govor pastora Grlja

U glazbenom dijelu programa sudjelovali su orkestar Oružanih snaga Republike Hrvatske, *Scifidelity Orchestra* te na glasoviru Kristina Bjelopavlović Cesar i na gitari Mihael Majetić, dok su vokali bile Barbara Rinčić, Nives Majetić, Loredana Medan i Branka Matić Dereta.

U završnom govoru na akademiji predsjednik Protestantskog evanđeoskog vijeća Giorgio Grlj, pastor Baptističke crkve u Rijeci, naglasio je kako je reformacija, bez obzira na to kako je vrednovali i na rezultate koje je donijela, istovremeno ostala – poput istočnog raskola – i ožiljak na kršćanskom tkivu. *I zato ne slavimo nego obilježavamo ono što nas je obilježilo*, istaknuo je pastor Grlj. Govoreći o izazovima suvremenog svijeta, pastor Grlj naglasio je kako to nisu izazovi Rimokatoličkoj, pravoslavnim ili protestantskim crkvama, nego su to izazovi cijelomu kršćanstvu; pred nama je budućnost koja je puno svjetlija od prošlosti. ●

prema R. Bogešić/PEV/IBA, prilagođeno za GC

Međunarodni simpozij o reformaciji

Reformacija: globalni događaj u lokalnoj perspektivi

U auli Sveučilišta u Zagrebu održan je 24. studenoga 2017. međunarodni simpozij *Reformacija: globalni događaj u lokalnoj perspektivi*. Organizator simpozija bio je Sveučilišni centar za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik, Sveučilište u Zagrebu, a suorganizator Institut za društvena istraživanja u Zagrebu. Simpozij je organiziran u povodu obilježavanja petstote obljetnice reformacije u Europi.

Sudionici na simpoziju

Kao izlagači na simpoziju okupili su se ne samo teolozi različitih kršćanskih konfesija (rimokatoličke, pravoslavne i protestantske), nego i sociolozi, povjesničari, teoretičari književnosti, komunikolozi kako iz Hrvatske tako i iz Njemačke (Münster), Bosne i Hercegovine (Sarajevo) te Srbije (Beograd). Simpozij je organiziran uz financijsku potporu Grada Zagreba te organizacijsku podršku Sveučilišta u Zagrebu.

Simpozij je otvorila voditeljica Sveučilišnog centra za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik doc. dr. sc. Lidija Matošević pozdravivši sve prisutne, a napose posebne uzvanike među kojima su bili prorektor za inovacije, transfer tehnologije i komunikacije prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga, izaslanik gradonačelnika Grada Zagreba mr. sc. Dan Đaković, izaslanica voditeljice Instituta za društvena istraživanja prof. dr. sc. Ankica Marinović, dekan Fakulteta za filozofiju i religijske znanosti prof. dr. sc. Ivan Koprek, prodekan za doktorske studije i međunarodnu suradnju na istom fakultetu prof. dr. sc. Ante Gavrić, povjerenica za znanost Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu doc. dr. sc. Kristina Milković, predsjednik Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj pastor Toma Magda, glavni tajnik Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj pastor Željko Mraz te biskup Evangeličke crkve u Republici Hrvatskoj Branko Berić. U svojem je govoru izrazila zahvalnost podupirateljima skupa te naglasila kako ovaj simpozij predstavlja vrhunac aktivnosti koje je Sveučilišni centar za protestantsku teologiju poduzimao tijekom ove godine kako bi na primjeren i ekumenski transparentan način obilježio reformacijski jubilej. Izdvojila je nekoliko izdanja posvećenih obljetnici reformacije, kao i niz javnih predavanja te suorganizaciju dva znanstvena skupa posvećena reformaciji: IKON skup na kojem je Centar surađivao s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Rijeci te Ekumenski studijski dan na temu *Reformacija i katolička teologija* čiji je organizator bio Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu.

Nakon toga prisutnima su se obratili prorektor za inovacije, transfer tehnologije i komunikacije Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga, izaslanica voditeljice Instituta za društvena istraživanja prof. dr. sc. Ankica Marinović, te izaslanik gradonačelnika Grada Zagreba mr. sc. Dan Đaković.

Rad simpozija održavao se u tri sekcije: *Reformacija iz ekumenske perspektive: katoličke, pravoslavne i protestantske*; *Reformacija iz regionalne povijesne perspektive*; *Recepcija/percepcija protestantizma u suvremenoj Hrvatskoj*. Nakon svake od njih slijedila je plodna i ekumenski te društveno vrlo otvorena rasprava. Na završnoj, plenarnoj raspravi sudionici simpozija izrazili su želju da ovakav međunarodni simpozij preraste u tradicionalan događaj. Audio snimak čitavog tijeka rada simpozija moguće je preuzeti na linku koji je postavljen na web-stranici fakulteta.

Program simpozija uključivao je sljedeća zanimljiva predavanja, raspoređena u tri tematske cjeline: *Reformacija iz ekumenske perspektive: katoličke, pravoslavne i* protestantske (I. Šarčević: Franjo Asiški i Martin Luther: prilog recepciji ekumenizma; T. Bremer: Katoličko-protestantski odnosi u zemlji reformacije danas; P. Dragutinović: Biblija za sve ljude. Trajno nasleđe Reformacije u hrišćanskoj teologiji; L. Matošević: Protestantska egzistencija između pokorničke apologije 'odijeljene braće' i jubilejskih lovorika), *Reformacija iz regionalne povijesne perspektive* (M. Ćutić Gorup: Pokretači reformacijskog vala u Pazinskoj knežiji; A. Jembrih: Hrvatski biblijsko-izdavački pothvat u Urachu (1561. – 1565.); M. Schumann: "Bogougodan i nužan rad": Prevođenje svetih spisa kao oružje u borbi protiv Turaka), *Recepcija/percepcija protestantizma u suvremenoj Hrvatskoj* (A. Marinović i D. Marinović Jerolimov: Doprinos protestantskih zajednica demokratizaciji hrvatskog društva: analiza slučaja; S. Peran Vrhovski: Vidljivost protestantskih kršćana i reformacijske baštine u hrvatskim medijima; Z. Grozdanov: Sola scriptura sine litteratura – protestantsko izdavaštvo u suvremenoj Hrvatskoj). ● **www.tfmvi.hr/GC**

Revolucija, vjera i budućnost

Protestantski teolog Jürgen Moltmann u Zagrebu

Javni ragovor s J. Moltmannom vodio Zoran Grozdanov

Protestantski teolog prof. dr. Jürgen Moltmann, profesor emeritus sustavne teologije Sveučilišta u Tübingenu, gostovao je 13. prosinca 2017. u Zagrebu, gdje je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu sudjelovao u razgovoru na temu *Revolucija, vjera i budućnost*. Pred prepunom Dvoranom 3 Moltmann je, usprkos poodmakloj životnoj dobi (1926.), iznio svoja lucidna promišljanja o različitim pitanjima vjere i odgovarao na pitanja moderatora dr. sc. Zorana Grozdanova, ali i znatiželjne publike.

Zoran Grozdanov i Jürgen Moltmann

Predavanje je organizirano u sklopu godišnjeg simpozija Hrvatskog filozofskog društva, pod naslovom "Reformacije i revolucije". Prenosimo dijelom izvješće iz riječkoga Novog lista (B. Pavelić):

Pred stotinjak slušatelja, 91-godišnji Moltmann odgovarao je duhovito i jednostavno. Upitan, primjerice, otkud dolazi predodžba o teologiji kao konzervativnoj disciplini, uzvratio je bez razmišljanja: "Ne iz Tübingena", izazvavši smijeh u dvorani.

Prisutne je zabavio i Moltmannov odgovor na pitanje "čega se trebamo riješiti". "I-pada", ispalio je.

Na pitanje "treba li ukloniti religiju ako donosi nove lance", autor znamenite "Teologije nade" odgovorio je niječno. "Isus nije donio novu religiju, nego novi život – slobodu, pravdu i radost života".

Zoran Grozdanov zamolio je gosta da, iz vlastitoga njemačkog iskustva, prokomentira aktualno "poricanje zločina" i "obožavanje zločinaca" na našim prostorima. Moltmann je odgovorio kako se njemačko iskustvo razlikuje od balkanskoga, ali i kazao da u oba slučaja vrijedi isto: "Samo nas istina može osloboditi".

"Haški sud osvijetlio je što se dogodilo, a to je važnije od kazne počiniteljima. To je iskustvo i biskupa Desmonda Tutua, koji je u Južnoj Africi potaknuo komisije za istinu: žrtve, više od kazne počiniteljima, žele da se dozna istina", kazao je Moltmann, koji i danas, kako kaže, "samoga sebe smatra Hitlerovom žrtvom". Usred rata, 1943., sa šesnaest godina mobiliziran je u njemačku vojsku, da poslije rata još tri godine provede kao saveznički ratni zarobljenik. "Ukradeno mi je pet mladenačkih godina. Osjećao sam se, i još se osjećam, Hitlerovom žrtvom".

Kako bi izgledao svijet u kojemu bi uspjela njegova vizija revolucije, upitao je Moltmanna jedan slušatelj. "Mir i pravda bi se zagrlili", citirao je Psalam 85. "Alternativa siromaštvu nije bogatstvo, nego zajedništvo".

Najveći problem današnjice, drži ugledni profesor, jest – anksioznost. "Ona implicira teror i katastrofu, ali od anksioznosti ništa dobro ne dolazi. Treba nam hrabrost nade, radosti života i ljubavi. Kršćanstvo shvaćam kao stanoviti tip mesijanizma kojemu se mogu pridružiti i nevjernici", kazao je Moltmann te, toplo pozdravljen, predavanje zaključio refrenom omiljenog spirituala Martina Luthera Kinga: "We shall overcome in the end". ● **TFMVI/Novi list/GC**

Dva skupa povodom reformacijske obljetnice

Odjeci i otisci reformacije

U Osijeku je na Filozofskom fakultetu održan 19. i 20. listopada 2017. međunarodni interdisciplinarni znanstveni skup pod nazivom *Reformacija u Europi i njezini odjeci: Povodom 500. obljetnice Lutherovih teza*. Organizator je bio Filozofski fakultet u Osijeku, uz podršku i Visokog evanđeoskog teološkog učilišta u Osijeku, čiji su predavači također održali izlaganja na skupu. Dana 27. listopada 2017. u Osijeku je održan i okrugli stol u organizaciji Centra Miko Tripalo i Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, na temu *500 GODINA PROTESTANTIZMA – Baština i otisci u hrvatskom društvu*.

Skup se bavio 'doprinosom protestantizma religijskoj i kulturnoj raznolikosti, školstvu i obrazovanju, ekumenskom i međureligijskom dijalogu, stvaranju mira, razvoju i obrani demokratskih vrijednosti te medijskim slobodama te današnjim položajem protestantskih vjerskih zajednica u Hrvatskoj'.

Na okruglom stolu sudjelovao je i baptistički teolog dr. sc. Zoran Grozdanov s temom: *Teološko izdavaštvo kao odraz vremena*. ● **GC**

Hrvatski tisak o reformacijskoj obljetnici

Reformacija u Hrvatskoj – Nepoznanica ali i izazov

autograf.hr
novinarstvo s potpisom

Hina

ideje.hr

Katolik
razlozi nade koja je u nama

Novine, časopisi i portali u Hrvatskoj usputno su se ili detaljnije osvrnuli na reformacijsku obljetnicu, ovisno o svojoj percepciji važnosti spomena takvog događaja.

Hrvatska radiotelevizija izravno je na Drugom programu prenosila svečanu akademiju, održanu 31. listopada 2017. u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu, a na Trećem programu prikazala je u dva dijela dokumentarni film o reformaciji. Dnevni tisak osvrnuo se na obilježavanje obljetnice uglavnom usputno, šturo i agencijski, ponegdje i vrlo površno; ***Jutarnji list*** tako će npr. zbuniti čitetelje terminom "sakramentalin" (nije jedina slovna pogreška u relativno kratkom tekstu) i neuobičajenim tituliranjem negdašnjeg augustinskog redovnika kao "dona Martina Luthera", a ***Večernji list*** spomenut će "pola tisućljeća reformizma" i nepostojeću "Protestantsku crkvu".

IZVOR: VISION.ORG

Nekoliko internetskih portala prenijelo je prigodni osvrt o reformaciji koji je objavila ***HINA***. U njemu je istaknuto kako su Vatikan i Svjetski luteranski savez zatražili oprost za nasilje i obvezali se da će nastaviti raditi na smanjivanju razlika. Riječ je o zajedničkoj izjavi Papinskog vijeća za promicanje kršćanskog jedinstva i Svjetskog luteranskog saveza koja smjera prema novom, pozitivnijem razumijevanju dijaloga između katolika i luterana, zahvaljujući istodobno na „teološkim i duhovnim darovima primljenim zahvaljujući reformaciji". Spomenuta izjava objavljena je 31. listopada i dostupna je na vatikanskom portalu.

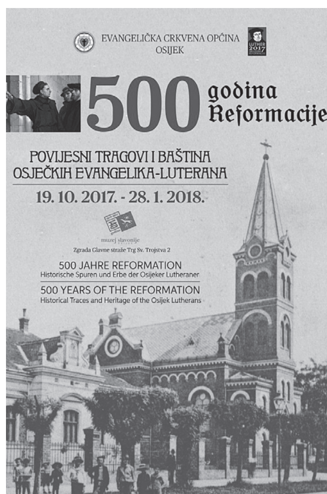
Na portalu ***autograf.hr*** njegov urednik Drago Pilsel objavio je 6. studenog 2017. kolumnu pod naslovom *Zar hrvatski protestanti ne znaju bolje?* Osvrnuvši se u njoj na održavanje svečane akademije u Zagrebu povodom 500. obljetnice reformacije, čije visoko pokroviteljstvo razumijeva kao nastavak poželjne politike dijaloga i tolerancije započete još u vrijeme predsjednika Josipovića, iznosi primjedbe zbog izostanka neposrednog dolaska gotovo svih visokih državnih pokrovitelja te na ignoriranje akademije od strane biskupa Zagrebačke nadbiskupije i samoga kardinala. Pilsel, nadalje, zamjera i samim ljudima iz organizacijskog odbora što nisu pozvali još neke istaknutije protestante i druge pojedince, smatrajući da se time crkve reformacijske baštine cenzorski ponašaju i same sebe svode na beznačajnu manjinu. Slične rasprave o nepozivanju odnosno nesudjelovanju nekih protestanata na svečanoj akademiji odvijale su se i na društvenim mrežama. Rijetko je tko od kritičara imao u vidu mogućnost spriječenosti dolaska nekih uzvanika zbog poslovnih obveza te neadekvatnog termina održavanja akademije, prilagođenog izravnom tv-prijenosu (Dan reformacije kod nas nije, kao u susjednoj Sloveniji, neradni dan). S druge strane, samo organizatori i ljudi bliski njihovim krugovima znaju kolike je poteškoće trebalo nadvladati kako bi se, uvjetno rečeno, 'bogatstvo različitosti' hrvatskog protestantskog korpusa iskazalo bar u donekle jedinstvenom nastupu.

Jedan vrlo gorljiv pamflet suprot protestantima pojavio se 3. prosinca 2017. na portalu ***katolik.hr***, bombastično naslovljen riječima *500 godina reformacije i njene katastrofalne posljedice* te u rubrici znakovitog naslova *Protestantski fundamentalizam*. Autor mu je filolog i povjesničar književnosti dr. sc. Ivan Poljaković koji predaje strane jezike i vjeronauk na zadarskom Sveučilištu. On smatra da katolici ne trebaju slaviti protestantsku obljetnicu (ni protestanti je, doduše, ne slave nego svečano obilježavaju, op. ur.), ... *oni trebaju tugovati, jer reformacija nije donijela ništa dobroga.* Za raspačavanje Biblije *nije zaslužna reformacija, već Katolička crkva i iznalaženje stroja za tiskanje ... reformacija je donijela na stotine hereza. Broj protestantskih denominacija je već prešao 40.000 i svaka od njih tumači Krista na drugačiji način. Što u tome može biti dobro!? ... Izgleda da sv. Pavao nije patio od sindroma političke korektnosti kojoj su danas nažalost podlegli i mnogi katolici. ... Da su protestanti od svijeta zorno pokazuje njihov nauk. Onu su prihvatili sve novotarije svije-*

Reformacijska izložba u Osijeku

Povijesni tragovi i baština osječkih evangelika

U povodu 500. godina reformacije Muzej Slavonije i Evangelička (luteranska) crkva u RH Crkvena općina Osijek postavili su u Zgradi Glavne straže (Trg Svetog Trojstva 2) od 19. listopada 2017. do 28. siječnja 2018. izložbu *500 godina reformacije povijesni tragovi i baština osječkih evangelika – luterana.* Na izložbi su postavljeni neki od predmeta vezanih za reformaciju koje čuva Muzej Slavonije, ali i po prvi puta baština koju čuva Evangelička crkvena općina Osijek. ● **www.mso.hr / GC**

ta, isprazne filozofije koje se temelje na počelima ovoga svijeta, a ne na Kristu (usp. Kol 2,8). Za njih su prihvatljiva, što u manjoj što u većoj mjeri, nemoralna ponašanja kao što su kontracepcija, pobačaj, sodomija, homoseksualni „brakovi", razvodi, bludništvo, eutanazija, i sl. Jednom riječju prigrlili su kulturu smrti. Zato je utjecaj protestantizma na društvo u ovih 500 godina više nego katastrofalan. Katoličkog društva više i nema, osim na papiru ... Pogledajmo Hrvatsku. Kompletan političko-društveni život je protestantski, a ne katolički. Doduše ima katolika koji žive svoju vjeru, ali kao društvo mi smo izrazito protestantsko ... Hrvati fizički nestaju, i nikakve demografske obnove neće pomoći sve dok se ne vrate izvornom kršćanstvu, dok ne počnu živjeti kao katolici.., itd., i sl. Premda se članak možda može iščitavati i kao kritika površnih katolika koji su se protestantizirali – u smislu da su se povezali sa sumnjivim duhovnim vrijednostima, što je autor vjerojatno zaključio u kontekstu krajnje liberaliziranog morala dijela zapadnog protestantizma (do 2006. živio je na Novom Zelandu), iako je iste ili slične pojave jednako tako mogao pronaći i u katolicizmu, jer grijeh nije konfesionalno obojen – takav je tekst u najmanju ruku neprilično objaviti u vremenu javnog obilježavanja reformacijske obljetnice, a sam je uradak daleko ispod renomea jednog akademskog građanina.

Na internetskom portalu ***ideje.hr*** filozof i politolog Žarko Puhovski objavio je 15. studenog 2017. zapažen esej, sa široko razrađenom tematikom i temeljen na relevantnim izvorima, naslovljen *Pola milenija teologijskoga neuspjeha koji je stvorio političku Evropu; 9,5 teza o neželjenim, a spektakularnim postignućima Luthera (i onih koje je potaknuo)*. Autor polazi od teze da Lutherov pokret nije uspio u prvotnoj namjeri (reforma Crkve), ali je neizravno stvorio važne povijesne tekovine. Umjesto reformiranja postojeće Crkve, stvorene su nove vjerske zajednice te ravnopravnost stare i novih konfesija; umjesto predanosti i podložnosti volje višem autoritetu, ostvarena je povijesna pretpostavka za iskazivanje slobodne političke volje diljem Europe, a oslabljena je nadređenost crkvene vlasti svetovnoj. Nadalje, navodi se kako je protestantizam uspio „oštetiti" rimokatoličku crkvenu dogmu, ali po cijenu stvaranja novih dogmi. S Lutherom je, kao s čovjekom koji je motivirao promjene, povezana i eksplozija pluralizma u svim područjima života u Europi. Autor, na kraju, zanimljivo sažimlje pojavnost hrvatskog protestantizma:

Neke su nacije naslijedile čistu protestantsku, neke pak katoličku tradiciju, treće su mješovito pretpostavljene. U hrvatskoj je tradiciji protestantizam (pozitivno) djelovao strahom što ga je izazvao kod katolika, prisiljavajući ih da prihvate barem neke elemente narodnoga jezika. Jer, kako to jasno piše Juraj Kolaković: „U Hrvatsku je protestantizam prodirao s tri različita pravca" – kao neprijateljska vojska otprilike. Ma koliko slab ostao, protestantizam, izgleda, još uvijek povremeno plaši hrvatsku katoličku većinu, jer nacionalni je identitet oglašen kao katolički, pa je svaki odmak i vjerski ali i „sekularno" sumnjiv. Stoljećima nakon vjerskih ratova, portal katoličkih teologa „Vjera i djela" sasvim ozbiljno opominje „na budnost pred otvorenom protestantizacijom Katoličke Crkve" (istovremeno činjenica je da je Zagrebačko sveučilište prije nekoliko godina prihvatilo nastavni plan – kako se je to tada još zvalo – Teološkog fakulteta Matija Vlačić Ilirik, u čijoj su izradi velikom većinom sudjelovali katolički teolozi). Ipak, budnost je, *tvrde, potrebna budući da je „iluzorno očekivati zdrav dijalog i međusobno poštovanje kako s onima koji ne vjeruju, tako i s protestantima, jer i jedni i drugi pokazuju patološke znakove netolerancije i duboke mržnje prema Katoličkoj crkvi" ... U zaostaloj Hrvatskoj riječ je, s jedne strane o sudbini manjine u uvjetima iliberalne konstitucije političke zajednice. No, s druge strane, „sjenke prošlosti" još su, izgleda, itekako nazočne. Drukčije rečeno, ono što je u izvornoj povijesti evropskih vjerskih sukoba i ratova bila tragedija, u hrvatskoj se verziji očito pojavljuje, s polumilenijskim zaostatkom, kao (otužna) farsa.* ● **GC**

Godišnji simpozij Hrvatskog filozofskog društva

'Reformacije i revolucije'

Godišnji simpozij Hrvatskog filozofskog društva, pod naslovom *Reformacije i revolucije*, održao se od 14. do 16. prosinca 2017. u u Velikoj dvorani "Školske knjige" u Zagrebu.

Na ovom interdisciplinarnom simpoziju, organiziranom povodom 500. obljetnice protestantske reformacije i 100. obljetnice Oktobarske revolucije, izlaganja je održalo pedesetak znanstvenika iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke, Slovenije i Srbije, a tematska područja izlaganja kretala su se u rasponu od filozofije, teologije, sociologije, politologije i prava do povijesnih znanosti, etnologije, povijesti umjetnosti i komparativne književnosti. "Premda navedena povijesna zbivanja ne dijele ni mjesto ni trenutak, zajednička osobina protestantske reformacije i Oktobarske revolucije odnosi se na njihov neizmjeran politički, kulturni, ekonomski i intelektualni utjecaj na suvremenu sliku svijeta. Također, njihova je zajednička ontološka pretpostavka sadržana u društvenom momentumu, čiji su pokretači nezadovoljstvo i kritika postojećih okolnosti te nada (naivna ili učena) u mogućnost njihove promjene ... reformacijske se promjene najčešće određuju kao usmjerene k popravljanju, a revolucijske k rušenju postojećih društvenih struktura" – istaknuto je u uvodu simpozijske publikacije, koja se u cijelosti može preuzeti na adresi:http://www.hrfd.hr/godisnji-simpozij-hrvatskog-filozofskog-drustva-2017-i-gostovanje-jurgena-moltmanna/

Na simpoziju je sudjelovao i profesor emeritus Sveučilišta u Tübingenu dr. Jürgen Moltmann, jedan od najistaknutijih teologa današnjice. Moltmann je njemački protestantski teolog čija su djela (primjerice, "Teologija nade" i "Raspeti Bog", oba objavljena na hrvatskom jeziku u izdanju Ex librisa iz Rijeke) i javni angažman uvelike utjecali na "teologiju oslobođenja" i druge revolucionarne teološke i religiozne pokrete, ali i šire od toga, i to prvenstveno zbog njegova sudjelovanja u "šezdesetosmaškom pokretu" i neprekinutog dijaloga s Ernstom Blochom i drugim marksističkim misliteljima. Moltmann je na simpoziju održao plenarno predavanje, naslovljeno *Ernst Bloch, mesijanizam i socijalizam*. U njemu je prikazao nasljeđe koje je Ernst Bloch ostavio mesijanizmu u filozofiji i teologiji. Nakon više od pedeset godina od objavljivanja autorova kapitalnog djela Teologija nade, nadahnutog Principom nada Ernsta Blocha, on u ovome izlaganju prikazuje glavne misaone tijekove Blochove filozofije, stavljajući poseban naglasak na nasljeđe koje Bloch preuzima iz biblijskoga židovskog mesijanizma te na njegov utjecaj na marksističku misao.

Dr. sc. Zoran Grozdanov održao je izlaganje *Ora et protestare: o nekim aspektima Moltmannove teologije revolucije*. U radu je nastojao ustvrditi da, na tragu Martina Luthera i Evanđelja, Moltmann smatra kako je sama srž kršćanske vjere ozbiljenje i potencijal za revolucionarno djelovanje.

Dr. sc. Ksenija Magda izlagala je na temu »Zato poreze plaćajte!« Biblijska promišljanja o revolucijama na temelju Rimljanima 13,1–7, propitujući Pavlove naputke kako bi utvrdila jesu li oni neminovno antireformacijski i antirevolucionarni ili su baš poziv na od svake revolucije dubokosežniju reformaciju društva. ● **TFMVI/HFD/GC**

Interaktivna reformacijska izložba u Rijeci

RiječAnima

Izložena i replika Guttenbergova tiskarskog stroja

Povodom obilježavanja 500 godina reformacije, u razdoblju od 27. 10. – 20. 11. 2017. udruge Mladi za Krista i Intero centar u suradnji s Pomorskim i povijesnim muzejom Hrvatskog primorja Rijeka postavili su interaktivnu izložbu namijenjenu građanima Rijeke, zato i nazvanu: "RiječAnima". A igra riječi u naslovu prati uvjerenje da je RIJEČ, tj. Sveto pismo Bogom nadahnuto i živo te da ima važan utjecaj na ANIMU, tj. na duh čovjeka.

Autori izložbe bili su Tomislav Grandverger, Melanie Ivančević, Siniša Klem, Mihael Sečen i Ruben Sečen, a organizator izložbe Nacionalni odbor za obilježavanje 500. godišnjice reformacije.

Izložba je predstavila povijest reformacije u Europi i Hrvatskoj, ključne osobe te vrijednosti za koje su se protestanti zalagali. Bila je tako osmišljena da su se posjetitelji mogli u nju aktivno uključiti, kako bi se lakše približili samom duhu reformacije. U jednom od prostora bila je izložena replika Guttenbergova tiskarskog stroja, na kojem su se tiskali prvi prijevodi Biblije na narodne jezike, što je imalo važan utjecaj u oblikovanju tadašnje Europe i svijeta. Posjetitelji su mogli dobiti primjerak na stroju upravo otisnutog biblijskog navoda. Bili su također izloženi stariji i noviji biblijski prijevodi, ali i mobilna aplikacija "Biblija 365", putem koje je moguće u godinu dana pročitati cijelu Bibliju za samo 15 minuta čitanja dnevno. Jedan od zanimljivih izložaka bila je svakako i najmanja Biblija na svijetu koja se čita pod mikroskopom.

Obilježja i naglasci protestantizma poput osobne vjere i duhovnosti, milostivog Boga i sličnih tema nikoga nisu ostavili ravnodušnim. Osim što je izložba povela posjetitelje na poučno putovanje o reformaciji, ona je ponudila i jedinstven doživljaj duhovnosti na protestantski način. Izložbu su posetili brojni građani Rijeke, a nisu izostali ni organizirani školski dolasci učenika, njih tristotinjak, u pratnji nastavnika. ● **MZK/GC**

Dokumentarni film o reformaciji

Reformacija nekad i danas

Tijekom obilježavanja reformacijske obljetnice, Hrvatska radiotelevizija prikazala je na svom 3. programu dokumentarni film o reformaciji. Prikazan je u dva dijela, 31. listopada i 7. studenog 2017.

Dokumentarni film u dva dijela o reformaciji u Hrvatskoj ispričan je kao putopis kroz koji upoznajemo mjesta značajna za reformaciju, među ostalim i dvorce manje poznate široj javnosti. Film nam otkriva i protestantske knjige tiskane u 16. stoljeću, koje se čuvaju u arhivu NSK-a u Zagrebu, a o bitnim obilježjima reformacije u Hrvatskoj govore stručnjaci. Autori donose i pregled važnih događaja i osoba koje su odi-

grale važne uloge u reformaciji te razmatra duhovnu perspektivu reformacije kao biblijskog pokreta reforme koji je i danas prisutan u zajednicama reformacijske baštine i očituje se u raznim područjima njihova života i društvenog djelovanja te biblijskom prevodilaštvu. U drugom dijelu o tome govore predstavnici evanđeoskih denominacija u Hrvatskoj, a kako žive svoju vjeru u svakodnevnom životu govore nam vjernici iz različitih evanđeoskih crkava Scenarist i stručni savjetnik: dr. sc. Stanko Jambrek, autor knjige "Reformacija u hrvatskim zemljama u europskom kontekstu". Redateljica: Haidy Kovačević Voditeljica: mr. Vanja Bule Montaža: Haidy Kovačević, Damir Bukovec Karte: dr. sc. Stanko Jambrek i dip. ing. geod. Ratko Medan Producent: Tihomir Vekić Produkcija: 4H Mediji, 2017. Koproducent: CBN South East Europe.

Film sadržajno ističu duhovnu dimenziju reformacije kao pokreta obnove i povratka Bibliji kao Riječi Božjoj upućenoj svakom čovjeku, tako da ima i evangelizacijsku narav. Prikazivanje ovog filma bilo je omogućeno i u mjesnim crkvama. ● **4H Mediji/HRT/GC**

Prigodna poštanska marka i omotnica povodom 500. obljetnice reformacije

Matija Vlačić Ilirik na poštanskoj marki

Na inicijativu Teološkog fakulteta Matija Vlačić Ilirik, Hrvatska pošta je povodom 500. obljetnice reformacije izdala prigodnu marku s likom najpoznatijega hrvatskog reformatora. Marka je izdana u arku od 20 maraka, a Hrvatska pošta izdala je i prigodnu omotnicu prvog dana (First day cover). Marka je puštena u promet 4. listopada 2017. godine, a na njoj se nalazi reprodukcija portreta Matije Vlačića Ilirika koji se nalazi u vlasništvu Friedrich-Schiller sveučilišta u njemačkom gradu Jena gdje je Vlačić radio kao profesor od 1557. do 1561. godine.

Matija Vlačić Ilirik rođen je 1520. godine u Labinu. U dobi od šesnaest godina napušta rodnu Istru kako bi se školovao u Veneciji, gdje stječe vrsno humanističko obrazovanje. Po savjetu rođaka koji je, iako franjevac, potajno bio Lutherov sljedbenik, odlazi na studij teologije u Tübingen i Basel, a poslije i u Wittenberg, najvažnije luteransko središte. Ondje gradi sveučilišnu karijeru pod latiniziranim imenom Matthias Flacius Illyricus, zasniva obitelj i druži se s prvacima reformacije. No nepovoljne okolnosti nakon Lutherove smrti, koje nastupaju zbog poraza protestantskog saveza i carskih dekreta kojima je svrha bila djelomična restitucija katoličanstva na luteranskim područjima Svetog Rimskog Carstva, tjeraju ga da napusti Wittenberg i nastani se u Magdeburgu gdje njegova polemička i teološka produkcija dolaze do vrhunca.

U nemirnom vjersko-političkom razdoblju koje je uslijedilo više je puta mijenjao boravište, a na tom ga je putu pratila brojna obitelj i golema knjižnica koju je prikupio radeći na crkvenopovijesnim spisima. Taj plodni autor, naime, nije poznat samo kao autor važnih teoloških djela, kao što je Ključ Svetog pisma, nego i kao historiograf. Njegov Katalog svjedoka istine preveden je i na hrvatski jezik, a osobite je zasluge na tom polju stekao kao inicijator i jedan od glavnih urednika opsežne povijesti Crkve poznate pod skraćenim naslovom Magdeburške centurije koja mu je zahvaljujući inovativnoj metodologiji poput kritičke obrade izvornih povijesnih dokumenata i sustava kazala, pribavila nadimak „oca suvremene historiografije“. Vlačić je umro 1575. godine u Frankfurtu na Majni. Njegova su tiskana djela danas dostupna u svim većim europskim knjižnicama, a rukopisna ostavština i osobna biblioteka čuvaju se u Wolfenbüttelu (Herzog August Bibliothek).

Dr. sc. Marina Schumann, docentica za povijest na studiju Protestantska teologija Sveučilišta u Zagrebu. ● www.posta.hr